

**Obeta se
doba
hude
napetosti**

VOJIMIR TAVCAR

Za predsednika vlade ga je prejšnji teden kandidiral isti Silvio Berlusconi, ki ga sedaj proglasa za izdajalca. Njegova izbira je bila sad kompromisa in še v soboto je kazalo, da bo Lamberto Dini imel podporo vseh političnih sil z edino izjemo Stranke komunistične prenove, po prisegi pa se politični komentatorji sprašujejo, ali je nova vlada na preprihu še preden ji je parlament izrekel zaupnico.

Kot se v zadnjih časih pogosto dogaja v Italiji, se je stanje spremenilo čez noč. Tisti, ki so Dinija predlagali, mu danes mečejo polena pod noge, tisti, ki so ga sprejemali kot nujno zlo, so ga prisiljeni braniti z vsemi silami.

Hipna sprememba se lahko na prvi pogled zdi paradoksalna, je pa posledica železne strankarske logike. Silvio Berlusconi in njegovi zavezniki so upali, da bo Dini oblikoval vlado, ki bo dokaj verna kopija Berlusconijeve in da bo imela jasen značaj kratkotrajne predvolilne vlade. Ker je novi premier ob podpori in prigrifarjanju predsednika republike Scalfara pokazal precejšnjo avtonomijo in je sestavil vlado uglednih izvedencev, so ga proglasili za izdajalca in začeli streljati proti njemu, predvsem pa proti predsedniku republike Scalfaru s težkim topništvom. Oviri, ki jim preprečujeta, da bi dosegli cilj takojšnjih volitev, na katerih bi - v to so prepričani - lahko zmagali, skušajo odstraniti za vsako ceno. Prve posledice so se že pokazale sinoči: lira je strmoglavila in borza je krepko nazadovala. To je bila poslednja Berlusconijeva usluga Italiji, preden je zapustil palačo Chigi.

Zaradi odpora Kartela svobosčin se italijanski politični sceni obeta obdobje velike napetosti. Dinijeva vlada ne bo imela lahkega življenja in pričakovati je, da se bo ofenziva proti predsedniku republike še stopnjevala. Desnica bo skušala izvojevati odločilno bitko.

S tem si v odnosu do države prevzema veliko odgovornost. Veliko pa je tudi breme, ki bo na plečih tistih sil (predvsem Severne lige, Ljudske stranke in DSL), ki so zrušile Berlusconijevo vlado in ki sedaj podpirajo Dinijevu vlado. Pokazati bodo morale še veliko več poguma in državniške modrosti, kot so jo doslej, če želijo zavezati ofenzivno desnico, predvsem pa ohraniti Italiji perspektivo liberalne demokracije.

ITALIJA / PO SESTAVI NOVE VLADE JE KARTEL SVOBOŠČIN NAPOVEDAL, DA NE BO GLASOVAL ZA ZAUPNICO

Desnica proti Diniju

Berlusconi, ki bo danes zapustil palačo Chigi, je sprožil nov napad na Scalfara - V petek začetek razprave o zaupnici - Lira in borza sinoči ponovno močno padli

• **Lamberto Dini** je sestavil novo vlado. V njej so sami strokovnjaki, nobenega bivšega Berlusconijevega ministra in nobenega člana parlamenta.

• **Vlada je že sinoči zaprisegla; premier in ministri so takoj prevzeli funkcijo. Berlusconi se bo danes izselil iz palače Chigi.**

• **Kartel svobosčin je žolčno reagiral. Previti, Fini in Casini** so na tiskovni konferenci napovedali, da bodo glasovali proti zaupnici, Pannella pa je previdnejši.

• **D'Alema, Buttiglione, Segni in Bordon** so napovedali, da bodo glasovali za zaupnico. Ali bodo njihovi glasovi zadostovali?

• **Bossi** zaenkrat molči, vendar bo Severna liga glasovala za zaupnico. Ni pa znano, kako se bodo odločili Maronijevi disidenti.

• **Bertinotti** pravi, da mu vlada funkcionarjev in generalov ni všeč ter potrjuje svoje nasprotovanje Diniju, kar je sicer trdil od vsega začetka.

• **Berlusconi** zopet napada Scalfara; pridružili so se mu številni voditelji kartela svobosčin.

• **Dini** bo predstavil program verjetno v petek v poslanski zbornici. Sledila bo razprava o zaupnici.

• Po sporočilu kartela svobosčin, da ne bo glasoval za zaupnico, je **lira** močno padla; padec so zabeležili tudi na borzi.

Na 5. in 13. strani

JAPONSKA / VEČ KOT 2.000 ŽRTEV IN OGROMNA GMOTNA ŠKODA

Katastrofalen potres je prizadel Japonsko

TOKIO - Včeraj pred zoro, ko je se večina ljudi spala, je katastrofalen potres 7,2 stopnje po Richterjevi lestvici prizadel Kansai, prastaro zibelko japonske državnosti v trikotniku Kioto-Osaka-Kobe. Po zadnjem obračunu (15 ur po potresu) je umrlo 1.456 ljudi, ranjenih pa je 4.439 oseb. Več kot tisoč oseb pogrešajo, iz ure v uro pa je manj upanja, da bi koga resili izpod ruševin. Gmotna škoda je neprecenljiva, saj je potres prizadel območje s prastaro spomeniško in kulturno dediščino, ki je v zadnjih letih doživela obenem izreden industrijski in gospodarski razvoj.

Kioto, Kobe in Osaka gorijo, saj so tu v pred-

mestjih se vedno tradicionalne lesene hiše. Potresni sunek je namreč unčil plinovodsko omrežje, plin pa se je vnel ob iskrah potrganih električnih žic. Katastrofalne posledice včerajšnjega potresnega sunka je zakrivilo dejstvo, da je tokrat slo za »medplosni

potres« z vodoravnim in ne navpičnim nihanjem, zarišče pa je bilo relativno nizko, 20 kilometrov pod otokom Avazisima in na območju, ki ga uvrščajo med srednje nevarne. Potres je prizadel 4.100 stanovanj, medtem ko je poldrugi milijon stanovanj brez električne

energije, vode in plina. Po treh urah so obnovili letalski promet na osaskem letališču.

Daljšo obdobje bo prekinjen promet med Osako in Hirošimo, ker je progo za hitre vlake sinkasen porušilo v osmih krajih.

Na 2. in 3. strani

Premirje v Čečeniji

GROZNI - Ruski in cečenski predstavniki so včeraj v Moskvi dosegli sporazum o prekinutvi spopadov, ki naj bi začela veljati danes zvečer, je povedal cečenski pravosodni minister Imajev po pogovorih z ruskim predsednikom vlade Cernomirdinom. Vesti o dogovoru o premirju uradna Moskva ni potrdila. Kljub najnovejšim prizade-

vanjem za ureditev razmer v Čečeniji so ruska letala včeraj dvakrat bombardirala središče Groznega. Predsedniška palača je po zadnjih vesteh še vedno v rokah branilcev, med katerimi je največ tuje najemniške vojske, med njimi iz Abhazije, kar je potrdil tudi abhaski predsednik Ardzinba. Sicer pa so se poulični spopadi včeraj umirili, kar

pričajo tudi samo trije ranjeni, ki so jih sprejeli v mestno bolnišnico. V preteklih dneh so namreč dnevno sprejeli od 12 do 15 ranjencev. V noci s ponedeljka na torek so bile v spopadih uničene cestne povezave na vzhod v sosednji Dagestan, prav tako pa je bil uničen železniški most.

Na 17. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Occhetto in D'Alema pred sodniki

Stran 5

Parkirišče pod Trgom Unità

Stran 6

Zelena luč za skladišče plina

Stran 7

Več mrtvih na goriških cestah

Stran 11

Koncert GM: sodobna ruska glasba

Stran 15

VČERAJ OB ZORI JE SILOVIT POTRES PRIZADEL OBMOČJE JAPONSKEGA MESTA KOBE: PO DOSEDANJIH PODATKIH JE TERJAL OKOL

Katastrofa v deželi vzhajajočega sonca

Mesto Kobe v plamenih, prekinjene prometne povezave in dobava energije

Seznam katastrofalnih potresov v zadnjih desetletjih

TOKIO - Japonsko in še mnogo drugih predelov sveta je v tem stoletju, še zlasti pa v zadnjih desetletjih prizadela vrsta hudih potresov.

18. aprila 1906 je San Francisco opustostil potres 8,3 jakostne stopnje po Richterjevi lestvici. Potres, ki mu je sledil hud požar, je porušil stiri kvadratne milje (približno 10 kv. km.) mesta. Umrla je več kot 700 oseb, škoda pa je bilo za približno 2 milijardi dolarjev.

10. marca 1933 je mestice Long Beach v Kaliforniji prizadel potres 6,2 jakostne stopnje po Richterjevi lestvici; v vsej južni Kaliforniji je umrlo 115 oseb, škoda pa je bilo za 266 milijonov dolarjev. Kalifornijo je pozneje prizadel tudi potres 6, 5 jakosti po Richterjevi lestvici s središčem v Coalingi. Zrtev ni bilo, škoda pa je znašala 31 milijonov dolarjev.

21. decembra 1946 je potresni sunek 8. jakostne stopnje po Richterju prizadel japonski otok Sikoku in terjal 1.400 življenj.

Leta 1950 je potres v Imperial Valleyju v Kaliforniji dosegel jakost 6,7 po Richterju in terjal devet zrtv ter povzročil 33 milijonov dolarjev škoda.

Leta 1952 je v potresu v okrožju Kern v Kaliforniji umrlo 12 ljudi, škoda pa je bilo za 150 milijonov dolarjev. Potres je dosegel jakost 7,7 po Richterjevi lestvici.

9. februarja 1971 je potres 6,6 jakosti po Richterju prizadel losangelesko dolino San Fernando. V potresu je umrlo 58 oseb, medtem ko je škoda znašala celo 900 milijonov dolarjev.

28. julija 1976 je strašen potres 7,8 jakosti z epicentrom v Tangšanu na Kitajskem v 23 sekundah opustostil 90 odstotkov mestnih poslopj in na stotine kvadratnih kilometrov okolice. Najmanj 250.000 ljudi je izgubilo življenje, po

nekaterih podatkih pa je zrtv bilo kar 800.000. Pravo število ni znano, saj kitajske oblasti niso posredovale uradnih podatkov.

4. marca 1977 je potres z jakostjo 7,5 po Richterjevi lestvici prizadel Romunijo in do tal porušil večino središča Bukareste. Umrla je 1541 ljudi, približno 11.000 pa jih je bilo ranjenih.

16. septembra 1978 je mesto Tabas v vzhodnem Iranu porušil potres 7,7 jakosti po Richterjevi lestvici. Ocenjujejo, da je v potresu bilo ubitih 25.000 ljudi.

23. novembra 1980 je potres 7,2 jakosti prizadel južno Italijo in povzročil smrt 2735 ljudi.

13. decembra 1982 je v severnem Jemenu umrlo približno 2.800 oseb v potresu, ki je dosegel jakost 6 po Richterjevi lestvici.

13. oktobra 1983 je potres z jakostjo 7,1 po Richterju v pokrajini Erzurum in Kars v Turčiji povzročil 1.300 zrtv.

19. in 20. septembra 1985 sta dva potresa 8,1 in 7,3 jakosti po Richterjevi lestvici opustostila Ciudad de Mexico in okolico. Mrtvih je bilo več kot 8.000, škoda pa je znašala okrog 5 milijard dolarjev.

4. oktobra 1985 je potres z jakostjo 5,6 po Richterju močno prizadel Tokio. Za Japonsko je to bil najhujši potres v več kot 60 letih.

1. oktobra 1987 je potres z jakostjo 5,9 po Richterju prizadel potresel Los Angeles in povzročil na milijone dolarjev škoda.

23. in 24. novembra 1987 sta dva potresa 6 oziroma 6,3 jakosti po Richterjevi lestvici z epicentrom v bližini manjšega puscavskega naselja Westmoreland 100 milj vzhodno od San Diega povzročila na desetine ranjenih ter več milijonov škoda.

7. decembra 1988 je potres 6,9 jakosti opu-

stosil severozahod sovjetske Armenije. Mrtvih je bilo vsaj 25.000. Mesto Spitak je potres do tal porušil, hudo poskodovano pa je bilo mesto Leninakan.

17. oktobra 1989 je najhujši potres od leta 1906 potresel celotno območje sanfranciskega zaliva. Epicenter potresa je bil v bližini mesteca Santa Cruz, 50 milj južno od San Francisca, jakost pa je bila 6,9 po Richterjevi lestvici. Življenje je izgubilo 67 oseb, ranjenih pa jih je bilo več kot 600.

21. junija 1990 je potres 7,7 jakosti opustostil severni Iran. Potresu je sledilo več manjših sunkov, med katerimi je eden dosegel jakost 6, 5. Smrtnih zrtv je bilo 35.000.

22. aprila 1992 je potres z jakostjo 6,3 po Richterju potresel nebotičnike v središču Los Angelesa in v drugih mestih južne Kalifornije, na srecu pa povzročil le manjšo škodo.

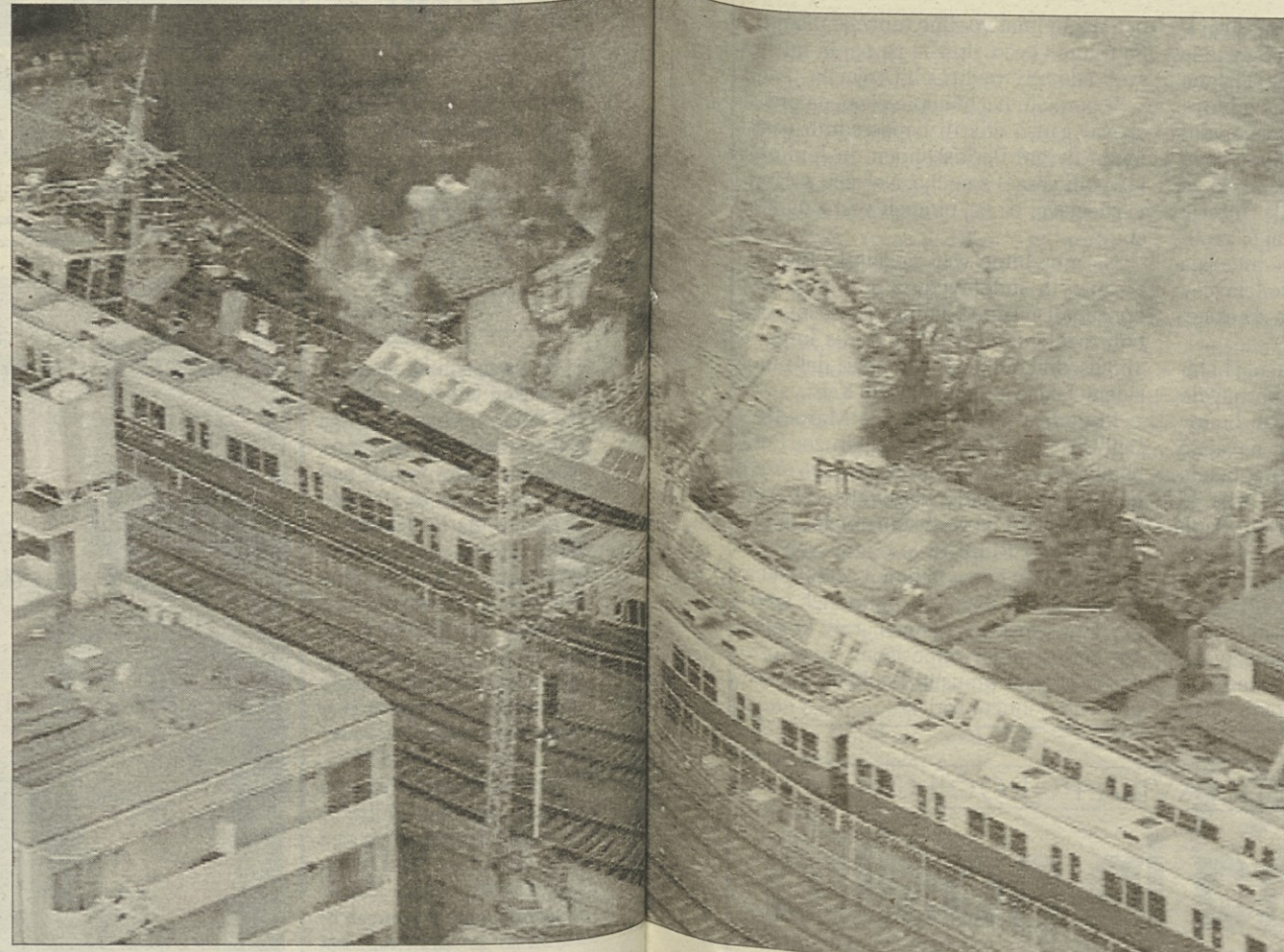
15. januarja 1993 je potres 7,8 po Richterjevi lestvici prizadel severnojaponski otok Hokaido in terjal le eno življenje.

12. julija 1993 je hud potres 6,9 jakosti prizadel severno Japonsko in na otoku Okusiri tudi zaradi tsunamija terjal življenje 230 ljudi. Epicenter potresa je bil 80 kilometrov zahodno od severnega otoka Hokaido.

28. decembra 1994 je potres z jakostjo 7,5 po Richterju prizadel severnojaponski otok Honšu in terjal življenje treh oseb, ranjenih pa je bilo 688 ljudi.

Do najhujšega potresa v vsej zgodovini je najbrz prišlo leta 1556 na Kitajskem, ko je baje življenje izgubilo 830.000 ljudi.

V tem stoletju pa je bil najhujši leta 1923, ko je v Tokiu in Jokohami življenje izgubilo 140.000 ljudi.

2.000 ČLOVEŠKIH ŽIVLJENJ IN POVZROČIL OGROMNO MATERIALNO ŠKODO

Seizmologi napovedujejo še močnejše potrese

TOKIO - Več kot 20 milijonov Japoncev, ki živijo v industrijskem trikotniku Kioto-Osaka-Kobe, je ob zori doživelo apokalipso, ob zatonu pa pekel uničujočih požarov. Strahoten potresni sunek jakosti 7,2 po Richterjevi lestvici je ob 5.46 po krajevnem času dolgih 30 sejal smrt in razdejaje. Potresni sunek je porušil navadne hiše, železobetonska poslopja, bolnišnice in sintoistične templje ter kot papirnate trakove skrotovil ceste in železniške proge. Sij požarov je ob mraku razsvetljeval uničena mesta.

Po zadnjem obracunu (15 ur po potresu) je umrlo 1.456 ljudi, ranjenih pa je 4.439 oseb. Več kot tisoč oseb pogrešajo, z ure v uro pa je manj upanja, da bi koga resili izpod rusevin. Gmotna škoda je neprecenljiva, saj je potres prizadel območje s prastaro spomeniško in kulturno dediščino, ki je v zadnjih letih doživela obnem izreden industrijski in gospodarski razvoj. Sunek je posodoval številne Budove kipe v Kiotu in Nari. Prizadete so bile tudi številne tovarne, medtem ko so morali zapreti neko je drsko elektrarno.

Japonska televizija je posredovala shrpljive po-

snetke požarov v Kiotu, Kobeju in Osaki, kjer so v predmetjih še vedno tradicionalne lesene hiše in kjer sedaj ni vode, s katero bi lahko pogasili požare. Ob teli posnetkih so bile morda še bolj presenetljive slike ob bok nagnjenih nadvoznih avtocest in skrotovanih železniskih tratin. Človek je imel občutek, da so se katastrofalne naravne sile krvavo mascevale nad tehnološko nadutostjo človestva.

Včerajšnji je eden najhujši potresov v povojni zgodovini Japonske, hujši od tistega, ki je z jakostjo 8. stopnje po Richterju leta 1946 terjal 1.400 življenj. Katastrofalne posledice včerajšnjega potresnega sunka je po mnenju seizmologov povzročilo dejstvo, da je tokrat šlo za »medploščni potres« z vodornim in ne navpičnim nihanjem, zaradi česar je bilo relativno nizko, 20 kilometrov pod otkom Avazisima.

Država je umirjeno in omikano reagirala na katastrofo. Ze po treh urah so na prizadeto območje pripelale prve reševalne ekipe. Potres je prizadel 4.100 stanovj, medtem ko je polnopravni milijon stanovj brez električne energije, vode in plina. Po treh urah so obnovili letalski promet na osakem letališču. Daljše obdobje pa bo prekinjen promet med Osako in Hirošimo, ker je progo za hitre vlake sinkane porušilo v osmih krajih.

Sreča, da je bilo ob uri potresa na hitri cesti hanšin sorazmeroma malo prometa (AP)

NA ENEM NAJBOGATEJŠIH OBMOČIJ NA SVETU

Potres je ohromil vse gospodarske dejavnosti

TOKIO - Rusilni potres, do katerega je prišlo na Japonskem včeraj zjutraj, je ohromil tudi poslovno dejavnost v osrednji Japonski, čeprav so nekatera podjetja na tem območju že sporočila, da nadaljujejo z delom. Mocan potres, najhujši, ki je prizadel to območje, je bil zaprt, ladje, zlasti tiste, ki so pripadle iz Severne Amerike in Evrope, pa so preusmerili v druga japonska pristanišča. Finančni minister Masayoshi Takemura je sporočil, da bo njegovo ministvo naredilo vse, da bi prišlo do celotne škoda po vsej verjetnosti do tretletja, in sicer od januarja do marca, toda pozitivni učinek tega primanjkljaja bo povrnjen v sedmih do dvanajstih mesecih zaradi povečane dejavnosti na vseh področjih obnove. Po mnenju Kitaia se bodo stroški za obnovo povzpeli do bilijona jenov (10, 2 milijardi dolarjev), tako da bo celotna škoda po vsej verjetnosti znašala odstotek BDP Japonske. »Izguba premoženja je precejšnja, ker pa sedanja proizvodnja ne deluje s polno zmogljivostjo, bo izpade močnega nadomestiti s povečano dejavnostjo druge,« je izjavil eden od analitikov. Letalski predstavniki v Tokiu poročajo, da letalstva v tem območju, vključno z mednarodnim letališčem Kansai, niso imela večje škode. Toda odgovorjati so morali številne pole, zaradi česar mnogi potniki in posadke niso mogli priti do letališč, ker je bila gneča na cestah prehuda. Zacasno so zaprli tudi dve rafineriji nafte, vendar ne poročajo o večji škodi.

večja japonska borza v Osaki v terek zjutraj ni trgovala. Predstavnik tokijske borze pa je sporočil, da bo borza v Osaki začela znova poslovati že danes. Tovorno pristanišče v Kobeju, ki je osrednje pristanišče za promet z zabojniki, je bilo zaprt, ladje, zlasti tiste, ki so pripadle iz Severne Amerike in Evrope, pa so preusmerili v druga japonska pristanišča. Finančni minister Masayoshi Takemura je sporočil, da bo njegovo ministvo naredilo vse, da bi prišlo do celotne škoda po vsej verjetnosti do tretletja, in sicer od januarja do marca, toda pozitivni učinek tega primanjkljaja bo povrnjen v sedmih do dvanajstih mesecih zaradi povečane dejavnosti na vseh področjih obnove. Po mnenju Kitaia se bodo stroški za obnovo povzpeli do bilijona jenov (10, 2 milijardi dolarjev), tako da bo celotna škoda po vsej verjetnosti znašala odstotek BDP Japonske. »Izguba premoženja je precejšnja, ker pa sedanja proizvodnja ne deluje s polno zmogljivostjo, bo izpade močnega nadomestiti s povečano dejavnostjo druge,« je izjavil eden od analitikov. Letalski predstavniki v Tokiu poročajo, da letalstva v tem območju, vključno z mednarodnim letališčem Kansai, niso imela večje škode. Toda odgovorjati so morali številne pole, zaradi česar mnogi potniki in posadke niso mogli priti do letališč, ker je bila gneča na cestah prehuda. Zacasno so zaprli tudi dve rafineriji nafte, vendar ne poročajo o večji škodi.

Kadar se zemlja trese

Včerajšnji potres je bil že enajsti na Japonskem od začetka letošnjega leta. Zakaj se na Japonskem zemlja trese tako pogosto?

Japonsko morje

Tokio
Kobe
Osaka

Tihi ocean

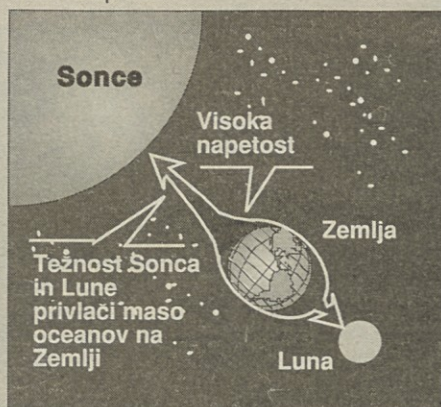
Plošče v zemeljski skorji

Kokos plošča
Pacifiška plošča
Ameriška plošča
Karibska plošča
Arabska plošča
Afriska plošča
Somalska plošča
Indoavstralska plošča
Antarktična plošča

Zemeljsko skorjo sestavlja več plošev. Do skoraj vseh potresov na svetu prihaja v bližini ali vzdolž šivov med dvema ploščama. Te prosto plavajoče plošče se v magni gibljejo, pritiskejo druga na drugo in povzročajo napetosti. Kadar začne posamezna plošča drsiti, sprošča eksplozivno napetost, katere posledica so sunki tal ali njihovo valovanje.

Po Iben Browningovi teoriji

Na potrese vpliva bližina ali oddaljenost Sonca in Lune, ki s svojimi gravitacijskimi silami na zemeljski skorji povzročata velike napetosti.

...ali notranji dejavniki...

Seizmologi menijo, da so potresi odvisni od notranjih procesov, ki potekajo znotraj Zemljine krogle in ne od zunanjih procesov, privlačnosti Sonca in Lune.

...zaradi trenja, zamikov, izrivanja in narivanja ene plošče na drugo.

Znanstveniki so prepričani, da do potresov na Japonskem večinoma prihaja na področju zemeljskega preloma, kjer ena zemeljska plošev drsi pod drugo. Plošev, ki se pogreza v zemeljski plašč, izginja v notranjosti Zemlje in se spreminja v njeno maso. Čim večja je plošev, ki se premakne, tem hujši je potres.

Tektonika zemeljskih plošč

Skoraj vse potrese povzroca premikanje celin, ki se je začelo pred več sto milijoni let, ko je bila vsa kopna zemlja našega planeta združena v eno samo orjaško praelino (Pangea). Pred kakimi 180 milijoni let se je ta praelina začela deliti na posamezne celine, ki so se naustavljajo oddaljevale druga od druge. Teorijo o premikanju celin je razvil nemški geofizik Alfred Wegener leta 1912, dopolnili in

izpopolnili pa so jo v šestdesetih letih kot teorijo o tektoniki plošč. Po tej teoriji zemeljsko litosfero (skorja in zgornji del plašca) sestavlja več plošč, debelih od 100 do 150 kilometrov in različnih razsežnosti (največja je Tihooceanska). Vsaka plošča ima dve temeljni strukturi, in sicer tako imenovani hrbtini, ob katerem se plošča veča zaradi dotoka materiala iz spodnjih plasti zemeljskega plašča, in tako

imenovani mejni ali unicevalni rob, ki se pogreza pod sosednjo skorjino ploščo. Plošče pa lahko imajo tudi stranske premike ob napetostnem pasu med mejami dveh plošč.

Japonska se nahaja na meji treh skorjinih plošč. Največja je Tihooceanska, ki se neprestano veča in pritiska v smeri proti zahodu na Evrazijsko otocja pa Tihoocean-

ska plošča drsi pod Evrazijsko. Filipinska plošča pritiska na Evrazijsko smeri proti severovzhodu. Meja med obema ploščama je jugovzhodno od Japonske. Ta premikanja povzročajo močne, a izredno boko potrese. Ti premiki povzročajo tudi napetosti, ki so močnejše potrese, ki so močnejši, a bolj razdaljni. Zaradi potresa ni tako grozno.

Japonski znanstveniki ocenjujejo, da gre samo za prvega v seriji hudih potresov

TOKIO - Tektonski premiki, ki so v terek presenetili in opustostili zahodni del Japonske, pričajo tudi o tem, kako omejeno veljavo imajo seizmološke napovedi, ne glede na to, da je to območje v splošnem manj podvrženo potresom kot območje okrog Tokia, domnevajo japonski geologi. Drhtenje tal z močjo 7, 2 po Richterjevi lestvici je bilo sicer šibkejša toda veliko bolj uničujoče kot potres z močjo 7, 5 po Richterjevi lestvici, ki je manj kot pred tremi tedni opustostil severno Japonsko. Poznavalci pripisujejo stopnjo opustostjenja predvsem dejstvu, da prebivalci Osake in Kobe niso bili pripravljeni, saj tega območja doslej niso uvrščali v nevarno območje, kamor spada denimo Tokio.

Po mnenju Kioya Mojija, ki vodi center za napovedovanje potresov v Tokiu, je to seizmično dogajanje sele začetek »večje potresne dejavnosti« na zahodu japonske po relativnem zatijtu, ki je trajalo več desetletij. Megumi Mizue, profesor na tokijski univerzi, pa je pojasnil, da je zahodna tektonska plošča Japonske, ob kateri je prišlo do potresa v terek, drugačne sestave kot severna plošča, ki je v zadnjih tednih povz-

ročila vrsto potresov. »Gre zgolj za naključje, da je do obeh dejavnosti tal prišlo skoraj hkrati,« je se dodal. Po njegovem ima ta potres »drugacen vzrok« kot tisti, ki je pretresel sever, »čeprav mogoče med njima obstaja posredna povezava«, domneva Jiro Suzuki, profesor seizmologije na univerzi v Tokiu.

Potres v Kobeju in Osaki je povzročil veliko mrtvih, na stotine pogrešanih in ranjenih. Njegove posledice ni mogoče primerjati s tistimi, ki jih je za seboj pustil potres 28. decembra lani, ko je pretresel Hachinohe na severu Japonske, a je bilo malo zrtv. Po mnenju japonskih seizmologov je do torkovega potresa prišlo zaradi horizontalnega zdrsa zemeljske plošče v geološko razpoko, medtem ko naj bi potres na severu povzročilo le trenje med dvema ploščama. Toshi Asada, profesor seizmologije na tokijski univerzi, je za tiskovno agencijo Kyodo izjavil, da je ta potres nastal kot posledica drsenja japonske tektonske plošče v geološko razpoko, ki se prav tako nahaja pod japonskim arhipelagom. Učinek tega potresa je mogoče prav tako pojasniti z relativno majhno globi-

no, v kateri je bil njegov epicenter, saj se je ta nahajal le 20 kilometrov pod otkom Awaji, približno 100 kilometrov jugozahodno od Osake. »Ne gre za največji, pač pa za prvi potres, ki je po drugi svetovni vojni prizadel katero od večjih mest,« je izjavil Suminao Murakami, profesor na yohohamski univerzi. Po njegovem so bili prebivalci zahodne Japonske »razmeroma slabo pripravljeni na izbruh požarov, od katerih zmeraj pride ob potresih«.

Poleg tega »so bili ljudje prepricani, da so avtoceste varne, ter da se kaj podobnega, kot se je lani zgodilo v Los Angelesu, tukaj ne bo zgodilo nikoli; toda žal so se morali kajti precej časa je minilo, odkar so bile zgrajene te ceste,« je se izjavil. Pristaniško mesto Kobe, ki stoji na 1,5 milijona prebivalcev, ima precej starih hiš, a tudi veliko zidanih, ki so se porušile in pomenile grob za stotine prebivalcev. Neuporabne so tudi železnice, mostovi in druge prometne povezave. Na številnih koncih mesta so izbruhnili požari, ki so se proti koncu dneva se bolj razbesevali. Zadnji večji potres na Japonskem je leta 1948 prizadel območje Fukuoka in terjal številne zrtve.

Makiko Tazaki, AFP

Japonski potres istega dne kot losangeleski

LOS ANGELES - Včerajšnji potres je prizadel Japonsko točno istega dne kot lanskoletni losangeleski, ki je v Morthridgu terjal življenje 61 oseb. Za oba potresa je obnem znailno, da sta se pripetila pred zoro, in sicer japonski ob 5.46, kalifornijski pa ob 4.30. Poleg tega sta oba potresa podobno prizadela ceste in železniške nadvoze ter povzročila katastrofalne požare.

Papež sočustvuje z prizadeto Japonsko

VATIKAN - Papež Janez Pavla II. je »globoko prizadela« vest o katastrofalnem potresu na Japonskem. V svojem sporočilu japonskim oblastem, ki ga je posredoval kardinal Sodano, papež sočustvuje z žrtvami in prizadetimi in prosi božji blagoslov za vse, ki se v teh urah trudijo, da bi olajšali trpljenje ljudi na Japonskem.

Clinton ponudil pomoč Japonski

SANTA MONICA (KALIFORNIJA) - Ameriški predsednik Bill Clinton, ki je bil včeraj ob prvi obletnici losangeleskega potresa v Kioto, da bi preveril kako poteka obnova, je japonskim oblastem ponudil vsestransko ameriško pomoč. Clinton je obnem izrazil sozlake za zrtve.

Medtem pa v Washingtonu skusajo ugotoviti, kaj se je zgodilo z ameriškimi državljani, ki živijo na prizadetem območju. V trikotniku Kobe, Osaka in Kioto namreč živi kakih 20 tisoč Američanov.

Osako letališče je vzdržalo sunek

PARIZ - Italijanski arhitekt Renzo Piano je lahko zadovoljen, saj je njegovo letališče Kansai na otoku v Osakem zalivu vzdržalo včerajšnji katastrofalni sunek. Poskodbne so malenkostne, tako da je sedaj letališče glavna vez med prizadetim območjem in ostalo državo.

Kansai je zibelka japonske države

OSAKA - Včerajšnji katastrofalni potres je prizadel Kansai, zibelko Japonske. Tu je ob prastari prestolnici Nari, nekdanja ribiška vasica Kioto, ki je bila od leta 793 do leta 1869 japonska prestolnica. V 11 stoletjih so tu nastale prekrasne zgradbe in kar 1.200 templjev, ki so ponos Japonske. V Kiotu ni novjše zgradbe, ki bi bila višja kot 31 metrov, a petnadstropna rdeca pagoda templja Tozi, ki je simbol mesta, je visoka kar 60 metrov. V Nari je sedem templjev in 15-metrski kip Volikega Bude. Celu zavezništvo so zaradi zgodovinske vrednosti priznali obema mestoma, tako da ju letala niso bombardirala. Ob tem bogastvu pa je Kansai v zadnjih letih doživel pravi gospodarski razcvet, tako da je njegova gospodarska moč enakovredna kanadski. Tu so nastale futuristične infrastrukture kot je osako letališče Kansai, pred tem letališčem na umetnem otoku v Osakem zalivu pa sedaj gradijo največji viseči most na svetu.

Velike palače v središču mesta so se zrušile, kot da bi bile iz lepenke (Telefoto AP)

NOVICE

Polkovnik za zapahi, industrijec obsojen

PORDENON - Javni tožilec Raffaele Tito je v okviru preiskave o podkupninah pri zakupih za vojske objekte izdal zaporni nalog proti polkovniku italijanskega letalstva Paolu Tossutu. Tosutta so aretirali v Rimu, kjer je služboval na obrambnem ministrstvu, in ga zaprl v vojaški zapor v Peschieri. V okviru iste presikave so po dveh dneh zasliševanj izpustili na prostost nekdanjega predsednika Zveze industrijcev iz Pordenona, inz. Luigiia Cimolaia. S polk. Tosuttom naj bi bil vpleten v podkupnine za gradnjo vojaških objektov v severovzhodni Italiji. Cimolai pa je že prvi dan prostosti bil obsojen na 8 mesecev zavora zaradi podkupovanja pri dodelitvi del za obnovitev cest na področju pordenonske občine. Občinski upravi je tudi moral vrniti 40 milijonov lir.

Potresni sunek v Kamiji

VIDEM - Nekaj pred 7. uro zjutraj so na področju kraja Forni di Sopra v Karniji zaznali močno gmenje. Slo je za potres 1,5 po Richterjevi jakostni lestvici, torej za zelo sibak in površinski sunek, ki ni povzročil nobene škode.

Novi direktor Rai že na prepihu?

RIM - Skupina poslancev Ljudske stranke je vložila pismo vprašanje na ministra za pošte v zvezi s komaj imenovanim generalnim direktorjem Rai Raffaelejem Minicuccijem. Poslanci menijo, da bi morala vlada predlagati upravnemu svetu Rai, naj generalnega direktorja zamenja, saj na tožilstvu v Palermu vodijo preiskavo, v okviru katere je Minicucci osumljen izkoriščanja uradne funkcije. Ko je se bil upravitelj družbe Telespazio, naj bi sodeloval pri nekaterih nepravilnostih v zvezi z zakupi javnih del.

Dogovor o reklamih v tv programih

RIM - Združenja italijanskih marketinskih in reklamnih agencij Upa, Assap in Assomedia so se dogovorila s Fininvestovo reklamno agencijo Publitalia. Odslej bodo na Berlusconijevih televizijskih mrežah postopno skrajšali reklamne pasove. Najpozneje do 1. aprila prihodnjega leta bo lahko v posameznem reklamnem pasu največ devet različnih reklamnih spotov za skupno največ tri minute, v vsakem reklamnem pasu bo samo en spot za vsako vrsto blaga in ne bo več avtopromocije fininvestovih programov na začetku in na koncu vsakega reklamnega bloka, torej na najbolj pomembnem mestu. Največkrat je to tudi edina reklama, ki jo publika gleda, preden se začasno »preseli« na drug program.

S tehnološkim napredkom proti televizijskemu monopolu

RIM - Giuliano Amato, predsednik antitrusta, organa proti monopolom, misli, da bo tehnološki napredek prispeval k premostitvi sedanjega stanja na televizijskem področju, ki ga nadzorujeta zasebni pol Berlusconijevih in javni pol Raievih televizij. Uveljavila se bo bolj raznolika tv ponudba, predvideva nekdanji predsednik italijanske vlade, za katerega bo morala tudi javna televizija opustiti reklamo.

PODKUPINSKE AFERE

Proces Enimont: branilec zahteval oprostitev Craxija

Obtoženec Filippo Fiandrotti zahteval premestitev procesa

MILAN - Craxijev odvetnik na procesu o podkupninskih aferah Enimont Enzo Lo Giudice, je za svojega varovanca včeraj zahteval popolno oprostitev. Advokat je bil mnenja, da so bivšega tajnika PSI, ki trenutno živi v Tuniziji, obsodili se preden bi točno preverili njegove kazenske odgovornosti. Lo Giudice je bil zelo kritičen do preiskovalcev in do tožilca, češ da gre za proces, ki je v bistvu le kopija podobnih sodnih obravnav.

Craxijev zagovornik je postavil v dvom celotno obtožnico o aferi Enimont, ki dokazuje, kako je pokojni Raul Gardini podkupoval tedanje vladne stranke, posebno kršćansko demokracijo in socialiste. Lo Giudice je

odkrito pozval sodni zbor, naj prepreči, da se bo ta proces sprevrgel v »pogreb pravne države« ter sodnike, naj ne iščejo poceni aplavza, »ki je v tej državi žal na dnevnem redu, saj so Italijani doslej pravzaprav zaploskali vsem, od Mussolinija do Berlusconija«.

Filippo Fiandrotti, nekdanji predstavnik milanske PSI, ki je tudi med obtoženci, je medtem včeraj formalno zahteval premestitev procesa. Zahtevo je vložil na kasacijsko sodišče, ki se bo o njej najbrž izreklo sele čez nekaj tednov. Milanski proces o aferi Enimont se medtem lahko nemoteno nadaljuje, sodni zbor pa mora pred razsodbo obvezno počakati na sklepe kasacijskega sodišča.

RIM / POLITIKA IN MAFIJA

Sporne zveze bratov Dell'Utri

Dia o Berlusconijevih sodelavcih

RIM - Vodja skupine Severne lige v protimafijski komisiji Antonio Serena je v pismu predsednici komisije Tiziane Parenti zahteval, naj komisija zahteva od protimafijskega preiskovalnega vodstva Dia poročilo, ki je bilo pripravljeno 15. februarja lani. V tem poročilu, ki ga je v izviru objavil dnevnik Unità v svoji ponedeljskovi številki, naj bi protimafijska preiskovalna struktura omenjala tesne stike Berlusconijevih sodelavcev Marcella in Alberta Dell'Utrija z nekaterimi mafijskimi družinami.

Poročilo, ki ga navaja Unità, naj bi bilo dolgo 10 strani in naj bi potrjevalo dokaj strogo oceno o dejavnosti bratov Dell'Utri. Med drugim naj bi navajalo dejstvo, da je sodstvo leta 1979 izdalo zaporni nalog za Alberta Dell'Utrija, ki je bil skupaj s Filippom Albertom Rapisardo (slo naj bi za cloveka, ki je bil povezan z mafijsko družino Cuntrera-Cariana) obtožen bankrota. Poročilo naj bi poleg tega navajalo tudi nenavadno okoliščino, da je Rapisarda dalj časa živel v Parizu pod lažnim imenom Marcello Dell'Utri. V raznih Rapisardovih druž-

bah naj bi imel vodilne funkcije mafijec Salvatore Greco, družbe pa naj bi imele svoj sedež pri uradu Dell'Utrijevih.

V poročilu naj bi bilo receno, da preiskovalci niso odkrili neposrednih vezi med Silvijom Berlusconiem in ljudmi, ki bi bili vezani z mafijo. Nekateri njegovi sodelavci pa naj bi imeli vezi z mafijci.

Na morebitne vezi nekaterih Berlusconijevih sodelavcev z mafijo so že opozarjali nekateri italijanski časopisi, bolj razčlenjeno pa jih omenja knjiga »Predsednikovi posli (Gli affari del presidente)«, ki je izšla pri založbi Kaos.

Povedati je treba, da je Marcello Dell'Utri poverjen upravitelj družbe Publitalia, ki v okviru Fininvesta zbira ekonomsko propagando, njegov dvojček Alberto Dell'Utri pa vodi komercialni urad Publitalie v Rimu in je odgovoren za zvezo klubov Forza Italia v Laciju. Marcello Dell'Utri se je v zadnjih dneh spet pojavil v rimskih parlamentarnih krogih kot Berlusconijev odposlanec in govori se, da bi želel zapustiti Publitalio ter se posvetiti politični karieri.

BOLOGNA / PREISKOVALNA KOMISIJA PREDSTAVILA POROČILO

Kvestura klientelizma in nasilja

BOLOGNA - Kvesturo so upravljali na »klientelaren in uspavajoč« način, preiskovalna dejavnost je bila povsem ustavljena zaradi nesoglasij med vodilnim osebjem, ki je bilo porazdeljeno v skupine, pri katerih so bili soudeleženi tudi sindikati (slednji so to obtožbo odločno zavrnil) in državno pravdnstvo. V takih razmerah je lahko nastala in leta delovala tolpa morilcev »belega uno«. Tako je zapisano v zelo obsirnem in podrobnem poročilu preiskovalne komisije, ki jo je zahteval notranji mi-

nister Roberto Maroni. Na bolonjski kvesturi so se dogajale neverjetne stvari, bodisi pri izbiri funkcionarjev kot pri ravnanju z občani (pretepali so Rome, zaradi obrekovanja prijavljali tiste, ki so si upali poseci, nasilno so se vedli med zasliševanji itd.). Položaja ne bomo sanirali s sekanjem glav, piše v poročilu, temveč z boljso kontrolo, z usposabljanjem in mobilnostjo osebja. Krivda je torej na »sistemu«, vendar niso ugotovili odgovornosti glede početja omenjene tolpe morilcev.

TELEVIZIJA IN OTROCI

Od kar je videl pošast na ekranu, ne spi več

Dveletnega otroka je reklma shrhljivih filmov tako prestrašila, da se zaradi šoka boji teme

RIM - Televizija je lahko zvesta spremljevalka otrok, a tudi nevarna maceha. To je na lastni koži občutil komaj dveletni otrok iz Rietija, ki ga je televizija tako prestrašila, da že nekaj dni ne spi in je prestrašen zaradi teme.

»Popoldne je gledal televizijo,« je povedala mati Rita novinarjem. »Slo je za risanko na Canale 5, ki je kot zgodba enostavna in nenasilna. Nenadoma sem slišala njegov krik. Nisem razumela, kaj ga je prestrašilo, dokler nisem pogledala ekrana. Slo je za reklamo serije shrhljivk. Na ekranu se je pojavila okrvavljena pošast, koža ji je odpadala...« (Gre za lik zombija iz shrhljivega filma Nightmar).

Po pripovedi mlade matere od tedaj otrok ni hotel več gledati televizije. Zvečer ne more več zaspati, ceprav ga starši vabijo k sebi v posteljo, da bi ga potolazili. Pediatr, ki sledi otroku, od kar se je rodil, je staršema povedal, da bo minilo precej časa,

preden se bo malček pomiril in znebil strahu.

Gospa Rita je povedala, da je njen otrok sicer preživel vsak dan kar nekaj ur pred televizijo, vendar so ona, oče, stari oče ali stara mati vselej pazili, da je lahko videl samo njemu primerne oddaje. »Včasih smo tudi med televizijskimi dnevniki ugasili televizijo, če so predvajali preveč krvave posnetke, ki bi bili lahko prizadel otroka,« je pojasnila zenska novinarjem.

Prav zaradi tega se gospa Rita hujuje, saj bi programerji morali pomisliti, da popoldanskih risank, ki so namenjene majhnim otrokom, ni mogoče prekinjati z reklamo o shrhljivkah. Povedala je, da je večkrat skušala stopiti v stik z vodstvom Fininvesta, da bi ga seznanila z dogodkom, vendar ji doslej se ni uspelo. Dodala je, da je s primerom svojega otroka seznanila novinarje, da bi opozorila prav na problem reklame med popoldanskimi otroškimi oddajami.

POŠTA / UČINKOVITOST

Dostavljanje pisem in paketov bo kmalu mnogo hitrejše

Pismo bomo v mestu prejeli v 24 urah, če bo odposlano iz drugih krajev pa v 48

RIM - Odnavaditi se bomo morali tarnanja, da so italijanske poste zelo počasne: pred koncem prihodnjega leta bo namreč možno prejeti navadno pismo v roku 24 ur v vsakem mestu, 48 ur pa bo treba nanj čakati v primeru, da je bilo pismo odposlano iz drugih oddaljenejših krajev; paket pa bomo lahko prejeli v roku petih dni. Gre namreč za enega od ciljev, za uresničitev katerega se je poštna uprava obvezala, ko je včeraj na ministrstvu za pošte podpisala programsko pogodbo. Pogodbo sta podpisala minister Giuseppe Tatarella in predsednik poštne ustanove Enzo Cardi, urejevala pa bo delovanje ustanove do decembra prihodnjega leta,

to je do dne, ko je predvidena sprememba poštne ustanove v delniško družbo. Cilja operacije sta postopna finančna sanacija ustanove ter uvedba podjetniških kriterijev pri upravljanju in za učinkovitost službe. V prvi vrsti se poštna ustanova obvezuje, da bo do konca prihodnjega leta postopoma znižala termin, v katerem bodo pisma in paketi dostavljeni naslovnikom; to velja za dejavnost, ki jo neposredno vodi poštna uprava, kot za pošto, ki jo dostavljajo druge ustanove. Do konca prihodnjega leta bo poskrbela tudi za uvedbo novih storitev za dostavljanje hitre korespondence tudi s konvencijami z javnimi in zasebnimi subjekti.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Prednaročnina za Italijo 300.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ITALIJA / REŠITEV VLADNE KRIZE JE ZAOSTRILA POLITIČNO NAPETOST

Dinijeva vlada je že prisegla Kartel svoboščin začel bojkot

RIM - Stevilka 13 (predsednik republike mu je poveril mandat za sestavo vlade prejšnji petek) je došel prinesla novemu italijanskemu premieru Lambertu Diniju več težav kot sreče. To se je izkazalo tudi včeraj, ko se je Dini otresel vseh pomislekov in popoldne izročil predsedniku republike Scalfaru seznam novih ministrov. Kmalu zatem pa je moral svojo vladno ekipo že zakrpati. Na pritisk Silvia Berlusconi in njegovih zaveznikov nista sprejela imenovanja za ministra Gaetano Rasi, ki sicer vodi gospodarski resor v Nacionalnem zvezništvu, in Antonio Marzano, ki je šef gospodarske komisije v Forza Italia. Marzana je na ministrstvu za prevoze zamenjal prof. Giovanni Caravale, medtem ko bo Rasijevo ministrstvo za zunanjo trgovino začasno vodil minister za industrijo Alberto Clò.

To je bil le zadnji zapletljaj pred prisego, po kateri je nova vlada zamenjala Berlusconijevo. Polnomočna pa bo po zaupnici parlamenta.

Lamberto Dini je imel dopoldne se zadnje telefonske pogovore s političnimi predstavniki in z izvedenci, ki jih je nameraval povabiti, naj sodelujejo v vladi. Okoli 13. ure pa je objavil sporočilo, da bo formalno sprejel mandat za sestavo vlade in da bo popoldne izročil predsedniku republike seznam novih ministrov. Nekaj malega se je najbrž zataknilo tudi po tem sporočilu, saj je Dini prispel na Kvirinal z 20-minutno zamudo. Takoj po pogovoru s predsed-

nikom republike pa je v kratki izjavi formalno zanimal, da bi bil komurkoli dovolil pogojevanje pri sestavi vladi. Obenem pa se je obrnil na nekdanje zaveznike Kartela svoboščin in jih pozval, naj ga podprejo, ker je vlada neodvisna po sestavi in po programu.

V odgovor je dobil brutalen »Ne«, dva ministra, ki sta sodila v krog Kartela svoboščin sta odstopila. Berlusconi in njegovi zavezniki so mu očitali, da ministri njegove vlade niso izraz Kartela in da ni omenil datuma volitev. Streljali so na Dinija, dejanska tarča pa je bil predsednik Scalfaro, kateremu očitajo, da je po krivem obljubljal predčasne volitve za junij.

Dinijeva vlada

Predsednik ministrskega sveta in **zadnji minister** **Lamberto Dini.**

Minister za zunanje zadeve: **Susanna Agnelli**, bivša parlamentarka republikanske stranke in podtajnica pri ministrstvu za zunanje zadeve.

Minister za notranje zadeve: **Antonio Brancaccio**, član predsedstva kassacijskega sodišča.

Minister za pravosodje: **Filippo Mancuso**, upokojeni sodnik in predsednik medministrske komisije za pravne zadeve.

Minister za finance: **Augusto Fantozzi**, davčni izvedenec in docent za davčno pravo na rimski univerzi La Sapienza.

Minister za obrambo: **Domenico Corcione**, upokojeni general.

Minister za solstvo: **Giancarlo Lombardi**, podjetnik in član vodstva zveze industrijev.

Minister za javna dela in okolje: **Paolo Baratta**, poslovnež in bančni iz-

vedenec, ze minister za privatizacije v Amatovi vladi in za zunanjo trgovino v Ciampijevi vladi.

Minister za kmetijstvo: **Walter Luchetti**, kmetijski izvedenec in generalni direktor pri ministrstvu za kmetijstvo za odnose z EZ.

Minister za prevoze in pomorstvo: **Giovanni Caravale**, docent gospodarske politike na rimski univerzi.

Minister za posto in telekomunikacije: **Agostino Gambino**, docent trgovskega prava na rimski univerzi La Sapienza.

Minister za industrijo: **Alberto Clò**, profesor energetike na bolonjski univerzi.

Minister za delo: **Tiziano Treu**, profesor delovnega prava na Katoliški univerzi v Milanu.

Minister za zunanjo trgovino: ad interim **Alberto Clò**, minister za industrijo.

Minister za zdravstvo: **Elio Guzzan-**

ti, upokojeni zdravnik, predsednik državne komisije za boj proti aidsu.

Minister za kulturne dobrine: **Antonio Paolucci**, superintendant za spomeniško varstvo v Firencih.

Minister za univerzo in znanstveno raziskovanje: **Giorgio Salvini**, fizik, podpredsednik Accademie dei Lincei.

Ministri brez listnice: za institucionalne reforme docent ustavnega prava na rimski univerzi La Sapienza **Giovanni Motzo**, za javne službe in odnose z deželami generalni sekretar pri predsedstvu vlade **Franco Frattini** ter za družino in socialno solidarnost psihiater v pokoju in bivši parlamentarec neodvisne leve **Adriano Ossicini**.

Podtajnik pri predsedstvu vlade: **Cardia**.

Podtajnik pri predsedstvu vlade za odnose s parlamentom: **Negri**.

Podtajnik pri predsedstvu vlade za zaklad: **Ciarda**.

Berlusconi v ofenzivi

RIM - Premier v odstopu Silvio Berlusconi in njegovi zavezniki so presli v ofenzivo s težkim topnistvom. Novi premier Lamberto Dini ni se niti dobro prebral seznama ministrov, ko so izstrelili prvi rafal in napovedali, da za tako vlado ne bodo glasovali. Edino vodja reformistov Marco Pannella je zaveznike pozival, naj se ne preneglijo in naj trezno premislijo. Toda nihče mu ni prisluhnil. »S krinko strokovnosti ta vlada prikriva prekucijo,« je dejal vodja Krscanskega demokratskega centra Pierferdinando Casini. Koordinator Forza Italia Cesare Previti je Diniju očital, da je izdal tiste politične sile, s katerimi je kot zakladni minister sodeloval v Berlusconijevi vladi, lider Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini pa je neposredno povabil novega premiera, naj odstopi, če bi mu izglasovale zaupnico tiste sile, ki so glasovale proti njemu, ko je bil zakladni minister. Fini pa se ni ustavil pri tem in je pomeril se više. Dejal je, da vlada, ki je prisegla sinoči, ni samo Dinijeva vlada, ampak je zanj sodegovoren tudi predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro. »Če bo padla Dinijeva vlada, bo

tudi Scalfaro utrpel politične posledice tega padca,« je zagrozil Fini.

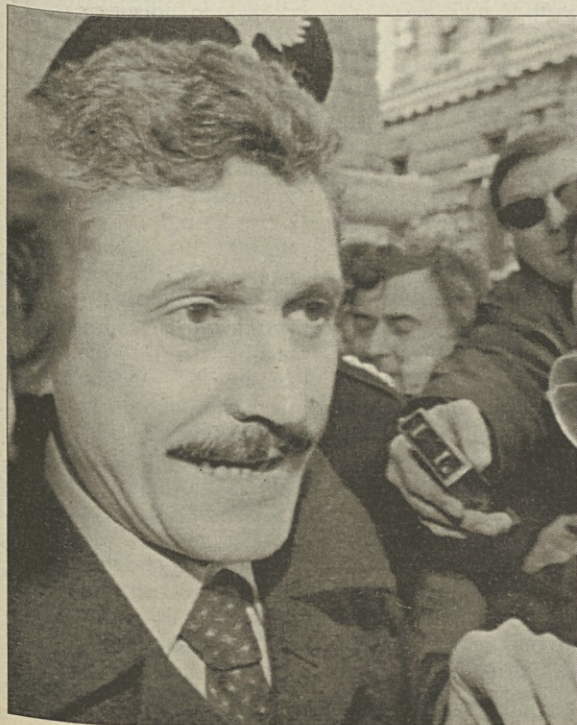
Kartel svoboščin je odgovoril z brutalnim »NE-jem« na Dinijevo napoved, da bo v parlamentu pozval predvsem Berlusconi in njegove zaveznike, naj ga podprejo. Reakcija je bila tako silovita, da je izzvala veliko zaskrbljenost centrističnih in levih reformističnih sil, ki so takoj opozorile desnico, da si bo prevzela hudo odgovornost, če bo »pokopala Dinijevo vlado«. Podporo Lambertu Diniju so napovedali Ljudska stranka, Segnjev pakt, Demokratsko zavezništvo, socialisti in Demokratska stranka leve. Tisti del Severne lige, ki se spoznava v stališčih tajnika Umberta Bossija je tudi naklonjen vladi, medtem ko manjšinsko krilo Roberta Maronija se razmišlja, kaj naj stori. Nasproten glas pa je napovedala Stranka komunistične prenov.

Ce se stališča ne bodo spremenila, Dinijeva vlada v parlamentu ne bo imela krepke večine. Napoveduje se obdobje ostrih spopadov in napetosti, saj vse kaže, da se Berlusconi in njegovi nameravajo poslužiti vseh sredstev, da bi zvrnili vlado in dosegli predčasne volitve.

RIM / ZARADI DOMNEVNIH ILEGALNIH PRISPEVKOV STRANKI

D'Alema in Occhetto včeraj zaslišana v zvezi s prispevki zadruga Unieco

Voditelja DSL sta zanikala, da bi sploh vedela za prispevek 370 milijonov, o katerem je sodnikom govoril predsednik zadruga Unieco Nino Tagliavini

RIM - Kot je bilo napovedano sta rimska tožilca Teresa Saragnano in Gianfranco Mantelli, ki vodita preiskavo o ilegalnem finansiranju KPI in DSL, včeraj zaslišala sedanjega tajnika Demokratske stranke levice Massima D'Alema (na sliki AP) in njegovega predhodnika Achilleja Occhetto. Oba je branil odvetnik Guido Calvi.

Okoliščina, o kateri sta bila včeraj zaslišana D'Alema in Occhetto, zadeva vsoto 370 milijonov lir, ki naj bi jih zadruga Unieco iz Reggio Emilie prispevala v blagajne KPI-DSL. O tem prispevku je sodnikom govoril predsednik Unieca Nino Tagliavini, ki je dejal, da je denar izročil Vincenzu Mariniju, sodelavcu pokojnega blagajnika DSL Marcella Stefaninija. Marini je okoliščino priznal, vendar dodal, da politični vrh stranke o zadevi ni vedel ničesar. In zanikal je tudi poznejša novinarska poročila, po katerih naj bi s sodniki zatožil nekdanje vodstvo stranke.

D'Alema, ki je bil približno stiri ure na rimskem državnem tožilstvu, je bil ob odhodu z novinarji zelo skop. »Mislim, da sem dal tožilecema vsa pojasnila, ki sta

jih zahtevala.« Pojasnil je, da sta tožilca izhajala iz Tagliavinijeve obtožbe in dodal, da sta želela »splošna pojasnila o odnosu med levicarskimi strankami in zadrugami«.

Nekoliko zgovornejši je bil odvetnik Guido Calvi, ki je izključil, da bi D'Alema in Occhetto vedela za okoliščino, ki jo je omenil Tagliavini. Povedal je, da sta tožilca poklicala Occhetto in D'Alema ker bi kot bivši tajnik in bivši strankin koordinator lahko vedeli za strankine uprave posle. Dodal je, da voditelja nista vedela za zadevo, ker je DSL strukturirana tako, da ni nujno, da bi politično vodstvo obveščeno o takih zadevah. Dodal je, da je v DSL tudi upravni tajnik izvoljen neposredno in ima zato popolno avtonomijo.

Calvijev pomočnik Giuseppe Giampaolo pa je povedal, da sta Occhetto in D'Alema vedela samo za sanacijski načrt stranke, ki je predpostavljala redukcijo osebja, prodajo nepremičnin in popolno reorganizacijo, ne pa za podrobnosti.

Po tajniku DSL je bil zaslišan tudi Occhetto, ki je v bistvu potrdil D'Alemove izjave.

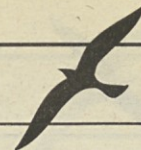
NOVICE

V Aosti prijavi štiri francoske skrajneže

AOSTA - Digos, politični oddelek kvesture je prijavil sodstvu štiri francoske državljane iz Normandije, ker so delili letake oz. lepili lepake brez ustreznega dovoljenja. Policisti so jih zasledili prejšnjo noč, ko so v središču glavnega mesta Doline Aoste puscali letake pod brisalci avtomobilov in lepili po zidovih letake, v katerih so povelevali francosko kulturo oz. državo. Izkazalo se je, da pripadajo skrajno nacionalističnemu gibanju »Groupe Francité«, ki oporeka uradni francoski usmeritvi v zunanji politiki, ki naj bi pozabila svojo manjšino v Italiji. Med drugim v letakih pozivajo prebivalce Doline Aoste, naj si priborijo »samostojnost, kot so si jo priborili Slovenci in prebivalci kavkaskih držav.« Poziv se zaključuje z vabilom, naj se prihodnjega 14. julija, na dan francoske revolucije, demobilizirajo Doline Aoste, ki so za samostojnost, demonstrativno zberejo na prelazu Malega sv. Bernarda.

V Apuliji objavili pesmi Radovana Karadžića

BARI - Literarna revija »La Vallia« je objavila pesmi voditelja bosanskih Srbov Radovana Karadžića. V predstaviti predsednik samozvane Republike srbske trdi, da »v vsej zgodovini clovestva ni take krivične lazi, kot so današnje lazi proti Srbom« in pravi, da je »zgodovina prijateljstva med Srbi in Italijani globlja od sedanjih razprtij.« Izdajatelj revije, univerzitetni profesor Daniele Giancane, zavrača obtožbo, da objavlja pesmi cloveka, ki ga imajo za vojnega zločinca: »Rad bi objavil tudi hrvaske in muslimanske pesnike. Vsekakor je Karadžić tudi poet.«

STALIŠČE SVETOVALCEV ZAVEZNIŠTVA ZA TRST

Območje pri Rižarni ni primerno za zabavo

Tudi rajonski svet podpira novo lokacijo lunaparka

Območje pri Rižarni res ni primerno za lunapark. To stališče je pred kratkim zavzel skedenjski rajonski svet, sedaj pa so se oglasili tudi občinski svetovalci Zaveznitva za Trst, ki pozivajo Obcino, naj čimprej poišče primernejšo lokacijo za zabavišče, ki ne more stati ob tako pomembnem in simboličnem kraju, kot je Rižarna.

Zadeva, ki se vleče že nekaj mesecev, je predmet polemik in razhajanj med krajevnim prebivalstvom, rajonskim svetom in občinsko upravo. Lunapark je dolgo let zabaval mlajše in odrasle na območju tik sportne palače, kjer sedaj gradijo nogometno igrišče društva Ponziana. Vrtljake in razne naprave za zabavo so zato premestili v Ul. Valmaura, tik novega

stadiona Nereo Rocco in Rižarne, kar pa je sprožilo protest krajanov. Občinski upravitelji so zatrijevali, da gre le za začasno rešitev, ki pa traja že precej časa.

Krajevni rajonski svet je naslovil na upravo že dve soglasno odobreni resoluciji, v katerih je tudi predlagal alternativno lokacijo za lunapark, in sicer območje pri Ulici Malaspina (ob umetnem kanalu v industrijski coni). Predlog, kot kaže, ni zadovoljil Obcine, ki vztraja pri Ul. Valmaura. Skedenjski rajonski svet je med razloge, zaradi katerih nasprotuje lunaparku pri Sv. Ani, navedel tudi blizino Rižarne.

Ker se zadeva ni premaknila z mrtve točke, so sedaj posegli občinski svetovalci Zaveznitva za Tr-

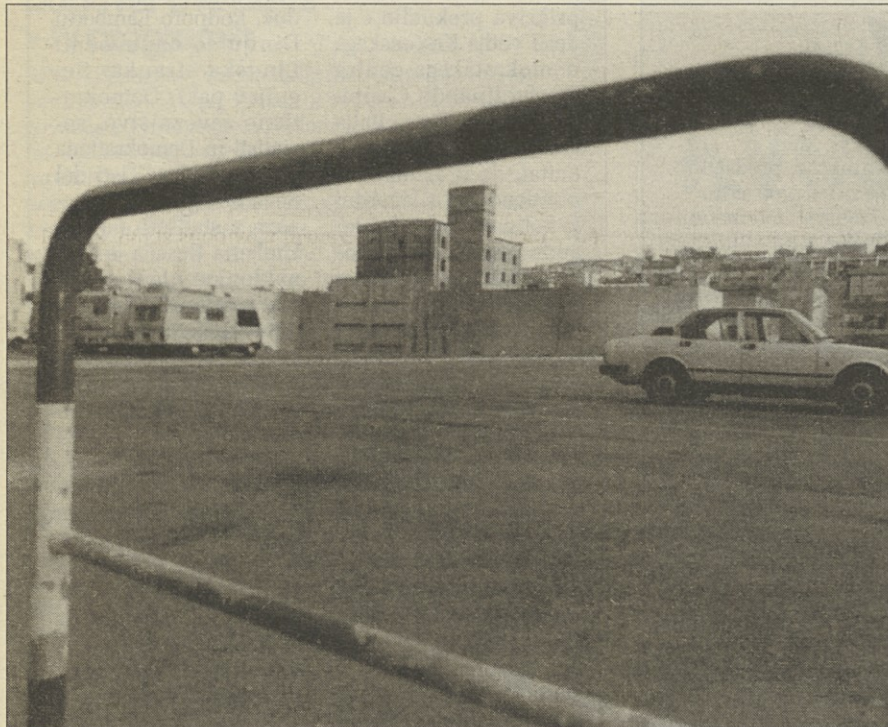
st, ki so na pobudo slovenskih svetovalcev Andreja Berdona in Petra Mocnika predložili zahtevo po premestitvi zabavišča s področja Ul. Valmaura. Poleg Berdona in Mocnika, so dokument podpisali še Margherita Hack, načelnik skupine Alberto Russignan in Ariella Pittoni. Zahtevo so strnili v posebno resolucijo, s katero se bo v kratkem ukvarjal občinski svet.

Berdon, Mocnik in somisljeniki ugotavljajo, da območje v blizini Rižarne (lunapark se celo dotika stavbe in zidu nekdanjega nacističnega krematorija) res ni primerno za zabavo. Rižarna je nacionalni spomenik, ob katerem se mora vsak človek resno zamisliti in se spomniti ljudi,

ki so tam žrtvovali življenja za svobodo, za sožitje in za bratstvo med narodi. Vrtljaki zato pomenijo danes zalitev za preživele iz nacističnih taborišč in seveda tudi za sorodnike vseh padlih. Podpisniki resolucije tudi ugotavljajo, da je prav Obcina Trst v letu 1994 zelo dostojno počastila 50-letnico ustanovitve krematorijske peči v Rižarni in to s kulturnimi ter drugimi pobudami, ki so imele velik odmev v javnem mnenju.

Dovoljenja za lunapark v Ul. Valmaura so zato po mnenju predstavnikov Zaveznitva za Trst v kričnem nasprotju z zgoraj omenjenimi načeli ter z velikim poudarkom, ki ga Illyjeva uprava daje Rižarni. Od tod zahteva, naj občinski odbor preklicе dovoljenja za tamkajšnje zabavišče, za katerega naj poišče in najde druge ustrežnejše lokacije. Sedanja »rešitev« je namreč popolnoma neprimerna in hkrati seveda žaljiva za simbolični pomen, ki ga ima Rižarna.

Nacionalni spomenik je bil pred meseci predmet polemike v skedenjskem rajonskem svetu, a iz popolnoma drugih razlogov. Tokrat je slo za sporno lokacijo območja, ki ga mora Obcina, v skladu z deželnimi zakoni, obvezno nameniti Romom. Afero, če jo lahko tako imenujemo, je s skrajno neokusnimi in žaljivimi trditvami sprožil rajonski svetovalec MSI-Nacionalnega zaveznitva, to je stranke, ki je proti Romom v Naselju Sv. Sergija sprožilo pravo politično kampanjo.

Območje Ul. Valmaura, kjer je bil do pred kratkim lunapark (Foto Ferrari-KROMA)

EZIT: trgovci zaskrbljeni zaradi odprtja novih centrov

Predsednik Zveze za trgovino, turizem in storitve iz trzasko pokrajine Adalberto Donaggio je izrazil zaskrbljenost nad možnim razvojem tudi velikih trgovinskih centrov v okviru Ustanove za industrijsko cono (EZIT).

Svojo zaskrbljenost je izrazil na srečanju s predsednikom Ustanove Slovcovichem. Na sestanku je tekla beseda o nekaterih vesteh, po katerih naj bi v okviru Ustanove za industrijsko cono odprli centre za veliko distribucijo, kar je v očitnem nasprotju s sedanjim pravilnikom Ustanove.

Zaskrbljenost so vzbudila tudi napačna tolmačenja nekaterih županov - je se receno v tiskovnem poročilu - v okviru analize zahtev za pridobitev komercialnih dovoljenj, potem ko so stopili v veljavo Cassejevi odloki.

URBANISTIKA / DELJENA MNENJA

Parkirišče pod Trgom Unità

Bodo pod osrednjim Trgom Unità uredili parkirišče? Župan Illy se se vedno zavzema za predlog, ki pa ni priljubljen v javnosti in ne uživa velike podpore niti v občinskem svetu: opozicija je soglasno proti nacrtu in niti v vrstah, ki sicer podpirajo župana, niso preveč navdušeni za podzemsko parkirišče.

V mestu, v katerem uspe malokateri pobuda zaradi znanega trzaskega reka »no se pol« (tega se ne more narediti), ni nič čudnega, če je tudi ta projekt naletel na negativni odziv. Pravi razlogi za tako razširjeno nasprotovanje so predvsem psihološke narave, zaradi katerih je n.p. predlanski propadla obnova trga pred cerkvijo sv. Antona. Takrat so že odobreno in financirano obnove prepričali predvsem pritiski lastnikov trgovin, ki niso marali gradbišča pred svojo »stacuno«. Tokrat se za kritiki proti parkirišču velikokrat skriva predvsem miselnost, ki ne sprejema nobenih novosti, se zlasti ne, da bi dve leti bili brez tradicionalnega sprehoda v nedeljo zjutraj po osrednjem mestnem trgu.

Resnici na ljubo je treba priznati, da je tudi nekaj bolj tehtnih razlogov za nasprotovanje in nekaj jih je vsega upoštevanja vrednih. Predvsem

gre za zaskrbljenost, da ne bi možnost parkiranja pred občinsko palačo pritegnila se več avtomobilov v mestno središče, ki je že danes prenasičeno s prometom. Nekateri izražajo bojazen, da ne bi poskovali uglednih palač okrog Trga Unità. Slednjo zaskrbljenost bi morali izključiti glede na izkušnjo z gradnjo podzemnega parkirišča pred sodno palačo, ki je skoro dokončano, ne da bi nastala občutljiva škoda na okoljskih poslopih. Končno velja tudi upoštevati pomislek, kaj bi se zgodilo s parkiranimi avtomobili v primeru izredne plime, ko bi morje lahko preplavilo trg, voda pa vdrla v parkirišče.

Naj bo kakorkoli že, gradnjo parkirišča predvideva novi urbanistični nacrt; zato si velja približe ogledati značilnosti parkirišča, ki ga... morda niti ne bo.

Nacrtovalca, inž. Franco Benussi in arh. Claudio Visintini, sta izdelala dve možnosti: parkirišče s 1.650 mesti, ki bi se raztezalo pod celim trgom (predvidena investicija 30 milijard lir) in parkirišče za 1.020 avtomobilov, ki bi bilo pod polovico trga na strani proti morju (predvidena investicija 22 milijard lir). V obeh primerih naj bi dela trajala približno

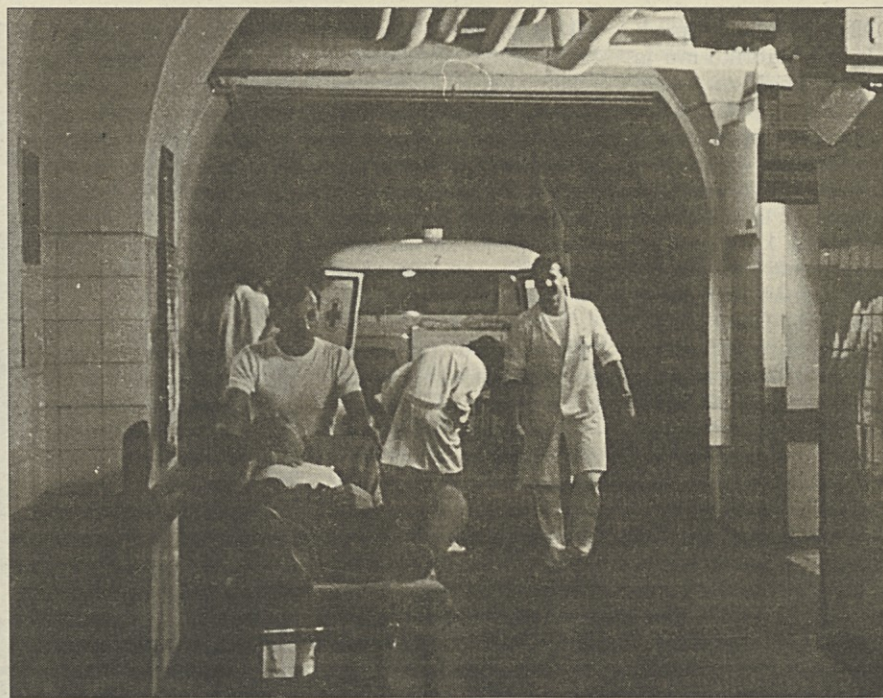
dve leti, seveda če ne bi bilo nepredvidenih zapletov. Na straneh Trga Unità bi ostal 10 meterski prosti pas med gradbiščem in palačami; gradbišče večjega parkirišča se bi zacelo 25 metrov daleč od občinske palače, za manjše parkirišče pa samo na sredi trga in bi pri obeh variantah izkopali do središča sedanje ceste pred trgom. Zaradi tega bi morali premakniti prometno os po nabrežju, saj bi promet pred Trgom Unità potekal pod zemljo in bi se trg raztezal do morja, ne da bi ga ovirala reka vozil. Estetsko bi preuredili tudi sam trg in sicer bi nadomestili sedanjo zakrpano asfaltno površino s kamnitim tlakom, ki bi tudi zarisal obrise pomola in portica, ki sta se tu raztezala, ko je morje se segalo do polovice sedanjega trga.

Se bo nacrt uresnil v obsežnejši ali omejeni varianti, ali pa ga bo treba vpisati v debelo trzasko knjigo neuresničenih sanj? Odgovora se ni.

PREUSTROJ ZDRAVSTVA

Fasola brani deželni projekt

Občinski svet v Marchesichevih rokah

Deželni odbornik za zdravstvo Giam-piero Fasola je na predsednični seji trzasko občinskega sveta zagovarjal preustroj deželnega zdravstva. Odbornik, ki pripada Severni ligi, je poudaril, da Dežela ne misli na noben način okrniti vloge trzaskih bolnišnic in tudi ne ostalih javnih zdravstvenih struktur. Bolnišnica na Katinari bo po novem, skupaj z videmsko bolnišnico, dobila pravni položaj osrednje deželne bolnišnice, staro bolnišnico pa bodo restrukturirali.

Fasola je demantiral vesti, po katerih naj bi zaprli sanatorij Santorio, ki ga bodo namensko združili s staro bolnišnico. Potrdil pa je namero po postopnem zaprtju bolnišnice za nalezljive bolezni pri Magdalen. Dezelnega odbornika je z razčlenjenim poročilom dopolnil občinski odbornik za socialne službe Gianni Pecol Cominotto, ki je pozval deželno upravo, naj okrepi zdravstvene službe na teritoriju, ki so danes zelo pomanjkljive.

Poročiloma Fasole in Pecol Cominotta bi morala slediti razprava s posegi predstavnikov vseh strank, ki so zastopane v trzaskem občinskem svetu. Fasola je že pred dnevi sporočil, da ima druge obveznosti in da bo lahko spremljal le del soočenja, kar je sprožilo proteste

Giulia Staffierija (LpT). Poseg melonarskega veljaka je spodbudil predsedujočega Giorgia Marchesicha, da na lastno pest prekine sejo in sklice načelnike skupin. Občinski svet je bil dokončno prekinjen nekaj minut po dvajseti uri z edinim sklepom, da se bo razprava - ob navzočnosti Fasole - nadaljevala 23. januarja. A le v pristojni svetovalski komisiji in za strogo zaprtimi vrati.

Pravladalo je torej spet stališče predsednika občinskega sveta, ki že nekaj mesecev po svoji volji kroji potek skupščinskih zasedanj. Večina je pred takim Marchesichevim početjem nemocna, desničarska opozicija pa v politične namene izkorišča potek dogajanj, čeprav je tudi sama, kot sestavni del izvoljene skupščine, oškodovana.

Občinski statut, ki je začel veljati pred kratkim, določa, da morajo predsednika sveta neposredno izvoliti svetovalci. Do danes jim je bilo to onemogočeno, morda se jim bo izvolitev vendarle posrečila na prihodnji seji, ki bo 30. januarja. Seveda če bo Marchesich takrat dobre volje...

Na sliki (f. KROMA): Oddelek za prvo pomoč glavne bolnišnice.

PROCES PAHOR / SPET ODLOŽITEV

V Rim poslali originale v Trstu brez dokumentov

Tudi osma obravnava ni prinesla nič novega, končala se je v nekaj minutah s sklepom o odložitvi: prof. Samo Pahor se bo pred sodnika spet vrnil 9. maja letos. Včeraj so mu sodili zaradi upiranja javnemu funkcionarju. Junija leta 1991 je na volišču pri Sv. Ivanu vprašal za prevod referendumskega vprašanja, govoril je v slovenscini, njegovi prošnji niso ustregli, predsednik sodišča pa mu je dejal, naj odide, nakar je poklical agente. Pahor se je odločil za pasivni upor, zato so ga odnesli na hodnik, med prerinjanjem pa je nehote udaril nekega agenta, prebil je tudi 48 ur v koroškem zaporu.

Svojčas, in sicer že predlanskim, je tedanji Pahorjev odvetnik Bogdan Berdon vložil zahtevo po premestitvi procesa v drugo mesto zaradi Slovcem nenaklonje-

nega vzdusja v Trstu. Z zahtevo (podobne prošnje je odv. Berdon vložil tudi na drugih Pahorjevih procesih) se je ukvarjalo kasacijsko sodišče in jo tudi zavrnilo, zato je Berdon vložil novo in jo na predzadnji obravnavi oktobra lani podkrepil z novimi dokazi. Iz Rima zaenkrat ni prišel noben odgovor, kar sicer ne predstavlja ovire za nadaljevanje procesa, le razsodbe ne smejo izreči. Tokrat pa se je trzasko sodišče (predsednik Trampus, javni tožilec De Nicola) znanlo v težavah, ker so na kasacijsko sodišče poslali originale celotne dokumentacije in tako so se včeraj znašli brez vsakršnega dokumenta v rokah.

Pahorjevo obrambo je na tem procesu sprejel odv. Calligaris, ki pa je bil včeraj zaseden in ga je nadomestila odvetnica Mariapia Maier.

ŠOLSTVO / MNENJA PROFESORJEV

Zakaj se nisem udeležil srečanja

Sestanek za proslavo obnovitve šol

Pretekli teden smo dokaj kritično poročali o propadlem srečanju profesorjev visjih srednjih sol za pripravo proslav 50-letnice obnovitve slovenskega solstva v Italiji. Ravnatelj liceja Franceta Preserna je sklical za 20. decembar sestanek in nanj povabil profesorje vseh visjih srednjih sol. Pozivu se je odzval le en suplent, en profesor pa se je za odsotnost opravičil.

Zakaj tolikšna mlačnost profesorjev do pobude, ki bi morala navsezadnje zanimati vse? To vprašanje smo zastavili nekaterim profesorjem poklicnega zavoda Jozefa Stefana in trgovskega tehničnega zavoda Zige Zoisa. Takole so odgovorili.

Nelida Ukmari (profesorica na zavodu J. Stefana): »Obvestilo o sestanku je bilo izobešeno na oglasni deski, medtem ko ga v zvezku okrožnic nismo zasledili. Odsotnost seveda ni opravičljiva in ne vem, zakaj je do česa takega sploh prišlo. Morda nismo bili prav informirani o srečanju. Iz sporočila ni bilo jasno razvidno, kdo naj bi se udeležil tiste seje: vsi profesorji ali pa le tisti, ki bi nameravali sodelovati pri pripravi proslave. Povedati pa moram, da smo profesorji takas res močno obremenjeni z delom. Posiljajo nas na levo in desno, na izpopolnjevalne tečaje, na seje, na sestanke posvetovalnih služb, koordinacijskih odborov; tudi popoldne smo, skratka, profesorji močno zasedeni. Naj dodam se, da je članek, ki ste ga objavili prejšnji teden, profesorje "zbodel".«

Dusa Gabrijele (profe-

sor na trgovskem zavodu Z. Zoisa, oddelek za geometre): »Na oddelku za geometre smo bili po objavi članka v dnevniku sila ogorčeni, to pa zato, ker na naš oddelek nismo dobili nobenega obvestila o sestanku. Ne vem, zakaj, rada pa bi vedela, kje se je zataknilo. Morda je sporočilo o sestanku ostalo na sedezu sole.«

Magda Bizjak (profesor na trgovskem zavodu Z. Zoisa): »O tem vprašanju se med profesorji nismo pogovarjali, zato ne vem, kaj bi rekla. Občutek imam, kot da je slo to vprašanje nehote v ozadje. Letos smo se profesorji velikokrat dobili, imeli smo opravka s številnimi novostmi, s pripravo podpornega pouka, ki naj domesti popravne izpite, nadalje z načrtom IGEA. Jaz poučujem na podružnici. Tu smo malce oddaljeni od sedeza sole. Morda bi vam lahko kdo od profesorjev, ki poučujejo na sedezu sole, več povedal o vsej zadevi.«

Ana Volpi (profesor na trgovskem zavodu Z. Zoisa): »Srečanja se nisem udeležila. Bila sem zasedena. Sporočilo o sestanku je na solo prišlo, a ni imelo prave odmevnosti. O njem nismo govorili. Vzrok za neuspeh srečanja gre morda iskati v slabo izbranem datumu 20. decembra, tik pred božičnimi počitnicami. Verjetno tudi ni bilo pravega pretoka informacij, kar se tudi marsikdaj dogodi... Morda pa so o zadevi bolj obveščeni profesorji slovensčine.«

Ivana Zerjal (profesorica na trgovskem zavodu Z. Zoisa): »To je pa de-

likatna zadeva. Neka proslava ponavadi uspe, kadar se skupaj spravijo ljudje, ki sodelujejo smotno in navdušeno drug z drugim. Ne vem, kdo je na visjih srednjih solah nakazal smernice za proslavo 50-letnice obnovitve slovenskih sol. Izvedeli smo, da je bila sestavljena skupina... Na soli smo dobili uradno sporočilo o srečanju, a sestanka se nisem udeležila. Veste, nabere se veliko dela, to je bil verjetno edini sestanek, ki se ga nisem udeležila. Ob tem menim, da je bil izbrani termin neustrezen, le nekaj dni pred prazniki. Mislim pa, da bi lahko obletnico proslavljali tudi v prihodnjem solskem letu, na primer jeseni.«

(M.K.)

ŽAVLJE / BIVŠA ČISTILNICA

Skladišče plina bo!

Ministrstvo za okolje odobrilo načrt Monteshell

Zelena luč za skladišče utekočinjenega plina družbe Monteshell na območju bivše čistilnice v Žavljah. Ministrstvo za okolje je pozitivno ocenilo načrt o ureditvi skladišča. To ni prvotni načrt, ker ga je družba Monteshell lanskega julija delno spremenila prav z namenom, da bi dobila dovoljenje ministrstva za okolje.

Tako je bilo v načrtu predvideno le eno podzemsko skladišče (namesto dveh), pri pretakanju goriva pa se bodo poslužili že obstoječega pomola. To bo sicer zmanjšalo količino uskladiščenega plina, a po drugi strani tudi možnost nesreč.

Utekočinjeni plin bo-

do iz Žavelj odvažali po železnici in po cesti. Z vlaki bodo odpeljali kar 170 tisoč ton goriva. Vlaku bodo uredili na območju skladišča, da bi tako zmanjšali nevarnost eksplozije. S tovrstniki bodo odpeljali kakih 30 tisoč ton utekočinjenega plina: te pošiljke bodo namenjene krajevni in deželni porabi.

Ministrstvo za okolje je skratka dovolilo le eno skladišče utekočinjenega plina na Trzaskem. Obenem pa je ukazalo družbi Monteshell, naj pripravi operativni plan za prva tri leta delovanja, ki bi moral zagotavljati najvišjo varnost in nadzorstvo nad pomorskimi in zemeljskimi prevozi goriva.

NEOBDAVČEN BENCIN / TOKRAT LE EN SVEŽENJ

Danes začnejo deliti bone

Delili jih bodo na običajnih mestih do 18. februarja

Trzaska trgovinska zbornica obvešča, da se bo danes pričela delitev bonov za bencin po neobdavčeni ceni za leto 1995. Trajala bo natanko mesec dni, se pravi do 18. februarja. Poudariti velja, da bodo letos bone delili v enem samem svežnju.

Upravičeni zasebni lastniki vozil s stalnim bivališčem v trzaski občini lahko bone dvignejo na katerem koli od naslednjih distribucijskih centrov:

- vsak dan od ponedeljka do sobote od 8. do 13. ure ter od 15.30 do 20. ure v hipodromu pri Montebellu;

- vsak dan od ponedeljka do petka od 15.30 do 20. ure na občinskih izpostah za Sv. Vid-Staro Mesto (razen ob ponedeljkih), za Rojan-Greto-Barkovlje ter za Staro mitnico (razen ob torkih), za Vzhodni Kras (razen ob sredah), za Sv. Ivan (razen ob četrkih).

Upravičeni zasebni lastniki vozil s stalnim bivališčem v okoljskih občinah pa bone lahko dvignejo na svojih zupanstvih v Nabrezini in v Dolini vsak dan od ponedeljka do sobote od 9. do 13. ure, v Zgoniku ob torkih, sredah in sobotah od 9. do 13. ure, v Repnu ob torkih in sobotah od 9. do 13. ure ter v Miljah (v tehničnem uradu) vsak dan od torka do sobote od 15. do 19. ure.

Upravičnim podjetjem in ustanovam pa delijo bone na sedezu Podjetja za neobdavčeni bencin v Ul. Valdirivo 2/B ob ponedeljkih, sredah, petkih in sobotah od 8.30 do 12. ure ter ob torkih in četrkih od 8.30 do 12. ure in od 14.30 do 16.30.

Za dvig bonov se je treba predstaviti s prometnim dovoljenjem in z osebnim dokumentom.

NOVICE

Illy gost oddaje Maurizio Costanzo Show

Trzaski župan Riccardo Illy se kar pogosto pojavlja na televizijskem ekranu. Danes ga bomo lahko spremljali po Canale 5, kjer bo gost popularne nočne oddaje Maurizio Costanzo Show. Oddaja se kot običajno začne ob 23. uri.

Obvestilo Kmečke zveze

Kmečka zveza obvešča kmetovalce na Trzaskem, da zapade v petek, 20. januarja, rok za predstavitev prošnje na Trzaski občini za olajšave pri placevanju smetarskih pristojbin. Na podlagi zakona bodo namreč kmetovalci, lastniki kmečkih hiš, delno razbremenjeni davka (do 30 odstotkov) na odvažanje smeti. O višini razbremenitve se bo morala sicer se izreči občinska skupščina. V uradih Kmečke zveze so na razpolago za dodatne informacije.

Ustanovljeni združenji Arci-gay in Arci-lesbica

V okviru krožka Arcobaleno sta bili ustanovljeni združenji Arci-gay in Arci-lesbica. Glavni cilj krožka je promocija kultur in homoseksualnih identitet tudi v našem mestu; sedež krožka je na Rocolski cesti št. 79 (tel. 941-708). Krožek obvešča, da bodo v okviru festivala Alpe Adria Cinema, jutri, ob 18.30, v kinodvorani Excelsior, predstavili film "Parole chiave" Giampaola Marzija, ki je bil izdelan v sodelovanju z Arci-gay in Arci-lesbica iz Milana. Pred projektiranje filma bo na sporedu srečanje z režiserjem.

Miljska občina razpisuje natečaj

Na osnovi odborovega sklepa je miljska občinska uprava razpisala natečaj, na osnovi katerega bo dala v zakup postavitev prometnih znakov; dela naj bi stala nekaj več kot 28 milijonov lir. Natečaja se lahko udeležijo vsi, ki izpolnjujejo pogoje, ki jih predvideva zakon. Kopijo razpisa natečaja interesi lahko dvignejo v uradih tehničnih služb v Ul. Roma, 22.

Z motorjem v avtobus

Leonardo Tomasi (17 let, Furlanska cesta 34) se je včeraj okrog 13.30 v začetku Ul. Giulia s svojim motornim kolesom zaletel v avtobus št. 35. Z resilcem Rdečega križa so ga odpeljali v katinarsko bolnišnico, kjer so ga sprejeli s prognozo okrevanja v 30 dneh. Izvide o nesreči so opravili mestni redarji. Do prometne nesreče je prišlo tudi v jutranjih urah na križišču med Ul. Cavour in Ul. Milano. Krajši konec je potegnil motociklist, 42-letni Roberto Micor, ki so ga zaradi zloma pisčali in golenice na desni nogi sprejeli v glavno bolnišnico. Nič hudega pa se ni pripetilo soferju avtomobila fiat ritmo, 52-letnemu Gianpaolu Santoru.

Vozil brez dokumentov

Mestni redarji so včeraj zjutraj v Ul. Fabio Severo ustavili 23-letnega Albanca, ki sicer živi v Brescii. Bil je za volanom tovornjaka, vendar je bil brez vozniskega dovoljenja, a tudi zavarovanja ni imel placanega. Mladenica so prijavi pristojnim oblastem in ga verjetno čaka slana globa, tovornjak pa so zaplenili.

Centazzo drevi v društveni gostilni na Kontovelu

V Društveni gostilni na Kontovelu, ki poleg gostinske skrbi tudi za kulturno ponudbo, bo drevi na vrsti deseto »Srečanje z avtorjem«, kot se imenuje niz kulturnih večerov, ki jih prireja Studijski in raziskovalni center Niccolò Tommaseo. Po uglednih književnikih (Boris Pahor, Claudio Grisancich), likovnikih (Renato Calligaro, Giuseppe Zingaina, Bruno Chersicla), zgodovinarjih (Jože Pirjevec), znanstvenikih (Margherita Hack) in celo vinogradnikih (Edi Kante), bo tokrat v gosteh glasbenik. Gre za znanega muzikologa, skladatelja, bobnarja in videomakerja Andrea Centazza, po rodu Furlana, ki svojo glasbeno dejavnost ze dalj časa deli med Italijo in Los Angelesom. Tema njegovega danasnje večera, ki se bo pričel ob 19. uri, je »Glasba brez meja«.

EXCELSIOR / OD DANES DO NEDELJE

Začenja se 6. festival Alpe Adria Cinema

Prva bosta na vrsti hrvaški risani film Joska Marusića Zoo-Zoom in predstavniki nemških »Izgubljenih angelov«, celovečerni film nemškega režiserja Franka Beyerja Postanek; z njima se bo namreč danes popoldne ob 15. uri v kinodvoranah Excelsior začel program letošnjega festivala sodobne srednje in vzhodnoevropske kinematografije. Letošnje srečanje je že sesto, ob sodelovanju številnih javnih ustanov in organizacij pa ga kot običajno prireja združenje Alpe Adria Cinema. Uradno pa se bo festival začel zvečer, ko bodo ob 20.30 v veliki dvorani predvajali film znanega ceskega režiserja Jirija Menzla Življenje in neobičajne dogodivščine vojaka Ivana Conkina.

Na otvoritvenem dnevu pa bodo posebno pozornost namenili film-

skemu ustvarjanju v vojnem Sarajevu oz. dogodom, ki so vezani na tragedijo na območju bivše Jugoslavije. V veliki dvorani bodo po prej omenjenem Menzlovem filmu predstavili nekaj krajših filmov, nato pa bodo predvajali skupinsko delo sarajevskih režiserjev Covjek, Bog, Monstrum. Skoraj istocasno bodo v mali dvorani predstavili zadnje posnetke, ki jih je lani v Mostarju posnela televizijska ekipa deželnega sedeza ustanove Rai. Od smrti Marca Lucette, Sase Ote in Daria D'Angelo bo v kratkem minilo že leto dni. Po teh posnetkih bodo v mali dvorani predvajali še video skupine sarajevskih avtorjev SA-GA. Jutrišnja filmska predvajanja pa se bodo začela že zjutraj, ob 10. uri bo na sporedu slovaški film Na lepi modri Donavi.

SODIŠČE / PRIZIVNA OBRAVNAVA

Spolno nasilje nad otroki

Karabinjerji so jih odkrili leta 1988, proces je bil leto dni kasneje, prizivna obravnava pa sele včeraj, torej po šestih letih. Na dokaze o pocrasnosti sodišča, o čemer smo pisali pred dnevi in na kar je v svojem poročilu ob odprtju novega sodnega leta opozoril tudi glavni pravdnik Domenico Maltese, torej ni bilo treba dolgo čakati. V tem primeru je to še bolj boleče, ker so bili obtoženci svojčas obsojeni zaradi enega najbolj gnusnih kaznivih dejanj, spolnega nasilja nad otroki. Nekateri so danes že odrasle, polnoletne osebe, ki se vedno čakajo, da razsodba postane polnomočna. Kaj se je z njimi medtem dogajalo, kakšne posledice so tedanji dogodki pustili, pa vedo le sami ali njihovi najbližji. Ze tedaj je o eni od žrtve, 9-letni deklici, psihologinja Isabella D'Elisi med drugim zapisala: »...dogodki so pustili globoko sled... globok občutek tesnobe... v soli ji gre slabo... njene misli prevečajo teror, skrb, žalost in ni prostora za stvari, ki so manj bistvene za njen obstoj... stike navidez zlahka vzpostavljajo, klepetajo in je družabna, vendar čuti potrebo, da sprašuje "me že poznas (beri: kaj ze ves o meni?)", me imaš rad? (beri: na

kateri strani si?)... le težka fantazira v pozitivnem smislu o svoji prihodnosti, preteklost je preveč prisotna, da bi lahko načrtovala z zaupanjem...«

Tragična zgodba je izbruhnila na dan konec decembra 1988. Komaj 9-letna deklica je svojo bolečo skrivnost zaupala v solski nalogi: »Rocco, prijatelj mojega očeta, me ne pusti pri miru. Hoče se ljubiti z menoj in mi uničuje življenje. Vedno me poljublja na usta... Gnusi se mi... Prijavila ga bom policiji, če mi bo kdo pomagal... Bojim se povedati očetu, ker me lahko pretepe.« Zacele so se solske počitnice, spis je nekaj dni ostal v predalu, a ko ga je učiteljica pregledala, se je zgodela. Obvestila je ravnateljico, ki je slala na sodišče. Karabinjerji so izsledili tedaj 58-letnega Rocca Zecca iz Ul. Bosco 7 in 69-letnega Sigismonda Franca iz Ul. Pasteur 8 in ju po nalogu namestnika državnega pravdnika Antonia De Nicola aretirali pod obtožbo nasilnih opolzkih dejanj nad mladoletnico. Dekletova družina je bila skrajno revna, preživljala se je s prodajo rabljenih predmetov ipd. Zaradi družinskih problemov je bilo dekletce pod nadzorstvom socialnega skrbstva,

največje težave pa so imeli prav z očetom, ki je rad pogledal v kozarec in se je nato zbral nad hčerko in zeno. Zecco in Franca pa sta bila očetova prijatelja, večkrat sta prišla na obisk, deklico odpeljala na samo, se je dotikala in poljubljala. Socialni asistentki je mama povedala, da se ji je hčerka pritožila zaradi početja obeh moških, karabinjem je povedala, da se je z njima tudi pogovorila, vendar sta zanikala odgovornost, sodišču pa ju ni prijavi-la, ker se je bala, da ji vzamejo hčer, čeprav je sumila njiju.

Preiskava je privedla na dan še nekaj drugih žalostnih primerov, na zatožni klopi sta se zaslala se Giancarlo Tulis (letnik 1942, Ul. Valmaura 77) in Giuseppe Cova (letnik 1943, Ul. Valmaura 65), a med žrtvami tri dekleta (dve sta imeli 14 let, ena je bila mlajša) ter 8-letni deček. Najdaljša obtožnica je bila na račun Tulisa, ki je bil 6. decembra 1989 obsojen na 5 let in 7 mesecev, Zecca (ki je kasneje umrl) in Franca na 2 leti in 8 mesecev. Položaj Cova so tedaj obravnavali posebej.

Včerašnjio obravnavo so zaradi Francove bolezni odložili na 9. marec.

STATISTIKE / ZADNJI PODATKI GOZDARSKEGA NADZORNIŠTVA

Zima je tudi letni čas gozdnih požarov

Njih število v zadnjih letih pada, a čuječnost je nujna

Mnogi mislijo, da je največja nevarnost za gozdne požare poleti. V resnici pa so prav zimski meseci tisti, v katerih se plameni v gozdovih in na gmajnah najpogosteje vnamejo. Vzroki za to dejstvo so pravzaprav lahko razumljivi. Pozimi, ko nara-va spi, so drevesa, grmičevje, trava in druge rastline najbolj suhe in torej tudi lažje vnetljivi, se zlasti če je malo padavin in piha burja, ki okolje seveda razsusi.

Vse to obilno potrjujejo tudi najnovejši statistični podatki, ki nam jih je posredovalo gozdarsko nadzorništvo za trzasko pokrajino. Povprečno izbruhne na Trzaskem skoraj 100 gozdnih požarov letno, točneje 96. Največ jih je v januarju, februarju in predvsem v marcu, nadpovprečno veliko pa jih je tudi v avgustu. Naj navedemo povprečno število gozdnih požarov za vsak mesec: januar 12, februar 14, marec 23, april 7, maj 4, junij, 2, julij 6, avgust 14, september 4, oktober 2, november 3 in december 5.

Seveda so to povprečne vrednosti. V posameznih letih lahko pride tudi do precejšnjih statističnih odklonov. S tega vidika je bilo leto 1994 na Trzaskem nekoliko nenavadno, saj so v njem zabeležili največ požarov avgusta, in sicer kar 37 od skupnih 72, kolikor jih je bilo v vsem letu. Naj navedemo podatke za vsak mesec tudi za leto 1994: januar 3, februar 6, marec 15, april 2, maj 0, junij 1, julij 7, avgust 37, september 1, oktober 0, november 0, december 0.

Pristaviti velja, da je v trzaski pokrajini povprečno veliko več požarov kot drugod v Furlaniji-Juljski krajini. Tudi to ne bi smelo presenečati. Upoštevati namreč velja, da je treba vzroke za požare vedno ali skoraj iskati v človeku, pa naj bo v njegovi nemarnosti ali pa celo v njegovi uničevalski volji. In trzaska pokrajina je prav gotovo povprečno najbolj obljubena v deželi.

Toda statistike gozdarskega nadzorništva za trzasko pokrajino k sreči beležijo pozitiven trend, kar zadeva število požarov v zadnjih letih. Kot smo že omenili, je njihovo povprečno število na leto lani znasalo 96, medtem ko jih je se leta 1987 znasalo kar 117. Naj navedemo povprečno število požarov v zadnjih 8 letih: leta 1987, kot receno, 117, leta 1988 106, leta 1989 106, leta

1990 102, leta 1991 100, leta 1992 98, leta 1993 99, leta 1994 pa, kot receno, 96. Poudariti velja, da gre za povprečne vrednosti, ki jemljejo kot osnovo obdobje zadnjih 30 let. Tudi v tem primeru so seveda iz leta v leto možni večji ali manjši statistični odkloni. Kot smo že omenili, je bilo lani dejansko 76 gozdnih požarov, medtem ko je njihovo povprečno letno število znasalo 96. Toda za ugotavljanje teženj so seveda bolj kot absolutne pomembne povprečne vrednosti.

Ce nas statistični podatki navdajajo z relativnim optimizmom, kar zadeva število požarov, pa to nas nikakor ne sme spodbujati k manjši čuječnosti. Nacelnik trzaskih gozdarjev Aldo Cavani nas je včeraj opozoril na eno izmed temeljnih pravil protipožarne varnosti, po ka-

terem je prepovedano brez dovoljenja prizigati ognje na prostem v izvenurban- nih območjih, se pravi na njivah, gmajnah ali v gozdovih. Vinogradniki, kmetovalci in sploh vsi tisti, ki bi iz delovnih razlogov morali prizigati ognje, se morajo za dovoljenje obrniti na pristojne postaje gozdnih čuvajev. Gozdarska uprava ta dovoljenja navadno dodeli brez večjih težav, a pod pogojem, da zainteresirani spostujejo vrsto osnovnih varnostnih predpisov, od tega, da so opremljeni s primernimi gasilnimi napravami (vodo), do onega, da pred prizigom ognja obvestijo gozdne čuvaje in gasilce.

Kdor zagleda gozdni požar, je vabljen, da nemudoma obvesti gozdarsko upravo na zeleno številko 1678-43044. Klic je brezplačen.

DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV

Predavanje o novi šoli v Sloveniji

Gost DSI je bil teolog dr. Drago Ocvirk

V ponedeljek je v Društvu slovenskih izobrazencev predaval znani slovenski teolog dr. Drago Ocvirk na temo »Nova sola v Sloveniji za človeka ali proti nje-mu?«. Tema večera je bila torej nova slovenska solska reforma, ki je v maticni domovini povzročila živahno in polemичno razpravo.

Predavatelj je prisotnim obrazložil svoje negativno stališče do solske reforme. Le-to po njegovem mnenju označuje mehanistična paradigma oz. predstava znanosti: Človek naj se ozko usposobi samo za določeno področje, na druga, za katera ni formalno usposobljen, pa naj ne posega. Na tak način naj bi se dijakom preprečevalo sirse oz. celostno dojemanje različnih predmetov. To je po mnenju dr. Ocvirka nact ideološko-politične združbe, ki jo sestavljajo zlasti predstavniki Liberalne demokracije Slovenije s solskim ministrom dr. Slavkom Gabrom na čelu. Le-ti naj bi hoteli se naprej obvladovati slovensko solo. Njihovo ravnanje označuje t.i. "cinična distanca", katere glavna značilnost je goli pohlep po oblasti in moci, ne oziraje se na vrednote.

Dr. Ocvirk je tudi nastel nekaj konkretnih točk, v katerih se s solsko reformo ne strinja. Reforma naj bi tako ne imela konkretnih in teoretičnih temeljev, njeni predlagatelji naj bi bili popolnoma prezrli pedagoško stroko, v njej naj bi ne bilo namerne in za-

Teolog dr. Drago Ocvirk (Foto KROMA)

vestne vzgoje, označevala naj bi jo gola selektivnost ne oziraje se na dejanske razmere v Sloveniji, vpliv staršev na sole in vrtce naj bi se zmanjšal, itd.

Posebno kritičen je bil predavatelj do tega, da se morajo zasebne sole ravnati po programih ministrstva - drugače izgubijo podporo - in do tega, da reforma prepoveduje v 68. členu pouk religije na solah, tako javnih kot zasebnih. To po mnenju dr. Ocvirka onemogoča starem izbiri verskih vsebin. Tako - je dejal predavatelj - prihaja na dan težnja obvladovati slovensko solo po smer-nicah LDS. Tudi časovni

rok, ki je bil določen za razpravo o solski reformi, je po njegovem mnenju neustrezen, saj predvideva tri tedne debate, kar je premalo. O tako važnem vprašanju pa je potrebna široka razprava, saj mora taka reforma prejeti cim sirse nacionalno soglasje. Predavatelj se je tudi zavzel za neodvisnost učiteljskega kadra napram direktnim posegom ministrstva.

Med diskusijo je prislo tudi do obravnavanja problema učbenikov: kako bodo le-ti sestavljeni in kaksna bo njihova vsebina je bilo namreč za nekatere diskutante ključno vprašanje.

Ivan Zerjal

OKOLJE / POKRAJINA

Prispevki za zaščito narave

Ustanove in združenja morajo prošnje vložiti do konca t.m.

Trzaska pokrajina sporoča, da bo 31. t.m. zapadel rok za predložitev prošenj, na osnovi katerih bodo dodeljeni finančni prispevki, ki jih predvideva člen st. 55 deželnega zakona 10/88 o zaščiti narave. Pokrajinska uprava zato vabi zainteresirana združenja in ustanove, da dvignejo okrožnico, ki vsebuje potrebna navodila; dvignejo jo lahko na sedežih pokrajinske uprave na Trgu Vittorio Veneto, st. 4 in v Ul. S. Anastasio, st. 3, od 7.40 do 19.30, od ponedeljka do petka. Pokrajinska uprava ob tem dodaja, da ji je na osnovi člena st. 55 deželnega zakona 10/88 poverjena naloga, da finančno podpira ustanove in združenja, ki delujejo na področju zaščite narave na delu ozemlja, ki je v njeni pristojnosti, medtem ko so na preostalem predelu teritorija pristojne Gorske skupnosti. Zato bo sprejemala samo tiste prošnje, za proučitev

katerih je sama pristojna.

Prošnje je treba do 31. t.m. nasloviti na protokolarni urad ("posta in arrivo"), 1. nadstropje, Trg V. Veneto, st. 4 - 34000 - Trst (od 9. do 13., od ponedeljka do petka in od 15. do 17. samo ob pone-

deljkih in četrtek; ob sobotah je urad zaprt); prošnje je možno posredovati pokrajinski upravi tudi s priporočenim pis-mom, vedno do 31. t.m. Obenem priporoča, da bi zainteresirani ne izročili prošenj zadnji možni dan.

»Kronika v živo« včeraj iz Trsta

V okviru televizijske oddaje »Kronika v živo«, ki jo v popoldanskih urah po drugem kanalu RAI vodi iz studia Alessandro Cecchi Paone, smo včeraj lahko sledili tudi reportaži z glavnega trga v Trstu. »Kronika v živo« je v tem primeru zadevala prodajo knjig, ki poteka preko pooblaščenec založniških hiš in ki ni vedno kristalno čista. Iz pogovora z raznimi ljudmi, ki so jih zbrali na Trgu Unità, je namreč prislo do izraza, da se pooblaščenec prodajalci knjig ne obnašajo vedno pošteno s potrošniki. »Žrtve« kontaktirajo z izgovorom, da želijo izvesti z njimi kratko anketo, potem pa prosijo za podpis pod vprašalnik. Nič hudega sluteči potrošniki pa običajno ne vedo, da podpisujejo pravo pogodbo. Tega se zavedo sele, ko jim pride na dom po posti cela enciklopedija in z njo seveda mrsten račun.

ZVEZA POTROŠNIKOV / PROTI EROTIČNIM TELEFONSKIM ZVEZAM

Po »144« izključiti še »00«

Telefonska družba Telecom, nekdanja Sip, je končno uvedla možnost, da naročniki brezplačno izključijo številke, ki se začnejo s 144. Gre za telefonske zveze, ki jih je treba dodatno - in zelo slano - plačati, v zameno za informacije, ki so največkrat erotične narave, pa tudi horoskopi, ljubezenske napovedi in podobno.

Ze predlanskim je nastal skandal, ko je komik Beppe Grillo med zelo gledano televizijsko oddajo javno očitel telefonski družbi, da je brez dovoljenja prizadetih vnesla v italijanske družine možnost za neposredni stik s pornografskim svetom. Grillo, ki je s svojo izjavo upravičeno razburil javnost, je izrazil mnenje številnih združenj potrošnikov: pogodba med zasebnikom in Sipom oz. današnjim Telecomom namreč nikakor ne predvideva ponudbe tovrstnih komercialnih uslug. V marsikateri družini se je zgodilo, da je kdo, največkrat mladi, naivno nasledel vabljivi reklami, ne da bi se zavedal stroškov. In konec meseca je bilo treba odšteti tudi po

več milijonov lir za te ne- navadne telefonske usluge.

Zveza potrošnikov - Acli izraza veliko zadovoljstvo, ker je končno Tele-

com pristala, da se lahko brezplačno izključijo povezave s telefonskimi linijami 144. Obenem pa poudarja zahtevo, da se končno uveljavi nacelo, po katerem se na telefonsko zvezo lahko priključijo samo tiste usluge proti plačilu, ki jih potrošnik izrecno zahteva in pisмено naroči. V tem smislu bi bilo treba tudi odpraviti možnost povezave z erotičnimi telefonskimi linijami, ki se začnejo z mednarodno klicno številko 00. Zveza potrošnikov - Acli predlaga, naj bi Telecom izključil tiste mednarodne telefonske zveze proti plačilu, ki so izrazito pornografskega značaja. Italijanska zakonodaja že dovoljuje tako možnost in torej ni razloga, zaključuje tiskovno sporočilo Zveze potrošnikov - Acli, da bi se zavlačevali s tem problemom.

Na sliki: eden od tolkih vabljivih oglasov. Zveza stane skoro 3 tisoč lir na minuto...

OBRAT D TRSTU - TEL. 040/380777

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), Benetke (6.32).
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), Benetke (7.47).
6.10	(IC)	TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).
6.16	(R)	Tržič (6.42), Portogruaro (7.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	(IC)	MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).
7.12	(E)	VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), Benetke (11.06). Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), Benetke (10.18).
9.25	(R)	Tržič (9.53), Portogruaro (10.54). Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), Benetke (12.18).
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), Benetke (14.18).
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), Benetke (15.18).
13.47	(R)	Tržič (14.15), Portogruaro (15.17). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), Benetke (16.18).
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), Benetke (17.08). Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), Benetke (17.18).
16.10	(IC)	SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), Benetke (19.18).
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), Benetke (19.59). Op.: se ne ustavi v Grižanu in Križu.
18.12	(E)	Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), Benetke (21.18).
19.45	(R)	Tržič (20.14), Portogruaro (21.16). Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	(E)	SIMPON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Zeneva (6.49).
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), Benetke (23.18).
21.18	(E)*	Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).
22.10	(E)	Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).

* Proga Trst-Videm-Benetke

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	Benetke (22.40), Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	Benetke (0.14), Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	Portogruaro (5.05), Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	Portogruaro (5.56), Tržič (6.47).
7.45	(D)	Portogruaro (6.30), Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrežina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	(E)	Rim Termini (22.15), Firenze (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).
8.55	(E)	SIMPON EXPRESS - Zeneva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).
9.10	(E)*	Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).
9.31	(R)	Portogruaro (8.00), Tržič (9.03).
9.53	(D)*	Benetke (6.34), Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	(E)	Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).
10.47	(IR)	Benetke (8.40), Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	Benetke (7.08), Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	Benetke (9.40), Mestre (9.51), Tržič (11.23)
14.09	(IC)	SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).
14.35	(D)*	Benetke (11.10), Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	Benetke (12.40), Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	Portogruaro (13.45), Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	Benetke (13.40), Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	Benetke (14.17), Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	Benetke (15.40), Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.57	(D)	Benetke (16.40), Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	Benetke (17.34), Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	Benetke (18.40), Mestre (18.51), Tržič (20.23)
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	(IC)	TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).
22.47	(R)	Benetke (20.28), Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrežini, Grižanu in Miramaru.
23.12	(IC)	MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firenze (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - Benetke (21.22), Mestre (21.34), Tržič (23.04).

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), Videm (6.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), Videm (7.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), Videm (8.10). Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grižanu, Križu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), Videm (9.01). Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), Videm (10.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), Videm (11.01). Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grižanu, Križu, Nabrežini.
10.46	(R)	Nabrežina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), Videm (12.09). Op.: ne ustavi v Miramaru, Grižanu Križu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), Pordenone (14.18).
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), Videm (14.48). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), Videm (16.06). Op.: ne ustavi v Grižanu in Križu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), Videm (17.25).
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), Videm (18.23). Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), Videm (18.55). Op.: ne ustavi v Grižanu, Križu, Nabrežini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), Videm (18.49). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), Videm (19.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), Videm (19.54). Op.: ne ustavi v Grižanu, Križu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), Videm (20.34).
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), Videm (21.15). Op.: ukinjen ob praznikih.

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPON EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Cakovec (18.05), Budimpešta (22.58).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Cakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity

E - ekspresni vlak

IR - Meddeželni vlak

D - Brzovlak

R - Deželni vlak

GLEDALIŠČE / V OKVIRU SEZONE SSG

Zabavna komedija MG iz Ljubljane

Zaradi bolezni odložili sinočnoj ponovitev
Prihodnji teden na vrsti Handkejev "Čas..."

Prizor s predsinočnjega nastopa Mestnega gledališča (foto Studio Reportage)

Mestno gledališče ljubljansko je predsinoči v okviru abonmajske sezone SSG uprizorilo komedijo Marca Camolettija "Pridi gola na večerjo". Predstava v režiji Zvoneta Sedlbauerja je bila sila zabavna in je goriskim gledalcem ponudila sproščen večer smeha in prijetnega počutja, kar gotovo ni malo. Ljubljanski gledalisci so potrdili sloves igre, ki velja za največjo lansko gledališko uspešnico na Slovenskem. Žal je nenadna bolezen in ansamblu onemogočila sinoči napovedano ponovitev. Organizatorji prosijo abonente za razumevanje in obenem napovedujejo, da bodo gostovanje za abonmajski red B ponovili, čim bo to mogoče. Gledališka sezona se bo v goriskem

Kulturnem domu nadaljevala ze prihodnji teden s pomembnim dogodkom. V okviru italijanskega in slovenskega gledališkega abonmaja bodo namreč predstavili skupni projekt Stalnega slovenskega gledališča in italijanskega Stalnega gledališča za Fjk. Gre postavitev scenske igre Petra Handkeja Cas, ko nismo ničesar vedeli drug o drugem, ki je nastala v okviru lanskega Mittelfesta v Cedadu. Delo avstrijskega pisca, ki je po materi slovenske kulture, bodo v italijanski iniači uprizorili v torek, 24., v slovenski pa v sredo in cetrek, 25. in 26. januarja. Režiser predstave je Giorgio Pressburger, njegov asistent pa je slovenski režiser Boris Kopal.

KINO

GORICA

VITTORIA 18.00-20.00-22.00 »The mask«. Igra Jim Carrey. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Intervista col vampiro«. Tom Cruise. Prep. mladini pod 14. letom.

TRŽIČ

COMUNALE Zaprto.

ŠOLSKE VESTI

DIDAKTIČNI RAVNATELJSTVI ZA GORISKO IN DOBERDOBSKO OBMOCJE obveščata, da je na osnovi novih predpisov od 10. do 28. februarja treba poskrbeti za dokončen vpis otrok v vrtec in prve razrede osnovnih sol.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE sporoča, da je nekaj prostih mest za tečaj informatike windows office (windows, winword in excel) 100 ur. Vpisovanje in podrobnejše informacije samo se danes na sedežu zavoda v Gorici, ulica della Croce 3, tel. 81826 od 10. do 13. ure.

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

sporoča, da je bila zaradi bolezni odložena redna seja sveta na **SREDO, 25. 1. m.**, prav tako v Devinu na sedežu zborov in ob 19. uri v prvem in ob 19.30 v drugem sklicanju.

Vabljeni člani izvršnega odbora ter po en predstavnik vsake članice združenja in zvez.

OBVESTILA

V KULTURNEM DOMU NA BUKOVJU bo nočoj ob 20. uri pogovor z Rudijem Pavšičem o stanju in perspektivah manjšine ter o zunanjih dejavnikih.

SPD GORICA - SMUČARSKI ODESK sporoča, da se bo zaradi neugodnih snežnih razmer tečaj smučanja začel 22. januarja.

KD SOVODNJE prireja plesni tečaj za začetnike in nadaljevalni tečaj. Prvo srečanje bo jutri ob 20. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah, kjer bodo tudi sprejemali prijave.

OBCINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure, v petek tudi od 10. do 12. ure.

OBCINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU posluje od ponedeljka do četrtka od 15. do 17. ure in v petek od 10. do 12. ure.

OBCINSKA KNJIZNICA V RONKAH posluje od ponedeljka do petka od 15.30 do 18.30 in ob sredah od 9.30 do 11.30. Knjižničarka slovenske sekcije je na razpolago v ponedeljek in sredo popoldne in v petek zjutraj.

RAZSTAVE

V KULTURNEM DOMU V GORICI je do 27. januarja odprta razstava slik Helmuta Jeraka. Ogled: vsak delavnik od 9. do 12. ure in med prireditvami v domu.

V GALERIJ KINA VITTORIA na Travniku razstavlja mlada umetnika iz Catanie Orazio Foti in Filippo La Vaccara. Ogled med urnikom filmskih predstav do 24. januarja.

V GALERIJ KATOLISKE KNJIGARNE na Travniku bo v petek, 20. januarja, ob 18. uri odprte razstave fotografa Paula D. Redferna. Govorili bodo Fabio Smotlak, Luciano Berini in Sergij Cesar.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

AL MORO, Carduccijsva ulica, tel. 530268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 711315.

POGREBI

Danes ob 12. uri Jole Gregorij vdova Janesch iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 13. uri Jolanda Furioso vdova Fischanger iz splošne bolnišnice v Ronke, ob 14. uri Alberto Tonchella, krsto pripeljejo iz Vidma v cerkev v Strazicah, pogreb bo na glavnem pokopališču.

PROMET / OBRAČUN PROMETNE POLICIJE ZA LETO 1994

Zaskrbljujoč porast števila smrtnih žrtev na cestah

*Nesreč je bilo nekaj manj, mrtvih pa 9 več kot leto prej
Policija poostrila nadzorstvo nad hitrostjo in alkoholom*

Skoraj nespremenjeno število prometnih nesreč vendar z zaskrbljujočim porastom števila smrtnih žrtev in tudi ranjenih oseb. To so podatki, ki izstopajo v poročilu o delovanju prometne policije v goriski pokrajini v letu 1994, ki ga je včeraj predstavil njen poveljnik podkvestor Giorgio Testa. V lanskem letu se je na goriskih cestah pripetilo 949 prometnih nesreč, 11 manj kot leta 1993. Ta podatek bi bil razmeroma zadovoljiv, ko se ne bi pri tem občutno povečala teža teh nesreč: smrtnih žrtev je namreč lani bilo 22, kar 9 več kot v prejšnjem letu, prav tako pa se je povečalo število ranjenih od predlanskih 664 na lanskih 712.

Te ugotovitve so precej zaskrbljujoče, saj dajejo slutiti, da bi z večjim spoštovanjem prometnih predpisov in varnostnih norm (predvsem kar zadeva hitrost in pripenjanje varnostnih pasov) avtomobilisti najbrž lahko omejili posledice mnogih nesreč. Policija je prav upoštevajoč te ugotovitve zlasti ob koncih tedna v poletnih mesecih povečala nadzorstvo na cestah, da bi preprečila ti. "pokole sobotnih noči" in dosegla svoj cilj, saj se je v tistem obdobju zmanjšalo število žrtev nesreč.

Podatki o poostrenem nadzorstvu so razvidni tudi v končnem obračunu: število glob zaradi prometnih prekrškov se je povečalo od predlanskih 11.794 na 13.147. Se občutnejši je porast sku-

Prometnih nesreč je bilo manj, toda posledice so bile hujše (foto Studio Reportage)

pneža zneska denarnih kazni, ki je lani presegel milijardo 608 milijonov lir, medtem ko je leto prej znašal komaj 865 milijonov. Tolikšno razliko gre pripisati prav povečanemu nadzorstvu nad spoštovanjem pravil o hitrosti: z merilnimi napravami autovelox so namreč lani ugotovili in primerno kaznovali (ti. superglobe) kar 4.393 (+1.990 v primerjavi z letom prej) kršitev norm o hitrosti. Med pogostejšimi prekrški sledijo po vrsti manjše kršitve predpisov o hitrosti (1.276 primerov), predpisov o pripenjanju varnostnih pasov (621), izsiljevanje prednosti (310), vožnja v vinjenem stanju (163). Prav proti pretiranemu uživanju alkohola je v lanskem letu prometna policija uvedla strožjo kontrolo tudi s pomočjo posebnih naprav za ugo-

tavljanje stopnje alkohola v krvi. Za te primere je poleg denarne kazni predviden tudi zasledni odvzem vozniskega dovoljenja.

S tem v zvezi poveljnik Testa odgovarja na kritike, ki so letele na gorisko prometno policijo, ko je v lanskem letu nekemu kolesarju, ki je v očitno vinjenem stanju povzročil lažjo prometno nesrečo, odvzela voznisko dovoljenje za vožnjo tovornjaka. Mnogi so ugovarjali, da ukrep ni bil utemeljen, saj za vožnjo s kolesom ni potrebno voznisko dovoljenje in mu ga zato ne bi smeli odvzeti. Testa se pri tem ne spušča v polemiko o pravičnosti ukrepa, opozarja pa, da je zakon glede tega nejasen in da goriski primer ni osamljen: sodnik za preliminarne preiskave v Trstu (razsodba 9.6.94) in

prefekt v Pordenonu (dekret 14.11.94) sta odredila začasni odvzem vozniskih dovoljenj motornim kolesarjem (kakor za kolo tudi za te prevozna sredstva ni potrebno voznisko dovoljenje), ki so ju zasacili pijana.

Lanskoletni obračun goriske prometne policije dopolnjujejo se podatki o drugih ukrepih. Zaradi kazenskih prekrškov so lani aretirali 6 oseb (+5 v primerjavi z letom prej), sodstvu pa so jih prijavili 254 (+114). Od teh je ena aretacija in 24 prijav bilo proti povzročiteljem nesreč, ki kiso nudili pomoči ranjencem. Policija je nadalje zaplenila 29 vozil (+3), opravila 4.126 posegov za pomoč na cestah (+268), 2.452 je bilo patrol (+16) in 362.463 prevoženih kilometrov (+7.380).

Gradišče: Černigoj še do konca meseca

V galeriji sodobne umetnosti L. Spazapan v Gradišču se zaključuje obsežna razstava grafičnih in slikarskih del Avgusta Černigoja "Od figurativne do abstraktne umetnosti". Razstavo, ki se bo sklenila 29. t.m. si je ogledalo veliko obiskovalcev. Posebej živahen je bil obisk dijakov raznih sol. Za vodstvo po razstavi je v večini primerov poskrbel dr. Annalia Delneri, ki je razstavo tudi postavila. Sicer pa so obiskovalci lahko prisluhnili tudi umetnikovi besedi in razlagi. Leta 1985, samo nekaj mesecev pred umetnikovo smrtjo, je namreč nastala tudi videokaseta. Avgust Černigoj pripoveduje o svoji umetniški poti in izkušnjah doma in v svetu. Dela, ki so na ogled so v veliki meri last pokrajinske uprave, ki jih je odkupila nekaj let pred smrtjo znanega umetnika.

Galerija sodobne umetnosti v Gradišču, ki je bila dalj časa zaprta, je prav s postavitvijo razstave Černigojevih del ponovno pridobila na pomenu, saj se predstavlja kot pomembna točka kulturnega življenja na Goriskem in v širšem deželnem okviru, zlasti kar zadeva sodobno umetnost.

NOVICE

Jutri v Trziču koncert srednjeveške glasbe

V okviru glasbene abonmajske sezone v Trziču bo jutri ob 20.30 v občinskem gledališču nastopila skupina The Hilliard Ensemble, ki izvaja srednjeveško in renesančno glasbo. Vstopnice so v prodaji pri blagajni gledališča (od 17. do 19. ure), v uradu UTAT v Trstu in v trgovini Discotex v Vidmu.

Teden za edinost med kristjani

Od danes do 25. t.m. se bo tudi na Goriskem odvijal teden za edinost med kristjani. Z raznimi pobudami bodo predstavniki rimskokatoliške cerkve in drugih veroizpovedi skušali utrditi in poglobiti skupne točke. Včerajšnji dan je bil namenjen spoznavanju židovske vere, jutri, 19. t.m. in 24. t.m. pa bosta na vrsti dve srečanju s predstavniki metodistov. Srečanja bosta ob 20.30 v cerkvi v ulici Diaz.

V Novi Gorici predstavitev knjige Od Trente do Zajzere

Goriska knjižnica Franceta Bevka vabi jutri ob 19. uri na predstavitev knjige dr. Rafka Dolharja Od Trente do Zajzere. Uvodno besedo bo imel dr. Anton Prijatelj. Predstavitev bo v prostorih knjižnice v ulici Gradnikove brigade 25 v Novi Gorici.

Prva številka vestnika CIFI

Pred kratkim je izšla prva letosnja številka vestnika goriskega fotografskega krožka CIFI. Prinasa vrsto zanimivih vesti s področja fotografije, lestvico uvrstitev posameznih članov krožka na raznih fotografskih natecajih in napovedi pomembnejših prireditvev v prihodnjih tednih.

Ukradeni bencinski boni končali v poštnih nabiralnikih

Bencinski boni, ki so jih ob koncu prvega tedna januarja ukradli v Starancanu, v uradu društva Pro loco, so se te dni pojavili tudi na območju Gradišča in Zagraja. Bone so nasli v nekaterih poštnih nabiralnikih. Trgovinska zbornica je, kakor znano, takoj ko so ugotovili krajo, preklicala veljavnost serije bencinskih bonov, ki so izginili in tako onemogočila, da bi jih zmkavti spravili v promet.

Danes se bodo v Stražicah poslovili od Alberta Tonchello

Danes bodo pokopali 19-letnega alpinca Alberta Tonchello, ki je umrl v težki prometni nesreči v ponedeljek zjutraj, pri Remanzaccu. V silovitem trčenju terenskega vozila v tovornjak sta izgubila življenja se dva druga vojaka. Krsto s Tonchellovim truplom bodo prepeljali iz Vidma ob 14. uri v cerkev v Stražicah. Pred tem bo v Vidmu skupni žalni obred za vse žrtve tragicnega dogodka.

Zdravstveno stanje ponesrečene Giuliane Brumat še zelo kritično

Zdravstveno stanje 41-letne Giuliane Brumat iz Borgnana, ki je bila težko ranjena v prometni nesreči v ponedeljek v krizišču pokrajinske in državne ceste pri Angorisu, je še zmeraj zelo kritično. Brumatovo so prepeljali v bolnišnico na Katinari, kjer so je sprejeli na oddelke za ozivljanje in intenzivno nego.

KNJIGA / PREDSTAVITEV

Zvezdnate noči v italijanščini

*Srečanje z Duškom Jelinčičem
prireja goriska sekcija CAI*

Da Slovenci posvecamo precejšnjo pozornost planinski literaturi, je znano, kakor tudi, da so pisci iz zamejstva na tem področju prispevali kar splošno priznane dele. Bolj redko pa se zgodi, da zanimanje za tovrstno ustvarjalnost preseže jezikovne pregrade. To je uspelo našemu trzaskemu rojaku Dušku Jelinčiču, saj je bila njegova knjiga Zvezdnate noči prevedena v italijanščino in je lani izšla pri založbi Campanotto v Vidmu z naslovom "Le notti stellate".

Duško je na papir strnil občutke, lepe in strasne, ki jih je doživljal pred skoraj

desetimi leti na osem-tisocaku Broad Peak, kjer sta Gora in Narava pokazali vso svojo neizmerno silo, ko se zmanjšajo razdalje med življenjem in smrtjo. Pri sestopu z 8.047 metrov visoke gore ju je namreč s prijateljem zajela snežna nevihta, ki sta ji le za las ubežala.

Na pobudo goriske sekcije italijanskega alpinističnega kluba bodo knjigo jutri zvečer predstavili tudi v Gorici in sicer v Kulturnem domu. Predstavitev bo ob 21. uri v mali dvorani, prisoten bo avtor, ki bo prikazal tudi serijo barvnih diapozitivov z omenjenega vzpona na Broad Peak, leta 1986.

PLANINCI / NAGAJAL JE MRAZ

Četverica na zimski pohod Gorica-Dražgoše

Bolj kakor pot nas je martral mraz, mene pa posebej cevlji, nam je te dni zaupal Silvan Pittoli, ki se je s Saverijem Rožičem in bratoma Celestinom in Davidom Terpin 6. januarja odpravil - pes - iz Gorice v Dražgoše na proslavo ob obletnici znamenite dražgoske bitke.

Z dobro voljo in vztrajnostjo in če je družba prava se daleč pride. Tako je bilo tudi s stiri mi popotniki, ki so ob pol sedmih zjutraj odkorakali iz Gorice proti Grgarju in z mrakom prispeli na Most na Soči, vmes pa si privosčili tudi opoldanski počitek na kmečkem turizmu nad Cepovanom. Naslednjega dne so premerili pot skozi Basko gra-

po do Sorice, kjer so se dodobra odpocili, najedli in naspali pred zadnjim delom poti, ki jih je cakala v nedeljo, 8. januarja, ko so na pot sliže ob pol šestih, saj je bilo treba priti pravočasno v Dražgoše.

V Sorici so se pohodnikom pridružili se predstavniki kulturnega društva in zveze borcev iz Steverjana, ki so naslednjega dne položili venec pred obeležje. Zal se je nekaj zapletlo prav v zadnjem trenutku, tako da je srečanje s predsednikom Kucanom odpadlo. Bilo je kljub vsemu res lepo in po svoje enkratno doživetje, pravijo udeleženci, ki so se v Gorico vrnili na bolj udoben način: z avtomobilom.

GLASBA / PREDINOČI V CERKVI SV. IGNACIJA

Kakovosten koncert ob Lipizerjevi stoletnici

Nastopil je milanski organist Alessio Corti

Glasbeno društvo Rodolfo Lipizer je predsinoči s kvalitetnim koncertom milnakega organista Alessia Cortija počastilo stoletnico rojstva goriskega skladatelja in violinista, po katerem je društvo poimenovano. Koncertu v cerkvi sv. Ignacija na Travniku so sledili številni poslušalci (na sliki - Fotostudio Reportage). Corti, ki velja za najboljši trenutno najboljšega organista v Italiji, je mojstrsko podal raznolik spored klasičnih orgelskih skladb.

GORICA / NA POBUDO INFORMESTA

TRST / NA POBUDO GOSTINSKE SEKCIJE SDGZ

Okrepitev stikov Zahod-Vzhod

Konec meseca bodo na Espomegu priredili manifestacijo Interprise

VIDEM - Informest, center za usluge in dokumentacijo za mednarodno gospodarsko kooperacijo s sedežem v Gorici, ki je prav pred nekaj tedni začel s svojim delom, bo od 26. do 28. januarja na goriskem sejmišču Espomega pripravil pobudo Interprise. Gre za svojevrstno manifestacijo, na kateri bodo mala in srednja podjetja iz severno-vzhodnega predela Italije imela priložnost navezati tesnejše gospodarske stike s podjetji iz Vzhodne Evrope. Zanimivost pobude pa je tudi v tem, da se bo gospodarska izmenjava med vzhodnimi in zahodnimi partnerji prepletala s kulturo.

»Dejstvo je, da je brez pravega poznanja kulturne in zgodovinske stvarnosti države, v kateri želiš investirati, uspešnost gospodarske pobude postavljena na kocko.« Tako je na predstavitveni tiskovni konferenci pobude Interprise povedal predsednik goriskega

Informesta Gianni Bravo, ki je priložnost izbral, da je spregovoril tudi o tem centru, ki ima kot glavni cilj ustvariti pogoje, da bi podjetja iz naše dežele dobila najboljso osnovo za investicije in gospodarsko sodelovanje na Vzhodu.

Tridnevnega srečanja v Gorici se bo udeležilo kar 181 podjetij iz severne Italije, Bavarske, Spanije, s Korzike, iz Estonije,

Slovaške, Slovenije in Madžarske.

V okviru Interpriseja pa bodo organizirali kulturni posvet, na katerem bodo spregovorili prof. Riccardo Capellin (evropska integracija v Evropi regij), Angelo Rinella (kulturne identitete) in Alberto Gasperini (razmisljanja na krizišču malih kultur in gospodarskih tokov).

Rudi Pavšič

PATRONAT INAC SVETUJE

Družinske pokojnine morajo še prilagoditi

Vpr.: »Pričakovala sem - ker so mi tako obljubili - da bom z letom 1995 dobila povšek na pokojnini po pokojnem možu, ki je umrl pred slabim letom. Na pošti pa so mi izplačali vedno isto pokojnino 100.000 lir, o povšku in o zaostankih pa ni ne duha ne sluha. Zakaj INPS ne izvaja določbe, ki so jo tako reklamizirali pred volitvami, da bodo v primeru smrti zakonca izplačali 60 odstotkov pokojninskega zneska, niti če je bila pokojnina integrirana na minimalni znesek? Je sploh priznana ta pravica in katera so težave, ki ovirajo to izplačilo?« A.T.

Ustavno sodišče je konec leta 1993 s pravnomočno razsodbo priznalo preživelemu zakoncu pravico, da v vsakem primeru uveljavi družinsko pokojnino v višini 60 odstotkov dejanskega zneska, ki ga je pokojnik vnovčeval vse do smrti. To velja tudi za pokojnine, ki so na osnovi plačanih prispevkov nominalno nižje od po zakonu določenega minimalnega zneska (trenutno 626.450 lir na mesec) in zato jih skrbstveni zavod INPS dopolni s priznanjem socialnega dodatka, da je zago-

tovljena minimalna mesečina za preživetje.

Razsodba ima dokončno in retroaktivno veljavnost za obdobje desetih let, tako da pridejo v postev tudi že dozoreli zaostanki. INPS bi že bil moral zaceti izvajati to določbo, vendar pa je finančno brne nevzdržno in zato je bilo dogovorjeno, da bo zavod poravnal postopoma vse obveznosti v roku desetih let. Izdelan je že bil osnutek tega izplačilnega projekta, vendar so ga zamrzili in baje bodo to zadevo rešili oziroma bodo porazdelitveni nacrt za izplačilo dozorelega dolga vključili v besedilo pokojninske reforme, ki naj bi jo parlament odobril v prihodnjih mesecih kot eno prioriteten nalog nove vlade.

Upravičenost do 60 odstotnega zneska družinske pokojnine (okoli 300.000 lir na mesec - odvisno je pač od dneva uveljavitve pokojnine - namesto dosedanjih 100.000 lir) nikakor ni vprašljiva ali sporna, je pa na dlani, da bo morala naša bralka potrpežljivo počakati še kak mesec (bolj verjetno bo čakalna doba trajala kako leto), preden bo vnovčila pripadajoči povšek na družinski pokojnini. (B)

Dmovšek pride v Kobarid

KOBARID - Predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek ter predsednik slovenskega parlamenta Jozef Skolc bosta sodelovala na tradicionalnem, 25. srečanju Slovencev iz videmske pokrajine in Posočja, ki bo v soboto, 21. januarja, ob 17. uri v hotelu Matajur v Kobaridu.

Srečanje prirejajo občinske uprave iz Bovca, Kobarida in Tolmina ter Upravna enota Tolmin.

Po Dnevu emigranta je kobarisko srečanje priložnost, da se ob začetku leta srečajo kulturni, politični, gospodarski, verski in drugi dejavniki slovenske narodnostne skupnosti iz Kanalske in Terske doline, iz Režije, Nadiskih dolin ter Gornjega Posočja. (r.p.)

Gostinski večer prerastel v družabno srečanje

Za ovrednotenje kraških jedi in kraškega vina

TRST - Zamejski gostinci so enkrat toliko zamenjali svojo vlogo in so izza točilne mize oziroma kuhinje prisledli kot gostje k obloženju mizi v znanem gostincu Kras v Mavhinhah. Med udeleženci zelo dobro obiskane gostinskega večera, ki ga že tradicionalno ob vstopu v novo koledarsko leto prireja gostinska sekcija pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju, so bili poleg gostincev iz tržaške in goriške pokrajine tudi številni člani zunanjetrgovinske, obrtniške, trgovske in bančne sekcije, katere so s svojo prisotnostjo počastili ugledni gostje (predsednik sorodne italijanske organizacije FIPE Benedetti, predsednik Konzorcija kraških vin Edi Kante, predsednik združenja kuharjev R. Gruden, predsednik gostinske sekcije pri Slovenskem - gospodarskem združenju iz Gorice Avgustin Devetak, predsednik SDGZ Boris Siega in predsednik SDGZ iz Cedadada Fabio Bonini).

V tem razširjenem okviru in sestavu je se toliko bolj prisla do izraza hvalevredna pobuda strokovnega osveščanja s pokušnjo kraških jedi, vsako izmed katerih so skladno spojili s primernim kraškim vinom. K pobudi so aktivno pristopili člani nedavno nastalega Konzorcija kraških vin z zaščitnim poreklom, ki so prispevali ustekleničeno domaco kapljico in tako tudi sami poskrbeli za promocijsko vrednotenje svojega pridelka, saj naj bi bili prav gostinci prvi sogovorniki in seveda odjemalci kraškega vina.

Predsednik gostinske sekcije

Lino Doljak je po uvodnem pozdravu in voščilih izrazil pripravljenost, da se izboljša sodelovanje z domačini vinogradniki, ki so se povezali v Konzorcij v zelji, da bi se izboljšali vinski pridelek. Zato so ob tej priložnosti spremenili običajni koncept gostinskega večera in so poverili usposobljenim somelierjem nalogo, da gostom servirajo vina in tako prikažejo osnove bontona.

Vlogo somelierja, ki usklajuje hrano z vinom in servira vino v pravih kozarcih, v pravem času in ob primerni temperaturi, je obrazložil Sergij Cesar, ki je povedal, da so tokrat z ozirom na razpoložljivost le nekaterih vinskih sort »obrnili na glavo« klasični koncept usklajevanja: najprej so izbrali vina, nato pa prilagodili jedilnik. Ob tipični slovenski dobrodošlici so gostom postregli s kruhom in soljo ter cvrto poletno, ki so jo zalili z vitovsko, krasko avtohtono sorto proizvajalca Danila Lupinca. Predjed - pršut in merjaščevo salamo - so uskladili z vitovsko Andreja Milica (po tradiciji bi sicer pršut zahteval teran, ki pa je pretežak za začetek obeda); toplo predjed - testenine »strigoli« z orehovo omako in spinačno rezino s skutom - so prilagodili z malvazijo Borisa Skerka; dvojno glavno jed so spojili takole: telecjo pečenko, skladki jamez in cvetaco z malvazijo Rada Milica, dusenega srnjaka in ajdovo polento pa s teranom Danila Lupinca. Jabolčni strukelj so spojili z verduzzom Marcela Humarja iz Brd, ker na Krasu ni primerne sladkega vina. Cesar (na sliki S. Ferrarja) je predstavil tri sodelavce (Pavla

Zivic, Peter Paoli in Egidio Korošec), ki so se lani izsolali za somelierje, letos pa je prvega od treh ciklusov tečaja za somelierje opravilo kar 11 slovenskih gostincev, kar dokazuje, da se večja zanimanje za vinsko kulturo.

Predsednik SDGZ Boris Siega je z zadovoljstvom ugotovil, da je gostinski večer prerastel v družabno srečanje (s poskočnimi vizami ga je razgibal kraski kvintet) vseh zamejskih gospodarstvenikov, ki imajo tako tudi priložnost, da se bolje spoznajo in si izmenjajo mnenja o reševanju vodiknih ekonomskih faktorjev in veliko vlaga v strokovnost, kar se že pozitivno odraža v povečani profesionalnosti in konkurenčnosti. Gostinci so tako za vzgled ostalim sektorjem, katera je prava pot za uresničitev vsestranske rasti.

Oglasil se je tudi predsednik Konzorcija kraških vin z zaščitnim poreklom Edi Kante, ki si zeli, da bi gostinci in vingoradniki »delali v simbiozi« ter v obojestranskem interesu našli skupni jezik. Vinogradniki bi radi prodajali svoje vino v domačem krogu, pri čemer se seveda obvezujejo, da bo pridelek kakovosten. Na operativnem sežu v Repnu so vingradniki na razpolago gostincem, da se dogovorijo o skupnih programih, spomladi pa bo stekla širša promocijska akcija s predstavitvijo kraških vin na Devinskem gradu. (B)

Zadovoljni smo,
da vam predstavimo
nov Audi A4.

Vaše zadovoljstvo pa,
da ga preizkusite.

Do sobote, 21. januarja 1995

pri

ZASTOPNIKU

AUTOSACCHETTI

GORICA

Ul. L. Isonzo Arg. 9/11
Tel. 0481-533771

GORICA

Korzo Italia 65
Tel. 0481-533627

TRŽIČ

Ul. A. Boito 38/E
Tel. 0481-45949

Audi Avantgardna tehnologija

BORZA / NOV REKORD MARKE

Kljub vladi lira spet hudo padla

RIM - Kljub temu; da je Diniju uspelo sestaviti vlado je italijanska valuta včeraj doživela se en crn dan. Vest, da Berlusconi pol svoboscine bo podprl Dinijeve vlade, je na borzah negativno odjeknila. V mednarodnih poslovnih krogih so to vest očitno sprejeli kot znamenje, da se italijanske politične razmere se dolgo ne bodo stabilizirale. In tako so se v popoldanskih in

večernih urah po italijanskem času na mednarodnih trziscih kar vsuli ukazi za prodajo večjih vsot italijanske valute.

Se ob 14.15, ko italijanska narodna banka sklence kotacije, je 1 marka veljala 1.047,68 lire, ob 17. uri je že kotirala 1.060 lir, ob 19. uri pa je dosegla 1.062 lir. Podobno je bilo z ameriskim dolarjem, kotacije katerega so v nekaj urah s 1.601 poskocile na 1.622 lir.

PODATKI / JAVNA DELA

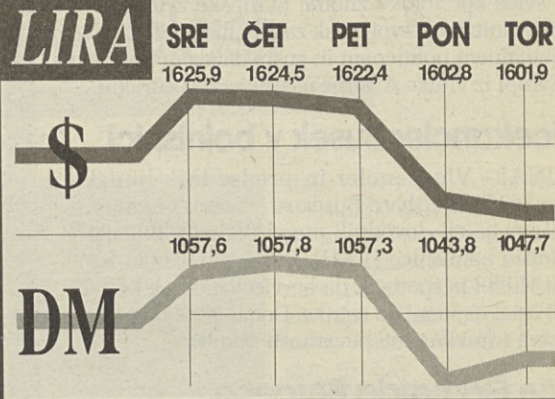
Lani večje število dražb kot leto prej

V primerjavi z obdobjem 1992-1993 pa je njihovo število znatno nižje

RIM - Kaze, da je število javnih dražb znatno nižje v primerjavi z zadnjim desetletjem, ko je ta sektor prav zacvetel; v zadnjem letu so jih nasteli sicer nekaj več kot pa leto prej. V zadnjem letu je bilo oddanih v zakup 40 odstotkov del manj v primerjavi s skupnim številom pogodb, ki so bile podpisane v triletnju 1990-92. Izboljšuje pa se primerjava z najbolj "črnim" obdobjem tega sektorja: v primerjavi z letom 1993 se je v lanskem letu vrednost dražb povečala za 16 odstotkov v realnih terminih. Vsekakor je to pozitiven rezultat - ugotavlja Vsedržavno združenje gradbincev (Ance) - ki pa ga ni mogoče oceniti v okviru splošnejšega konteksta težav, ki stalno bremenijo ta sektor.

sta težav, ki stalno bremenijo ta sektor.

V lanskem letu je bilo danih na dražbo za 15.752 milijard lir del; v primerjavni z letom prej je njihova vrednost narasla za 20,3 odstotka in za 16 odstotkov v primerjavi z realnimi termini. V mesecu decembru je vrednost dražb znašala 1.539 milijard lir, ali 4,7 odstotka več v primerjavi z decembrom leta 1993. Vedno v zadnjem letu je bila vrednost polovice del, ki so bila oddana na dražbah, nižja od 3,6 milijarde lir, 22 odstotkov del se nanasa na velika dela, katerih vrednost je presegala 18 milijard lir in 28 odstotkov del, katerih vrednost se je sukala med 3,6 in 18 milijardami del.

Februarska izjava o strupenih odpadkih

Samostojni delavci, ki v okviru svoje dejavnosti proizvajajo strupene, škodljive ali po zakonu določene »posebne« odpadke, bodo morali do 28. februarja 1995 predložiti na deželno ravnateljstvo za okolje posebno izjavo o stanju v minulemu letu 1994. Do istega roka bodo dolžni predložiti dodatno izjavo tisti operaterji, ki so lani pridobili posebno dovoljenje za začasno sk-

ladiščenje strupenih in škodljivih odpadkov, ali pa so bili pooblašteni, da sami prevažajo te odpadke. Kot vsako leto, bo tudi letos SDGZ izpolnjevalo članom omenjene izjave in jih bo povabilo na sestanek. Ker pa morajo na obrazcu točno navesti podatke o vseh premikih v letu 1994, je priporočljivo, da si cimprej preskrbijo predpisane podatke in ustrezno dokumentacijo.

ISTAT / TRADICIONALNO POROČILO OB NOvem LETU

Kdo ne upošteva inflacije

Osrednji zavod za statistiko Istat je kakor znano zaslužna ustanova, ki pobliže spremlja vsa gospodarska, socialna in siceršnja dogajanja v Italiji in ki z navedenimi statističnimi tabelami sproti obvesča javnost o tem, kje smo in kam plovemo.

Tudi ob prehodu v novo leto je Istat opravil svojo dolžnost in objavil med drugim vrsto podatkov, ki se nanasajo na gibanje življenjskih stroškov ob prehodu iz starega v novo leto. Tako iz njegovih tabel zveemo, da so se življenjski stroški (inflacija) v lanskem letu dvignili - v primerjavi z letom 1993 - za

3,9%, da so cene industrijskih proizvodov narastle za 4,3%, da se je blago v prodaji na debelo podražilo za 4%, in tako naprej.

Ob vstopu v novo leto bi zato po neki logiki lahko pričakovali, da bodo v sorazmerju s temi količniki (vse okrog 4%) poskocile tudi cene in tarife raznih storitev, brez katerih je sodobno življenje nepojmljivo. Kdor te storitve nudi, mora pa tudi sam pri določanju novih tarif upoštevati splošno naraščanje proizvodnih stroškov. Seveda si nihče ne pričakuje, da bodo nove tarife le za toliko višje, za kolikor so se v lanskem letu

dvignile na primer delavske plače, to je za 1,8%. Vsiliti nove poviške v razmerju 9-9, 5%, kakor to delajo te dni zavarovalnice za kritje rizika v avtomobilskem prometu, pa se zdi le nekoliko pretirano.

Vendar so zavarovalnice praviloma zasebne družbe, ki imajo zdaj proste roke pri določanju tarif in ki se pa ravnaajo po svojih notranjih ekonomskih računih in ki se na konkurenco lahko pozvijo, saj nastopajo na trgu po predhodnem medsebojnem sporazumu. Da pa se javni forum, kakršno je ministrstvo za finance, ki je s 1. januarjem dvignil takse na po-

sest vozil v razmerju 6% in globe za prekrške v javnem prometu v razmerju 8% pri tem pa se izrecno sklicuje na razpredelnice Osrednjega zavoda za statistiko, se zdi se bolj pretirano. Na kaksne indekse neki se ministrstvo lahko pri tem sklicuje?

So pa že bolj posteni nasi poslanci v Rimu, ki so si nedavno tega dvignili mesečne osebne bruto dohodka z 19.000.000 na 19.750.000 lir. Bo že res, da se nekateri državljani hudojejo, češ da so nasi politični predstavniki najbolj plačani v Evropi, vendar pa je - resnici na ljubo - njihov zadnji povišek povsem v liniji s podatki Istat, saj znaša le 3,95%. (ef)

BANČNIŠTVO / ZA DENARNI ZAVOD SE POTEGUJETA DVE MOGOČNI NAVEZI

Credito Romagnolo predmet poželenja vrste mogotcev italijanske finance

ELIO FORNAZARIC

V italijanskem bančnem sistemu že dalj časa vre. Po eni strani so se pravkar iztekle nekatere pomembne privatizacije, po drugi pa je opaziti splošno teznjo večjih bank, da bi se polastile cele vrste manjših, a čvrstih krajevnih kreditnih zavodov, kakršne so na primer zlasti nekatere pomembnejše posojilnice. Če h temu dodamo še podatek, da je na italijanskem trgu danes aktivnih nič manj kot 1000 malih in srednje velikih denarnih zavodov - kar mednarodni gospodarski forumi v rednih presledkih »ocitajo« Italiji - je slika dovolj zgovorna.

V vročnem prizadevanju po utrditvi in krepitvi posameznih bank izstopa v zadnjem času po gospodarski tezi akterjev in po neizprosnosti medsebojnega odkritega in podtalnega boja, tekmovalje med dvema navezama, ki že dalj časa oblegata enega izmed najpomembnejših zasebnih regionalnih bank, zavod Credito Romagnolo (RoLo).

Prvo potezo je opravil Credito Italia-

no. Pred kratkim privatizirani Credit, ki ga kontrolirajo zavarovalnici Ras in Allianz, industrijec Pesenti in družba Gemina (Fiat) in ki mu stoji tesno ob strani zasebni velikan Mediobanca, je ob načelnem soglasju zavoda Banca d'Italia in Odbora za nadzorstvo nad bankami in delniškimi družbami Consob naslovil na Credito Romagnolo javno ponudbo za odkup in ponudila 2784 milijard lir za prevzem 63, 33 družbine glavnice.

Vodstvo RoLo, ki očitno nima nič proti temu, da bi se tesneje povežalo z drugimi pomembnimi bančnimi partnerji, ni utegnilo se odgovoriti na formulirano ponudbo, ko se je z druge strani priglasila druga zainteresirana naveza. Gre za skupino pet pomembnih in močno likvidnih partnerjev, ki jo sestavljajo Cassa di Risparmio delle Province Lombarde (Cariplo), Istituto Mobiliare Italiano (Imi) in Cassa di Risparmio di Bologna (Carisbo), dunajska Bank Austria in piemontska zavarovalnica Reale Mutua di Assicurazioni.

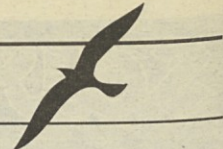
Kakor hitro so se zainteresirani partnerji dogovorili o tem, kolikšen delež potrebnega kapitala naj vsak prispeva in kolikšne operativne pristojnosti bo vsakdo imel po opravljeni operaciji, je druga naveza objavila svojo ponudbo. Pripravljen je odkupiti posamezne delnice RoLo po višji ceni (21.500 lir, medtem ko ponudba prve naveze glasi na 20.000). Poleg tega je naveza Cariplo pripravljena prevzeti 70% glavnice RoLo, medtem ko se ponudba Credit omejuje kot receno na 63, 33% kapitala. Če upoštevamo tudi delnice RoLo, ki jima imata navezi že od prej v svojih portfeljih, bi s sedanjima ponudbama prva naveza dosegla kontrolo nad 65%, druga pa nad 77% glavnice RoLo.

Naveza Credit pa je te dni dala vedeti, da bo se pred koncem januarja naslovila na vodstvo RoLo novo ponudbo, ugodnejšo od tiste, ki jo je dala naveza Cariplo. V ta namen se je povezala se z denarnim zavodom Carimonte, ki je pristal na predlog, da bi za to

operacijo dal na razpolago vsoto 500 milijard lir, zaveznica v navezi Allianz pa bo prek RAS se močneje kot predvideno podprla skupna prizadevanja v tej smeri (prevzela naj bi »paket« 5% glavnice RoLo). Naveza Credit potrebuje namreč v tej fazi kakih 3.600 milijard, da bi lahko preglasila konkurenta. In zadnja beseda se ni bila izrečena ne z ene ne z druge strani, tako da niso izključena se nova relansiranja.

Kdo bo zmagal v tem tekmovalju? Vsako predvidevanje je tvegano, in sicer toliko bolj, ker se kontakti med posameznimi bančnimi in drugimi zainteresiranimi zavodi vodijo v najbolj diskretnih sobanah milanskih, rimskih in bolonjskih palač. Kdor bo zmagal, pa bo lahko slavil velik uspeh, tudi ob upoštevanju osnovnega pogoja RoLo, da v nobenem primeru ne bo zavod fagocitiran s strani zmagovite naveze, kajti Credito Romagnolo je ena izmed najpremožnejših zasebnih bank v Italiji.

Pričakovati je vsekakor, da bo druga naveza (Cariplo in zavezniki) napela vse sile, da bi prehitela prvo (Credit in zavezniki). Pri tem ne gre le za to, kdo bo koga v normalni tržni konkurenci za doseg boljših pozicij; pri drugi navezi gre menda tudi za nekaj drugega, namreč za to, da bi Cariplo in zavezniki opravili se en korak na poti uresnitve nacarta, da bi postali enakovredni tekmeč zasebnega bančnega velikan Mediobanca. Ta naveza pa mora računati tudi z možnostjo, da bi del italijanske poslovne in z njo povezane politične javnosti utegnil prav v najobčutljivejši fazi pogajanj sprožiti proti njej ugovor, češ da bi RoLo, ki je zasebna banka, v primeru zmage nad navezo Credit prisla pod kontrolo neke javne banke, kakršna je kljub svoji nedavni prelevitvi v delniško družbo se vedno Cassa di Risparmio delle Province Lombarde. To pa bi bilo v kricecem nasprotju s splošnimi privatizacijskimi težnjami v današnjem italijanskem bančnistvu.

NOVICE

Kancler Vranitzky v Švici

ZÜRICH - Avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky se je včeraj mudil na enodnevnem uradnem obisku v Švici. V središču pogovorov z najvišjimi političnimi predstavniki sosedne države, med drugim z zveznim predsednikom Villingerjem, je bila vloga Švice kot »otok« znotraj Evropske zveze. Kancler Vranitzky je svoj obisk zaključil s predavanjem o aktualnem političnem in gospodarskem položaju v Evropi iz vidika Avstrije na univerzi v Zürichu.

Vicekancler Busek v bolnišnici

DUNAJ - Vicekancler in predsednik ljudske stranke (ÖVP) Erhard Busek se je začetek tedna zaradi vnetja zila dovednik moral podati v dunajsko Splošno bolnišnico (AKH). Busekov tiskovni referent Hüffel je sporočil, da bo vicekancler v bolnišnici ostal najmanj do četrta. Dodal je še, da politik dobiva zdravila proti nevarnosti tromboze.

Oče Gerharda Bergerja bo postavljen pred sodišče

DUNAJ/STUTTGART - Johann Berger, oče slavnega avstrijskega dirkaca formule 1 Gerharda Bergerja, bodo nemški pravosodni organi zaradi suma goljufije postavili pred sodišče v Stuttgartu. Obtožnica naj bi bila napisana najkasneje prihodni teden. Johann Berger naj bi - skupaj z drugimi poslovneži - oskodoval več nemških bank za skoraj 150 milijonov silingov. Obtoženi, ki od avgusta lanskega leta dalje sedi v preiskovalnem priporu v Stuttgartu, zavrača vsako vpletenost v nezanokite posle.

Avstrijski zadrugi koncem Konsum v finančnih težavah

DUNAJ - Avstrijski zadrugi velekoncern Konsum (skoraj 17.000 nameščencev) se je znašel v hudih finančnih težavah. Ker lastnik številnih veletrgovin in supermarketov po vsej Avstriji zaradi nelikvidnosti trenutno ne more poravnati svojih obveznosti napram dobaviteljem v višini približno poldruge milijarde silingov, so banke-upniki v zadnjih dneh izdelali model za financiranje obveznosti. Njihov predlog predvideva prevzem 30-odstotnega deleža Konsuma pri banki BAWAG, katere večinski lastnik je Avstrijska zveza sindikatov (ÖGB). Hkrati je švicarski velekoncern Migros ponovil svojo ponudbo po tesnejšem sodelovanju s Konsumom. Migros je doslej pri Konsumu udeležen z 25 odstotki, vodja švicarskega koncerna pa je dejal, da obstaja resen interes nad povišanjem deležev.

Velepožar v centru Celovcu

CELOVEC - V središču koroske prestolnice - v neposredni bližini novega bančnega poslojpa Zveze slovenskih zadrug/Zveze bank - je včeraj zjutraj divjal velepožar, ki je unicil več trgovin ter nočni bar. Požar je ob dveh zjutraj izbruhnil na dvorišču poslojpa in se bliskovito razširil. Hitro posredovanje več požarnih bramb s 120 gasilci je preprečilo razširitev požara na sosedne objekte. Oseb k sreči ni bilo ranjenih, nastalo škodo pa ocenjujejo na več milijonov silingov. Preiskava kriminalne policije na licu mesta pa je hitro pokazala, da je požar bil po vsej verjetnosti podtaknjen. Sledi o storilcu po včeraj zvečer objavljenemu biltenu celovske policijske direkcije se ni.

ŠENTPRIMOŽ / SPOMINSKA SVEČANOST OB 50-LETNICI

Spomin na žrtve nacističnega nasilja

Začetek spominskih proslav pri koroških Slovencih

CELOVEC - Tik pred svojim zlomom je nacizem med koroškimi Slovenci zapustil neizbrisno krvavo sled. Predvsem občina Skocijan ob Klopinskem jezero je bila hudo prizadeta.

12. januarja leta 1945 so bile (skupaj z osmimi nemško govorečimi uporniki skupine »Käfer« iz Labotske doline - op. ured.) v Gradcu obglavljeni Terezija in hči Režika Micej iz Sentvida v Podjuni in Jozef ter hči Elizabeta Rocićjak iz Male vasi. Na smrt jih je obsodil krvoločni predsednik nacističnega Volksgerichtshofa v Berlinu Roland Freissler, ki je že aprila 1943. leta obsodil na smrt 13 koroških Slovencev iz Sel, Zelezne Kaple in Borovlj.

V spomin na žrtve nacifazizma v občini Skocijan so slovenska prosvetna društva v skocijanski občini (SPD »Danica«, SPD »Vinko Poljanec« in KD »Skocijan«) priredila ob 50-letnici obglavljenja spominsko svečanost.

Spominske prireditve v sentprimskem kulturnem domu se je udeležilo veliko število koroških Slovencev iz celotnega dvojezičnega območja, svečanost pa je bila poleg omenjenih žrtv iz občine Skocijan namenjena tudi vsem ostalim žrtvam nacizma med koroškimi Slovenci, začensi pri Vinku Poljancu, župniku in predsedniku Slovenske prosvetne zveze ter zborničnem svetniku in prvi žrtvi nacističnega nasilja med koroškimi Slovenci.

Spominsko svečanost v kulturnem domu v Šentprimu so dostojno sooblikovali pevci iz Podjune.

JE MOHOVCE / LE ŠE HEARING O VARNOSTI NUKLEARKE?

Avstrijski poziv Slovaški

DUNAJ - De-facto odpoved javnega hearinga o varnosti nuklearke Mohovce na Slovenskem s strani lastnikov JE je med avstrijskimi politikami sprožila vrsto posredovanj na bilateralnem kot tudi na mednarodnem nivoju.

V reševanje konflikta se je aktivno vključil sam zvezni kancler Franz Vranitzky, ki je slovaško odpoved označil za »popolnoma nesprejemljivo«. V telefonskem pogovoru z namestnikom slovaškega premierja Meciarja, Kozlikom, je kancler Slovaške opozoril, da brez hea-

ringa tudi ne bo finančnih sredstev s strani Vzhodnoevropske banke (EBRD) za dogradnjo nuklearke. Tudi zunanji minister Alois Mock pa je pristojne slovaške politike pozval, naj si se enkrat premislijo svojo odpoved in ob tem poudari, da bi neudeležba negativno vplivala na dobrososedske odnose med obema državama.

Avstrija se je medtem odločila tudi za aktivno posredovanje pri Vzhodnoevropski banki, ki naj bi financirala dogradnjo nuklearke: tako ministrica za okolje Rauch-Kallat

kot tudi državna sekretarka za evropska vprašanja Ederer sta v Londonu posredovali avstrijsko stališče do vprašanja JE Mohovce, na kar je podpredsednik EBRD Thierry Baudon izjavil, da banka vztraja pri informaciji avstrijske javnosti o projektu JE Mohovce.

Kot smo včeraj poročali, so lastniki sporne jedrske elektrarne starega sovjetskega tipa v ponedeljek na tiskovni konferenci na Dunaju odpovedali svojo udeležbo pri načrtovanem javnem hearingu 23. in 24. januarja v Austria Center na Dunaju.

ju, v okviru katerega naj bi avstrijsko prebivalstvo imelo možnost podati svoje pomisleke v zvezi z načrtovano dogradnjo nuklearke.

Zastopniki slovaško-francoske družbe za dogradnjo JE Mohovce so dejali, da pri načrtovani prireditvi ne gra za hearing, temveč za manifestacijo nasprotnikov jedrskih nukleark.

Udeležbo da si pa lahko predstavljajo tedaj, če se bi število udeležencev omejilo na 200 oseb, strokovnjakov pa naj bi bil dostop do hearinga onemogočen. **Ivan Lukan**

BOROVlje

Obsojen goljuf iz Ljubljane

CELOVEC - Okrajno sodišče v Borovljah je včeraj obsodilo 35-letnega slovenskega državljan Mirana L. zaradi hude goljufije na šest mesecev (pogojnega) pripora ter poravnavo povzročenih škod v višini skoraj 700.000 silingov.

Kot smo poročali, je koroska policija aretirala goljufa sredi meseca decembra lani na mejnem prehodu Ljubelj, potem ko je v treh koroških trafikah oddal listice za športno-napoved v vrednosti skoraj 680.000 silingov, brez da bi stavo tudi placal.

Do poizvedovanja storilca je lahko prišlo, ker so vsi trije trafikanti (eden v Borovljah, druga dva v Celovcu) goljufa poznali, saj se je v teku minulega leta večkrat pojavil v njihovih trafikah.

Trafikanti so bili oskodovali tudi po lastni krivdi, saj so goljufijo prepoznali sporočili tocentrali na Dunaju (rok za storniranje listic namreč znasa samo eno uro).

Po vsej verjetnosti bojo trafikanti škodo morali poravnati sami. Dunaj namreč ni bil pripravljen prevzeti škodo, s tem, da je bila kazenska izrečena pogojno, pa se je Ljubljancan lahko poslovil iz Koroske. (I.L.)

I S T R A

Polemike zaradi reškega grba

GORAN MORAVCEK

REKA - (Sporni) grb mesta Reka, o katerem tukajšnja javnost žolčno razpravlja, je na straneh lokalnih časnikov zastavil vprašanje o tem, kdaj se pravzaprav začne (narodova) zgodovina. Tema politično ni povsem nedolžna, saj so Hrvatje občutljivi za svoje nacionalne simbole. Med njimi je tudi »sahovnica«, osnova državnega grba, ki je celo zascitena. Nekateri Hrvatje so se zgrozili nad predlogom, da bi v novem reškem grbu, v zvezi s katerim se lomijo polemična kopja, uporabili stare elemente - toda brez rdece-belih kvadratkov.

Gibanje Mlada Rijeka, ki kot svoj naziv uporablja tudi italijansko ime Giovane Fiume - kot sekcija tukajšnje regionalne stranke Reška demokratična zveza (RIDS) - podpira mestni grb iz leta 1659. Takrat je avstrijski cesar Leopold I. s svojim podpisom dolocil, da mora biti dvoglavi orel v sredini grba. V krempljih tega krilata bi moral biti vrc, iz katerega teče voda. Na stari reški grb, ki je v zgodovini, ko so bili Hrvatje pogosto pod

tujo oblastjo, variiral temo dvoglavca orla in latinskega podnapisa »neusahljiv«, številni Hrvati danes gledajo kot na del zgodovine, ki bi ga bilo treba izbrisati in nadomestiti z novimi nacionalnimi obeležji.

Hrvaški akademik dr. Lujo Margetić, ki se je v svojih številnih delih ukvarjal z zgodovino Reke, Istre in Hrvatskega primorja, je skušal dokazati, da je grb z dvoglavim orlom nesprejemljiv za reške Hrvate, saj je ravno avstrijski cesar Leopold I. dal pogubiti junake naroda - Zrinjske in Frankopane. Leta 1671 so jih usmrtili na Dunaju, ker so se borili za narodove pravice Hrvatov, ki so bili takrat podrejeni avstrijski kroni. Nekateri drugi kritiki dvoglavca orla v reškem grbu, ki zaradi znanih razlogov niso naklonjeni Srbom, pa omenjajo, da je dvoglavi orel temelj srbskega grba, s katerim Milošević in Mile Martić vodita svoje bojne pohode zoper Hrvate. Člani gibanja Mlada Rijeka, ki glasno nastopajo z geslom Forza Fiume, zatrjujejo, da reški grb nima zveze z avstrijskim. Reski dvoglavi

orel je namreč gledal v Istro, v svojo levo heraldično stran, razen tega se obcutno razlikuje od avstrijskega cesarskega orla. V obdobju somraka socializma je na Reki nastalo avtentično gibanje mladih, najprej na nogometnih tekмах nogometnega prvoličnega Rijeka, nato tudi druge, ki je skušalo odkriti svojo identiteto s preiskovanjem preteklosti. To gibanje je bilo predhodnik sedanjih regionalnih strank: Reške demokratične zveze in Istrskega demokratskega sabora (IDS). Ti, večinoma mladi ljudje, rojeni po drugi svetovni vojni in dramatičnih dogajanjih konec 40. in 50. let, so kot druga generacija reških priseljencev skušali pronikniti v svojo identiteto. Kot je znano, so se po odhodu velikega števila Italijanov iz Istre in Reke - po nastanku Titove Jugoslavije - v mesto priseljevali večinoma Hrvati, pa tudi številni Srbi iz notranjosti tedanje Jugoslavije. Vsili so se v hise izseljenih Italijanov in se naprej ohranili svojo slavonsko, hercegovo ali dalmatinsko identiteto. Priseljenci so pri nogometnih te-

kmah domače Rijeka na stadionu Kantrida navijali predvsem za klube iz njihovih krajev - Hajduk, Dinamo, Velez ali Crveno zvezdo. Njihovi potomci pa se niso več pocutili kot Slavonci ali Zagorci, pač pa so hoteli odkriti nove temelje svojega urbanega življenja in sprejeti geslo Forza Fiume ali Napred Rijeka. Kulturološko so se hoteli razlikovati od svojih staršev, ki so bili večinoma kmečkega porekla. Tako je skoraj cela mlada generacija povzročila lokalno »revolucijo«, njihovim težnjam, ki so jih izražali kot nogometni navijaci, pa so se priključili tudi tukajšnji prebivalci srednje generacije, večinoma iz mešanih zakonov ali vzgojeni v »internacionalističnem« duhu. Vsi ti so zagovorniki večje samostojnosti mesta, njihova stališča pa se približujejo Istrskemu demokratičnemu saboru Ivana Jakovčica, ki zagovarja tudi politično avtonomijo Istre.

Zato Mlada Rijeka nasprotuje »terorju« hrvaške »sahovnice«, kar mnogi razumejo kot nasprotovanje hrvaštvu. V polemiki o mestnem gr-

bu pripadniki gibanja poudarjajo, da je cesar Leopold I. podpisal tudi ukaz o ustanovitvi Zagrebskega vseučilišča. Toda dve leti pozneje je dal pogubiti Zrinjskega in Frankopana, zaradi česar ga Hrvatje obsojajo, vendar pa - tako člani Mlade Rijeka - zaradi tega nihče ni zanikal datuma ustanovitve Zagrebskega vseučilišča, ceprav ga je ustanovil isti »sovražnik naroda«.

Nekaj napovedi je bilo tudi v zvezi s tem, da naj bi minuli božič Rečani dobili nov grb in novo mestno zastavo. Menda so dosegli kompromis, saj naj bi grb poleg dvoglavca orla vseboval tudi svetišče Matere božje Trsatske, s Frankopanovo zvezdo in sidrom ter črno-belo »sahovnico«. Ker je na Hrvaškem pač vse politika, novega grba Reke se niso sprejeli, saj je preteklost, ki jo Hrvati hočejo razjasniti, tako močna, da skorajda ni območja, ki se ga danes ne bi dotikala. Glede na daljnjo ali novejšo zgodovino številni ugotavljajo, kdo je »pravi« in kdo »navaden« Hrvat, kar tukaj sploh ni tako nepomembno.

INTERVJU

Vasilij Meljnikov: »Glasba lahko pove veliko več kot besede«

JANA RADOVIĆ

V petek bosta v okviru abonmajske sezone Glasbene matice v tržaskem Kulturnem domu nastopila violinist Vasilij Meljnikov (na sliki) in pianist Aljoša Starc.

Vasilij Meljnikov je diplomiral in odpravljal magisterij na Konservatoriju v Minsku pri znani ruski violinistki Olgi Parhomenko. Violino je nato poučeval na srednji soli za nadarjene otroke. Danes je koncertni mojster v orkestru RTV Slovenije in vodja komornega orkestra Tartini. Poučuje tudi na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

Z Vasilijem Meljnikovom sva se pogovorila o koncertu, o njegovem svetu...

»Studij glasbe sem začel kot otrok s klavirjem. Ze takrat pa me je privlačevala violina. Poskusil sem si celo izdelati violino iz papirja... Nato mi je oče kupil pravo violino in začel sem.

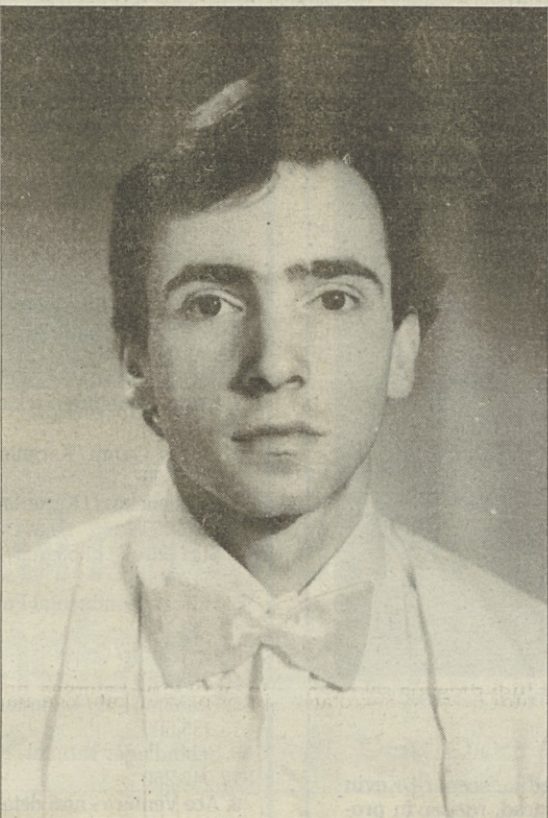
Glasba mi pomeni ogromno. To je jezik, s katerim lahko izrazis, cesar z besedami ne mores. V tem je bogastvo glasbe, ima več pomenov, vpliva na cloveka v sirsem smislu... Razlika pa je, ce nastopas doma ali v tujini. Poslušalec ima drugačne življenjske principe, prepričanja, drugačen odnos do umetnosti. Ponavljam pa, da je glasba univerzalen jezik in ves, da te bodo tudi v tujini razumeli. Ko nastopas, imas tudi veliko odgovornost. Publiki predlagas misli skladatelja, pri

tem pa se tudi sam izraziš.

Zelo me zanima srečanje s publiko v Trstu, kako bo sprejela program, ki ga bom izvajal v petek. A. Snittke je v določenem pogledu bolj dostopen kot D. Sostakovič. Njegove sk-

zumljivaja. Take izkušnje sem imel na Finskem, medtem ko ga v Nemčiji in v ZDA imajo zelo radi.

V prostem času zelo rad berem. Zanima me tudi jazz glasba. Kot student sem igral v raznih ansamblih, vendar pa nimas casa

ladbe so optimistične, pogosto uporablja sentimentalne motive... Vsekakor se tudi v teh oblikuje globina, določena filozofska razumevanja življenja. V primerjavi je Sostakovič bolj dramatičen. Živel je v zaprtem totalitarnem sistemu, ni videl svobode, ni mogel povedati resnice... Izrazil pa se je v glasbi. Sostakovič je eden izmed najbolj genialnih skladateljev tega stoletja. Včasih pa njegova glasba ni vsem ra-

za vse, ko se odločis za nekaj v profesionalnem smislu. Rač sem se ukvarjal tudi s sportom. Od kadar se mi je rodila hčerkica, je casa za raznorazne konjčke se manj.

Glede nadaljnjih načrtov sem se začel pripravljati za tekmovanje Čajkovski, ki bo čez dve leti v Moskvi. Zanimive projekte imam tudi glede komorne glasbe. Predvsem pa imam ambicije kot pedagog. Rad bi si ustvaril "svoj razred"..."

FILM

Kako se je mali vojak Ivan Čonkin uprl neumni oblasti

IGOR DEVETAK

Življenje in neobičajne dogodivščine vojaka Ivana Čonkina. V izvirniku Zivot a neobyčennja dobrodružstvu vojaka Ivana Čonkina, Češka 1994. Režija: Jiri Menzel. Scenarij: Zdenek Sverak. Fotografija Jaromir Sofr. Produkcija: Portobello Pictures s sodelovanjem Francije, Italije, Rusije, Velike Britanije. V naslovni vlogi Gennadij Nazarov (na sliki).

Na berlinskem Film Festu 1993 so vrteli film Mala apokalipsa Grka Coste-Gavrasa: to je bila farsna zgodba o poljskem pisatelju, priseljencu v Pariz, ki ga francoski levicarski naprednjaki silijo v to, da simulira samomor pred mediji. Nesrečno lutko je tedaj poosebljal igralec-režiser Jiri Menzel. Najbolj zgovoren pa je naslov: zares je zgodovinski tok zagrabil na Vzhodu malo apokalipso. Zrtve so mnoge. Dobri filmi nosijo podobe sociološkega in psihološkega pustosjenja, ki ga je sprožil padec totalitarnih režimov, iz njih vejejo sarkazem in sladkoba, muka in neznost, brezup in streznitev. V kratkih sekvencah in znamenjih, neobičajnih anekdotah, ki služijo metaforam, so zgodovine drame. Tudi smejeti se na račun utrpele skode ni nemogoče, samo da je to storjeno v pravem stilu in s primerno dozo humorja.

Film o vojaku Čonkinu je posnet po literarni predlogi. Vozli zgodovine so tudi avtorjema romana in filma vsilili neobičajne dogodke. Zgodbo je najprej spisal Rus Vladimir Volnovič, ki je zaradi nje moral zapustiti Zvezo ruskih pisateljev in nato iti v izgon leta 1980, ko je bil Stalin skoro trideset let ze mrtev. Knjiga je pri nas izšla ze leta 1969, Rusom pa je prila v roko sele dvajset let pozneje. Nekoč obojena, sedaj je to cenjena knjiga zaradi odresilne duhovitosti. Režiser Menzel pa je izšel iz češkoslovske nouvelle vague, ki je črpala motivacijo in motive v odporu do režima in iz trpkih sugestij Bohumila Hrabala. Za filma Vlaki pod strogim nadzorstvom (1966) in Skrjanci na zici (1969) je prejel najvišja priznanja, sovjetski okupatorji pa so ga utisali. S filmom, ki ga na otvoritveni dan predstavlja letošnji tržaski festival Alpe Adria Cinema, je Menzel ozivel stare teme in stile, ki jih je tudi na Vzhodu zgodovina filma prekosila. Pred tridesetimi leti ni bilo Menzlu dano, da bi prejel primerno počastitev, zato danes film ne sme mimo neopazno.

Navadni vojak Ivan Čonkin nima na sebi prav nič izvrstnega, kaj se, da bi bil junak. To je najbolj preprost med preprostimi vojaki. S poveljstva mu zapajo posebno nalogo: da čuva letalo, ki je za silo pri-

stalo med vrtovi ruske vasi. Tam bo moral počakati, da pridejo ponj in ga razvežejo obveznosti. Temu casu pa ni nikoli konca, zato ga vojaček kar najbolje izkoristi: prikupi se mu mehka kmetica in vaska poštna uslužbenka Njura, z njo Čonkin zdrkne v udobno kmečko idilo. Vojna je nanj, vse kaže, pozabila. Ko pa se vasi približa, steče glas, da je Čonkin dezerter ali pa celo vohun. Paradiza je konec, nadenj korakajo milicija, cel vojaški regiment s topovi. Vendar pravilnik Čonkinu zapoveduje, da mora na svojem mestu vztrajati.

To je film lepih barv in fotografije: stara zgodba na starem ruskem teritoriju, o življenju ruskih kmetov v dobi stalinizma, v njej ni prav nič moderne, nasprotno: ima ca-

sovnjo zamudo. Rekli bi, da saj to je komedija o propadlem sistemu! Avtor pa le posveča film sodobnikom. Satira, naperjena proti moralnim dikaturam in neumosti, je aktualna. V smešnem junaku - karikaturi za slepo podvrženje je zapičen princip nepokorscine: vojak zablujen v svoj pravilnik, ki se ga je na pamet naučil in na svoji koži preizkusil njegovo neizprosno, se nazadnje iz naivnega izpolnjevanja oblasti upre. To je izvrsten element satire, razvite v seriji komicnih epizod, v katerih se ob Čonkinu gibljejo tipi, za katere ne vemo ali so groteskni ali burleskni. Vojaki so, kot zmeraj, predvsem ubožci, zrtve. V filmu zamenjajo Čonkina za sovražnika in gredo v juris v belih zimskih uniformah v razcvetu poletja. Njihove puske nimajo naboja, zato bodo na enega cloveka streljali s topom. To so trenutki nevzdržljivega smeha. Primerjava z Dobrim vojakom Schweikom Jaroslava Haseka se vsiljuje sama od sebe.

Komedijski ton ni nikdar popoln. Se manj pa umeten rojeva se iz verodostojnega zapleta. Zgodba je enostavna, junaki so živahni, kakor, da bi pripovedoval nekdo, ki je zbral, vse kar je izvedel od se redkih prič, in temu, kar se je nekoč zares zgodilo, dodal se svoje. Zato da bo očitno, da je nežni in naivni Čonkin, nedolžnež med banditi, s sveta zbrisana figura, da pa so utelesenje zla hierarhi, demagogi, strankarski uradniki in slugi. Čonkin in razimski hlapci so vsekakor bedaki. Pred takimi skoro ni obrambe, nanje nima učinka protest ne moč, ker je neumen clovek s seboj zadovoljen in se poganja rad v napad. V določenih okoliscinah so bebi zazeleni in zato, kdor bi rad na oblast, prek razkazovanja svoje moči neumnost povzroča. Film je torej posvečen tudi porabnikom italijanske televizije.

Življenski mejnik je za Borisa Zuljana bila tudi krona ustvarjalnega obdobja

Za marsikoga je prestop nekoč magične meje 50-tih let prilika za praznovanje, za druge pa prilika, da stopijo pred občinstvo z izsekom najnovejših del svoje ustvarjalnosti. Razstava zadnjih del Borisa Zuljana (foto KROMA) v Babni hiši v Ricmanjih je bila tako krona nekega ustvarjalnega obdobja in prehod v novo. Kajti umetnik vedno išče, pa najsi se tako sledi svoji utečeni poti; prenova je lahko minimalna ali drastična, pot gre naprej. Pri Zuljanu je evolucija njegovega umetniškega ustvarjanja dosegla stopnjo, ko se je spremenilo v involucijo, nič več ni širokih pogledov v svet, pogled se obrača vase. Kljub zu-

nanjemu videzu, ko upodablja pokrajino njemu ljubega kraskega miljeja v okviru predvsem domačih Ricmanj, se je izpovednost obrnila: izvira ter se istocasno vraca v samega sebe. Barvna paleta se je od prejšnje delno spremenila, presla je v nekoliko bolj zamolklo, kot bi se notranja globina misli in custev zrcalila v premiku roke in copica po paleti, kjer nezavedno seže v mešanje barv s temnejšo osnovo. Barve so se vedno svetle, a v njih je cutiti nezavedni vpliv umetnikovega občutja nejasnosti zunanjega sveta in dogajanja. Nismo vec videli njegovih živih, ali bolje receno, kontrastno zarečnih tonov ter prebliskov v mirni pokrajini. Igra barv je pretanjena, nič več toliko ploskovno čista, ampak spet slikarsko obdelana, kjer

vsaka se tako navidezno enakomerna ploskev valovi in trepeti v občutku. Povratak v figuralko zgodnjih del je ociten, kot nekaksen flashback, ki ni samo preblisk spomina, s svojo umirjenostjo ponazarja trajanja. Se vedno cutimo dinamiko v kompoziciji in barvnih sestavih, v katerih prevladuje zadnje ustvarjalno obdobje umirjene abstrakcije, vendar se je vanjo prikradla mysticno predstava in interpretacija barve z risbo zabrisanimi konturami ter dala nekaterim delom nadih bezanja iz realnosti.

Stevilne risbe z motiviko rojstne vasi in okolice se v izbrani figuralki približujejo občutkom omenjenih platen. Samo bližnji elementi so izrisani, v njegovem lastnem stilu, z nekaj bistvenimi potezami, vse kar je v drugem planu pa se izgubi v nedefiniranosti, kot bi želel prikazati samo tukaj in zdaj, pogled v daljavo pa je hote zabrisan in negotov. In kljub temu so te risbe dovolj povedne, saj tudi v teh skopih potezih zasledimo privrženost domačemu kraju in občutjem, ki mu jih skupaj s spominom pogledi na skrite koticke strme vasi vzbudijo in prenesejo na beli list papirja.

(srce-)

NOVO NA VIDEU

Geronimo

Vestern, distribucija Aries/ Continental Film, zgodba in koscenarist John Milius (z Larryjem Grossom), režiser in koproducent Walter Hill, glasba Ry Cooder, 1993, 110 minut.

Režiser in scenarist Walter Hill, znan predvsem po akcijskih filmih (Bojevniki podzemlja, 48 ur, Rdeca vročica), se je pred dobrimi desetimi leti že preizkusil v westernu (The Long Riders, 1980). Geronimo je njegov drugi »cisti« western, saj v marsikaterem od njegovih filmov akcijskega zanra najdemo primesi vesterna (npr. v Ulicah v plamenih, 1983). V Geronimu je združil moči z režiserjem in scenaristom Johnom Miliusom, ki je kot scenarist podpisal Jeremiaha Johnsona Sidneyja Pollacka in kot koscenarist (skupaj s F. F. Coppola) Apokalipso zdaj. Obetavni podatki, ki so se žal v Geronimu iztekli v klisejski in sentimentalni western, ki tako kot večina westernov od Pleše z volkovi naprej skuša biti afirmativen do iztrebljenih Indijancev (eden od tovrstnih elementov je tudi ta, da Indijanci v filmu govorijo v svojem jeziku), a se izkaže kot se eden - za western značilen - opravičujoč za bele priseljence. Film se začne s predajo se zadnjega upornega indijskega plemena Apacev Chiricahue leta 1885, konča pa s predajo zadnjega upornika iz tega plemena Geronima. Vmes izveemo, da je bila ameriška vojska edina, ki je ščitila Indijance (kljub temu, da so jih zapirali v neplodne rezervate in jih napadali brez razloga), ker bi jih sicer pobili, da je težko graditi novo državo in da je Bog dovolil »belookim«, da naselijo Ameriko. Hillu vsekakor ni uspelo vzpostaviti ravnotežja med obtožbo in opravičevanjem tega »težavnega ustvarjanja nove države«, protislovja, ki je v filmu izraženo preko nasprotja med govorom in sliko. Tisto, kar vidimo, so krsitve pravic Indijancev (voja ki jih napadejo, ker izvajajo ritual zoper belce; Indijance, ki kot izvidniki služijo v vojski, potem, ko jih ne potrebujejo več, pošljejo v rezervate), kar slišimo pa opravičilo (glej zgoraj). Opravičilo Indijancem za iztrebitev se izteče v nasvet, naj se ne sovražijo med seboj, saj jih je malo. Sovražiti tiste, ki so za njihovo malostevilnost krivi, pa tako nima smisla, saj je dovolil sam Bog, da je tako. Skoda dobre igralske zasedbe (Gene Hackman, Jason Patrick, Robret Duval). (V. R.)

Srce iz groma Thunderheart

Psiholoski triler, distribucija Aries/ Continental film, produkcija Tribeca/ Waterhorse, scenarij John Fusco, režija Michael Apted, 1992, 115 minut.

Režiser Michael Apted (Rudarjeva hči, 1980; Gorki park, 1983; Gorile v megli, 1988) je v filmu Srce iz groma (ki ga je navdihnili dogajanje v več indijskih rezervatih v 70- tih letih) učinkovito prepletel socialno problematiko ameriških Indijancev, njihovo potisnjenost na rob družbe, ki je v interesu države, in problematiko posameznika, potomca Indijancev, ki se sooča s svojo zatajevano identiteto. Val Kilmer, ki ga v kinematografih lahko gledate v vlogi Doca Hollidayja v westernu Tombstone, igra uspešnega agenta FBI, polindijanca Rayja Levoia, ki se svojega indijskega izvora sramuje in ga noče priznati, ima se za »čistega belca«. Toda svojemu izvoru ne more ubežati. Nalogo, da odkrije morilca v indijanskem rezervatu, dobi namreč prav zato, ker je indijske krvi. V rezervatu v Južni Dakoti namreč potekajo boji med Indijanci samimi - med skupino ARM (Aboriginal Rights Movement - Gibanje za zaščito pravic domorodcev), ki se zavzema za vrnitev k tradicionalnim vrednotam, in provladno usmerjenimi, ki se zoper njih z blagoslovom oblasti borijo z nasiljem. Ray, agent države, se sooča s bednim položajem Indijancev (»Tretji svet sredi Amerike«, pravi o razmerah v rezervatu njegov partner Cooch, ki ga igra Sam Shepard), ki živijo na neplodni zemlji v barakah in umirajo zaradi onesnaženosti vode, in svojo predanostjo državi, ki ga prepričuje, da je storilec zločina nekdo drug, kot on odkriva, da je. Morilec je država, pa ne samo enega cloveka (odkrije namreč, da je umor naročil FBI), temveč cele indijske rase. Kljub nasprotovanju Indijancev namreč začnejo na ozemlju njihovega rezervata izkopavati uran, katerega najdisce je na izviru reke, iz katere dobivajo vodo. Apted z ljubeznijo in spostovanjem do Indijancev prikaže njihovo kulturo v njeni mistično-plemenski razsežnosti, njen pozitivni naboj, ki jo kultura tistih, ki so jih podredili, zančuje in je ne zeli integrirati v svoj sistem. Film je napet, poln nenadnih obratov in mysticnosti, njegova glavna odlika pa so psihološko pretanjeno niansirani liki, med katerimi predvsem izstopajo Val Kilmer v vlogi Rayja, Graham Greene v vlogi serifa, Sam Shepard v vlogi brezobzirnega Coocha in poglavar Ted Thin Elk v vlogi duhovnega vodje upornikov, in tudi Raya. (V. R.)

NOVO V KINU

Halgato

Scenarij Feri Lainšček in Andrej Mlakar po romanu F. Lainščka Namesto koga roza cveti, režiser in producent Andrej Mlakar, igrajo Vlado Kreslin, Joze Kramberger, Mirjam Korbar, Kristjan Borovsak, Jernej Kuntner in Tanja Ribič, produkcija in distribucija Pegaz film, slavnostna ljubljanska premiera v petek ob 21. uri v kinu Komuna.

Edini kinematografski slovenski film, ki je bil posnet v lanskem letu, bo po premieri v Murski Soboti in predstavitvi na filmskem maratonu v Portorožu, kjer je nastal Joze Kramberger za vlogo Bumbasa dobil srebrno Badjurovo nagrado in nagrado Stopa za najboljšega igralca (Stopovo nagrado je dobila tudi soigralka Mirjam Korbar), doživel premiero tudi v Ljubljani. Halgato, posnet v Prekmurju, je film o prekmurskih ciganih, predvsem pa film o ljubezni in prijateljstvu. Je reminiscenca dveh osrednjih protagonistov - Pistija (Jernej Kuntner) in Halgata (Kristjan Borovsek) -, ki ju že v zgodnji mladosti zaznamujeta ciganski etos in etnos. Dogajanje pravzaprav odraža njuno posebno usodo in življenjsko izbiro. Medtem ko Halgato sledi prvinskemu vzgibu in ostaja zvest svoji ciganski naravi, se Pisti odzove vplivu siršega okolja in skuša preseči svojo cigansko narobenost. Scenografijo je oblikoval Miran Zornik, kostume Jerneja Jambrek, glasbo je napisal Saso Olejnik, direktor fotografije in snemalec je Janez Kalisnik, montažer pa Stanko Kostanjevec. (V. R.)

Halgato - strasti in prijateljstva prekmurskih ciganov po romanu F. Lainščka

Divja reka

River Wild, akcijski triler, izvorni scenarij Denis O'Neill, režija Curtis Hanson, igrajo Meryl Streep, David Strathairn, Kevin Bacon, Joseph Mazzello in John C. Reilly, Universal Pictures, distribucija Karantanija film, slavnostna premiera jutri ob 21. uri v kinu Vic v Ljubljani, od petka na rednem sporedu.

Meryl Streep v eni od svojih najbolj naporih in nevarnih vlog v filmu Divja reka igra Gail, nekdanjo vodico colna za spust po brzicah, ki se po poroki z arhitektom Tomom (David Strathairn) preseli v mesto. Po nekaj letih zakona imata kopico problemov, ki jih na izletu po reki s sinom Roarkeom (Joseph Mazzello) skušata rešiti, s tem pa tudi svoj zakon. Izlet postane nevaren, ko se jima pri vožnji po reki pridruži ta skrivnostna tujca Wade (Kevin Bacon) in Terry (John C. Reilly), ki ju sprva sprejmeta odprtih rok, a se izkaže, da imata z njimi povsem svoje namene. Izlet se spreobrne v nevarno pustolovščino, v kateri se Gail in Tom morata boriti s tujcema za fizični obstoj svoje družine in z divjo reko. Dvakratna oskarjevka Meryl Streep je v tej tudi fizično izredno zahtevni vlogi odlična kot odločna in pogumna ženska, Kevinu Baconu se prilaga vloga zapeljivega negativca, Davidu Strathairnu pa mehkužnega in neodločnega intelektualca, ki ga sele boj za obstoj družine vzpodbudi, da se zbudi iz custvene otopelosti. (V. R.)

Meryl Streep in Kevin Bacon sta nasprotnika, ki se v Divji reki borita tudi z reko

Junior

Romanticna komedija, scenarij Kevin Wade in Chris Conrad, režiser in producent Ivan Reitman, igrajo Arnold Schwarzenegger, Danny De Vito, Emma Thompson, Pamela Reed in Frank Langella, Universal Pictures, distribucija Karantanija film, premiera jutri v kinu Union v Ljubljani in hkrati na rednem sporedu.

Junior je pripoved o nenavadni družini zaposlenih staršev in otrocih iz epruvete ter o treh vrhunskih, a osamljenih znanstvenikih, ki so svoje delo posvetili eni temeljnih človekovih potreb - potrebi po nadaljevanju vrste. Arnold Schwarzenegger igra dr. Alexa Hessea, ki z ginekologom dr. Larryjem Arbogastom (Danny De Vito) skuša razviti zdravilo, ki bi zagotovilo varno nosečnost. Preden jima to uspe, projekt ustavi, toda odločna sta, da bosta kljub temu zdravilo le preizkusila. Ukradeta zamrznjeno jajčece in ga vsadita tja, kamor zagotovo ne bo nihče pogledal - v telo dr. Alexa Hessea. Tako kot najverjetneje že vsi veste ima ta drzen medicinski poskus nepredvidljivo posledico, in sicer to, da Alex zanosi. Ravno med njegovo nosečnostjo se splete ljubezenski odnos med njim in znanstvenico dr. Diane Reed (Emma Thompson). Preizkusena igralska trojica in režiser, ki je doslej podpisal že številne uspešne komedije (Dave, Izganjalci duhov, Dvojčka, Policaj iz otroškega vrtca) so vsekakor dobro priporočilo za ogled filma. (V. R.)

Komu cezar?

AVORIAZ (AFP) - Na seznamu nominirancev za najpomembnejšo francosko filmsko nagrado cezar, ki bo letos (25. februarja) podeljena že dvajset, so največkrat napisana imena igralcev in ustvarjalcev filma Kraljica Margot režiserja Patricea Chéreauxa.

V kategoriji za najboljši francoski film se za cezara potegujejo naslednji filmi: Najljubši sin Nicole Garcia, Leon Luca Bessona, Kraljica Margot Patricea Chéreauxa, Divje trsje Andréja Téchinéja in Tri barve: Rdeca Krzysztofa Kieslowskega. Nominiranci za glavno mosko vlogo so: Daniel Auteuil (Locitev), Gérard Depardieu (Polkovnik Chabert), Gérard Lanvin (Najljubši sin), Jean Reno (Leon), Jean-Louis Trintignant (Tri barve: Rdeca). Za glavno žensko vlogo so nominirane: Isabelle Adjani (Kraljica Margot), Anémone (Ne prevec katoliško), Sandrine Bonnaire (Devica Orleanska), Isabelle Huppert (Locitev), Irene Jacob (Tri brave: Rdeca). Nominiranci za nagrado za stransko mosko vlogo so: Jean-Hugues Anglade (Kraljica Margot), Bernard Giraudeau (Naj-

ljubši sin), Fabrice Luccini (Polkovnik Chabert), Claude Rich (Artagnanova hči), Daniel Russo (Devet mesecev). Za cezara za najboljšo žensko stransko vlogo se potegujejo: Dominique Blanc (Kraljica Margot), Catherine Jacob (Devet mesecev), Véra Lisi (Kraljica Margot), Michèle Moretti (Divje trsje), Line Renaud (Nisem zaspan). Režiserji, nominirani za cezara, so: Luc Besson (Leon), Patrice Chéreaux (Kraljica Margot), Nicole Garcia (Najljubši sin), Krzysztof Kieslowski (Tri barve: Rdeca), André Téchiné (Divje trsje). Nominiranci v kategoriji tujih filmov so: Dragi dnevniki Nannija Morettija, Schindlerjev seznam Stevena Spielberga, Sund Quintina Tarantina, Stiri poroke in pogreb Mikea Newella in Kratke zgodbe Roberta Altmanna. Na seznamu dokumentarcev, nominiranih za nagrado cezara, so: Bosna BernardaHenrija Lévyja, Očitni delikti Raymonda Depardona, Filmska moneta Jeana Labiba, Sahal Claudea Lanzmanna in Večer pred pomembnim dnem Marcela Ophulsa.

Najuspešnejši filmi v letu 1994

Iztekel se je leto 1994 in sedaj si lahko ogledamo dokončne številke, ki nam bodo razkrile, kateri filmi so bili lani obiskovalcem kinodvoran v Ljubljani najbolj pri srcu. Navajamo bruto izkupicek (v SIT) in število gledalcev za prvih dvajset, od katerih jih je bilo tri najst med najuspešnejšimi že ob koncu lanskega prvega polletja. Za vse nastete filme so to več ali manj dokončne številke, razen za Levjega kralja, ki očitno namerava pritegniti v kino skupaj vsaj okoli 40.000 gledalcev.

1. Gospa Doubtfire - Očka v krilu / Continental Fun	26.710.550	60.367
2. Forrest Gump / Karantanija film	24.279.300	49.962
3. Kremenčkovi / Karantanija film	21.326.850	48.490
4. Stiri poroke in pogreb / Fun-Mladina film	21.542.400	44.509
5. Hitrost / Continental Fun	17.858.500	36.860
6. Levji kralj / Cenex	16.236.100	33.243
7. Resnične lazi / Karantanija film	15.235.500	31.189
8. Schindlerjev seznam / Karantanija film	12.942.250	26.748
9. Ace Ventura - nori detektiv / Lj. kinematografi	10.770.000	24.347
10. Vzhajajoče sonce / Continental Fun	9.519.550	24.287
11. Romanca v Seattlu / Continental Fun	10.350.200	23.501
12. Ledena steza / Cenex	10.058.600	22.811
13. Pelikanovo poročilo / Lj. kinematografi	9.965.750	22.647
14. Trije musketirji / Cenex	8.717.700	22.289
15. Philadelphia / Continental Fun	8.717.700	21.607
16. Klavir / Carnium Trade	10.118.450	21.043
17. Živi / Karantanija film	8.550.550	19.363
18. Denis Pokora / Lj. kinematografi	7.987.000	18.785
19. Na ognjeni črti / Continental Fun	8.275.700	18.750
20. Plezalec / Continental Fun	8.163.550	18.563

Nastetih prvih dvajset filmov je »pripralo« skupaj 269.060.500 SIT, imeli pa so 589.361 gledalcev. Od skupnega lanskega izkupicka je to 47, 21 odst., od skupnega števila gledalcev pa 46, 17 odstotkov. Če kot merilo vzamemo le prvih dvajset, potem med najuspešnejšimi lanskeletnimi filmi in tistimi iz leta 1993 (ki so imli skupaj 568.787 gledalcev) razlika niti ni zelo velika. Kljub temu pa je bilo leto 1994 rekordno, odkar smo začeli uvažati filme na osnovi odstotkovne delitve dobička in ne več - kot poprej - samo na fiksno licenco. Razlika, zaradi katere je bilo lansko leto rekordno, se namreč skriva prav v deležu, ki ga je imelo prvih dvajset filmov v skupnem sestevku: v letu 1993 je ta delež pri gledalcih znašal 51, 23 odst., pri izkupicku pa kar 54, 40 odstotkov. Lani pa so preostali filmi, ki se jim ni uspelo uvrstiti na našo lestvico, skupaj zbrali precej več gledalcev (in izkupicka) kot predlani, kar je (že drugo leto zapored) privedlo do ponovnega povečanja obiska (obiskovalcev v ljubljanskih kinodvoranah je bilo 166.189 ali 15 odstotkov več kot v letu 1993). Oglejmo si skupen obisk v zadnjih petih letih:

1990: 1.090.232
1991: 917.779
1992: 833.084
1993: 1.110.345
1994: 1.276.534

Rekordno pa ni le skupno število gledalcev, temveč je tudi prvourvrščena Gospa Doubtfire zbrala (za isto obdobje) prav tako rekordnih 60.367 gledalcev, obenem pa je s tem postala najbolj gledan film v Ljubljani po letu 1988 in na lestvici »Top 30« v obdobju 1964-94 zasedla 29. mesto.

Igor Kernel

LIKOVNA UMETNOST / LETO 1994 JE BIL LETO RETROSPEKTIV

Ko se galerijskemu pridruži detektivsko delo

R. Debenjaka poznamo zlasti po grafikah (Koši, 1957)

V Moderni galeriji iščejo dela Franceta Kralja

LJUBLJANA - Velike retrospektive so zastavljene zato, da bi z njimi ponovno ovrednotili umetnikov opus in njegov prispevek v širšem domačem kontekstu. Ti projekti so organizacijsko zahtevni in zanimivi, njihove priprave pa pogosto prestopijo meje običajnega galerijskega dela.

Med retrospektivami, napovedanimi letos, je tudi predstavitev **Rika Debenjaka** (1908 - 1987), ki ima trdno mesto v razvoju slovenske grafike, manj znan pa je kot slikar. Retrospektiva, ki jo za konec marca pripravljajo Obalne galerije Piran, bo njegov opus prvič predstavila celostno. Gre za obsežen projekt, v okviru katerega je podatke o delih, ki so raztresena po vsej Sloveniji, zacela zbirati kustosinja piranske galerije Meduza 2 **Nives Marvin**, ki nam je posredovala nekaj podatkov o zapletenem sestavljanju celote, pri kateri je bilo potrebno izhajati iz dobro opredeljenega grafičnega opusa in tistega »malo ali nič«, kar zadeva druge Debenjakove dejavnosti. »Malo« je prispeval Goriški muzej, ki je posredoval dokumentacijo, ki pa jo je bilo potrebno zaradi spremenjenih okoliščin preverjati, pri čemer so se pri iskanju lastnikov in nahajališč del določeni krogi informacij povsem zaprli, drugi odprli...

Od lastnikov zapuščine, zasebnikov, galerij in države...

Eden »težavnejših« primerov je bil **Portret ciganke iz leta 1936**, za katerega je dokumentacija navajala, da je v lasti zasebnika iz Slovenj Gradca. Po klicanju desetih zasebnikov z istim priimkom se je izkazalo, da nihče med njimi ni lastnik portreta. Tamkajšnja Galerija likovnih umetnosti je posredovala podatke o dveh lastnikih, ki pa sta že umrli, naslednika pa je bilo potrebno najti v Ljubljani. Tudi ta ni bil lastnik slike, je pa opozoril na svoja bratranca v Novem mestu in Mariboru. Tudi v Novem mestu pravega lastnika ni bilo, prav tako ne v Mariboru, kjer pa so opozorili na lastnika, ki je bil končno pravi...

Za vsako sliko (doslej so zbrali kar okoli 220 del, nekaj primerov pa je še

odprtih) je zgodba, ki jo organizator lahko odkrije le po nestetih telefonskih pogovorih, osebnimi obiski in v sodelovanju z drugimi razstavišči, tistimi prodajnimi galerijami, ki vodijo evidenco prodaje, uradnimi cenilci in celo državo (precej Debenjakovih slik je v državnih ustanovah). Bistvenega pomena je sodelovanje z lastniki zapuščine; Obalnim galerijam je bila v veliko pomoč sproga pokojnega umetnika Berta Debenjaka. Velik zalogaj je sodelovanje s tujino - zlasti tisto, ki do nedavna to se ni bila. Debenjak je sprva delal kot železniški uradnik v Novem Sadu, med letoma 1930 in 1937 pa je studiral v Beogradu. Navadno s strani organizatorjev slišimo, da je poprejšnje sodelovanje z ustanovami z drugih področij nekdanje države zastalo. Pri Debenjaku to ni zgodilo, ker so njegova zgodnja dela preselili v Slovenijo in v beograjskih in drugih zbirkah ni zastopan. Zato pa visita dve njegovi sliki v jugoslovanskem predstavništvu v Trstu, v katerem bi radi dosegli vsaj ogled.

...do časopisnih oglasov

Način pridobivanja informacij so tudi časopisne objave, ki pa se, kot je povedala **Nives Marvin**, ne obnesejo pretirano - na objave o organiziranju Debenjakove retrospektive in iskanju njegovih slik (objavljene tudi v Republiki) so se oglašili le trije lastniki, pa čeprav se je izkazalo, da je veliko lastnikov del (do katerih so prisli po drugih poteh) te objave zasledilo. Pri nas lastniki se premalo zaupajo organizatorjem in se bojijo objave svojih podatkov, tatvin, ki bi bile posledica navajanja lastništva in podobnega - pa čeprav galerije v objavah jamčijo anonimnost podatkov in varnost umetnin. Zato lahko zapisemo, da vsaka retrospektiva ne le da ponovno ovrednoti opus določenega avtorja, temveč (kar je za lastnike del gotovo zanimivo) praviloma tudi poveča tržno vrednost njegovih del, pri čemer sploh ni vseeno, ali je delo katalogizirano in strokovno ovrednoteno.

Vojko Urbancic

Telo kot medij erosa in tanatosa oblasti

Kraljica Margot ni zgodovinski spektakel

LJUBLJANA - Francoski film **Kraljica Margot**, posnet v francosko-nemško-italijanski koprodukciji, sledi tradiciji umetniškega zgodovinskega filma, v katerem ni poudarek na bleščavosti videza in kostumov ali dekorativnosti scenografije, temveč so ti elementi spektakla podrejeni dramskemu dogajanju in osnovni ideji filma, katere nosilci so igralci.

Patrice Chéreau, ki ima za seboj bogato in uspešno kariero gledališkega režiserja, se je z Danièle Thompson pri pisanju scenarija oprl tako na roman Alexandra Dumasa kot tudi na roman Heinricha Manna, v filmu pa je v dramaturški strukturi razvidna prav njegova gledališka izkušnja. **Kraljica Margot** je namreč film, ki ga med mojstrovine ne uvršča toliko

inovativnost tehničnega pristopa, saj je kamera večinoma statična, kot dramaturgija, ki jo odlikuje napetost Shakespearjevih dram z ne-nadnimi preobratmi, spletkami, incestnimi razmerji in prepovedanimi strastmi, željo po oblasti in njenem erosu in tanatosu. Brez igralskih stvaritev in Chéreaujevega mojstrskega vodenja in uporabe igralcev kot svojevr-

stnih scenografskih elementov, bi lahko bil celo povprečen izdelek. Toda temu se je Chéreau izognil prav z razdelano dramaturško osnovo, spretno montažo in s poudarkom na medsebojnih odnosih igralcev. V središču dogajanja je kraljevska družina - neusmiljena in oblastizeljna kraljica Katarina Medičejska (Virna Lisi), ki je dejanska vladarka Francije, in njeni otroci - neurnovnešen kralj Karel IX (Jean-Hugues Anglade), razuzadan in svojevoljen vojvoda Anzujski (Pascal Gregory), mlad in neizkušen Alençon (Julien Rasmann) in sprva razuzdana lepotica, ki se skozi zgodbo spremeni v sočutno prizadeto bitje Margot (Isabelle Adjani). Vežejo jih eros in tanatos oblasti, oblastizelnost in incestna razmerja.

Chéreau je rekonstrukcijo njihovega življenja spretno postavil kot dramatično podlago za melodramatsko fabulo o oblasti in o političnih odločitvah kot odsotnosti odločitve, ko se stvari, ko so enkrat pognane v tek, ne da več ustaviti. Osrednje izrazno sredstvo pa so telesa igralcev, ki se neprestano dotikajo - v intimnih in zornih pogovorih, v razuzdani ali krvi željni množici ali v podobah krvave množice pobitih teles in tragični sentjernejski noči. Film je parabola o nesmiselnosti vojne in nasilja, ki s podobami tisočih teles v jamah spominja na dokumentarne posnetke iz koncentracijskih taborišč iz obdobja nacizma, predvsem pa na morijo v Bosni in Hercegovini. Namerno ali ne, aluzijam nanjo pridoda tudi glasba Gorana Bregovića, ki ima izrazito bosanski melos.

Vesna Rojko

Množica v enem izmed značilnih prizorov Kraljice Margot

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 9. do 15. januarja)

Prejšnji teden so Ljubljanski kinematografi zabeležili upad obiska v svojih dvoranah v primerjavi s predhodnim tednom. Skupaj je bilo namreč 27.224 gledalcev (6.565 ali 19,43 odst. manj kot zadnjič in 668 oziroma 2,5 odstotka več kot v tednu med 10. in 16. januarjem 1994). Specialist je seveda še vedno na prvem mestu, le da ga je ta teden videlo 7,5 odst. manj Ljubljančanov kot zadnjič, povprečje 217 gledalcev na predstavo pa je sicer še vedno solidno, vendar to niso več tiste izjemne številke, ki smo jim bili priča v otvoritvenem tednu. V četrtek so začeli premierno predvajati tri filme: **Kraljica Margot**, **Kravlji blues** in **Tombstone**. Med temi se je **Kraljica Margot** odrezala s precej dobrim rezultatom za to filmsko zvrst (povprečno 223 gledalcev na vsako predstavo), **Kravlji blues** je bil soliden, le **Tombstone** (po Wyatt Earpu) v nekaj mesecih ze druga ekranizacija dogodkov, ki so privedli do legendarnega obračuna pri O.K. Corallu) je imel manj gledalcev, kot bi si jih zaslužil. Legenda: Prva številka pomeni število predstav, druga št. gledalcev in tretja bruto izkupicek v preteklem tednu. Številke v oklepajih predstavljajo dosedanja skupni seštevek predstav, gledalcev in izkupicka.

1. Specialist / Lj. kinematografi		
49 (81)	10.645 (22.632)	5.104.100 (10.753.100)
2. Ljubezen v troje / Continental Fun		
21 (72)	3.351 (14.677)	1.611.200 (7.062.100)
3. Neposredna nevarnost / Karantanija film		
17 (102)	2.266 (17.773)	1.085.800 (8.512.400)
4. Levji kralj / Cenex		
14 (184)	2.102 (38.529)	735.700 (18.257.100)
5. Sund / Carnium Trade		
14 (106)	1.798 (22.176)	864.900 (10.801.100)
6. Kraljica Margot / Trias Entertainment		
8 (8)	1.787 (1.787)	893.500 (893.500)
7. Tri zaljubljena srca / Fun-Mladina film		
21 (102)	1.175 (7.066)	570.300 (3.415.300)
8. Kravlji blues / Fun-Mladina film		
16 (16)	1.034 (1.034)	620.400 (620.400)
9. Beli ocnjak 2 / Cenex		
13 (13)	1.022 (1.903)	499.600 (940.100)
10. Tombstone / Fun-Mladina film		
20 (20)	923 (923)	461.500 (461.500)

V tednu med 26. decembrom in 1. januarjem je na lestvici prvih petih na mednarodnem tržišču (V. Britanija, Francija, Nemčija, Italija, Nizozemska, Španija, Avstralija in Japonska) še vedno z veliko prednostjo vodil **Levji kralj**, njegovega primata pa v tem trenutku ne ogroža noben drug film. Navajamo izkupicek v milijonih USD.

1. Levji kralj	17,38	(168,53)
2. Intervju z vampirjem	6,92	(22,31)
3. Un Indien dans la ville	5,22	(14,04)
4. Junior	4,30	(13,47)
5. S.P.Q.R.	3,85	(6,60)

Igor Kernel

IZŠLO JE / KNJIGI

Mirko Žerjav: Tiho, tiho, čarodej prihaja

Ilustriral Marija Prelog, uredil Joze Zadavec, izdala in zalozila Mohorjeva založba iz Celovca, 1994, mehka vezava, 238 strani, 24,5 x 19,5 cm, 3.465 SIT.

Salezijanec Mirko Žerjav iz Ljubljane je že nestetokrat nagovoril svoje gledalce in poslušalce. Že kot dvajsetletni vzgojitelj v salezijanskem zavodu na osnovni soli na Selu v Ljubljani se je skušal približati otrokom iz družin z neurejenimi medsebojnimi odnosi. Odkril je način, kako zbuditi njihovo pozornost. Nadvse so jih navdusevali razni triki - spretnosti in carovine. Tako se je začel učiti raznih spretnosti, saj so le-te postale privlačen vzgojni pripomoček. Rokohitska spretnost je postala njegovo veselje za vse življenje, njegov najljubši konjček. Razveseljeval je tako otroke kot odrasle, mladino, zbrano na duhovnih obnovah, po nasih srednjih solah, kardinale v vatikanski palači in ljudi v veliki dvorani republiške skupščine v Ljubljani. Nikoli se ni navelical teh srečanj in predstav ter se vselej rad odzval vabilom. Ze pred leti je v posebni rubriki otroške revije Mavrica najmlajšim bralcem pojasnjeval nekaj najbolj preprostih trikov, čeprav čarodeji ne izdajajo skrivnosti svojih trikov. Mnogi so ga prosili, da bi tiste strani z naslovom Rokohitske spretnosti izdal v posebni knjigi. Tega namenja sprva ni imel. Vendarle pa je ustregel prošnji urednika Mohorjeve založbe v Celovcu, in tako je pred nami knjiga, katere bodo mnogi bralci gotovo veselili. V uvodu Mirko Žerjav razlaga, zakaj je postal čarodej, sledi pa poglavje o umetnikih črne in bele magije. Najobsirnejši del knjige zavzemajo rokohitske spretnosti (okrog 130 jih je), svoje delo pa zaključuje z razmišljanjem o snujocih - neznanih silah. (T. F.)

Bojan Pisk: Sončni gong

Izbrane pesmi, spremna beseda, Franc Drolc, izdala Mohorjeva založba iz Celovca, 1994, mehka vezava, 125 strani, 20 x 11,5 cm, 2.100 SIT.

Večno mlade teme o ljubljeni ženski, pa o svetu, ki mu od pravadnine izpisujemo umetniško podobo, ter o jeziku, znotraj katerega uresničujemo svojo komunikacijo, estetiko in svoj dom, so po mnenju Franca Drolca zaznamovale tudi pesniško ustvarjanje Bojana Piska, ki se bralcem predaja v novem izboru pesmi. Večno mlade teme so hkrati vsakokratni preizkusni kamen za preverjanje smotnosti njegovega umetniškega ustvarjanja. Izbor pesmi z naslovom Sončni gong na prvi pogled sledi kronološko doslej objavljenim pesniškim zbirkam (Upadla gladina, 1964, Polnoletje odpovedi, 1971, Predrti klic, 1983) in sele podrobneje branje odkriva dvoje stvari. Prvic, da so nekatera besedila doživljala spremembe, in drugič, da je pesnik iz kasnejše zbirke Polnoletje odpovedi prenesel na uvodno mesto tega izbora pesem Tiste noči. Pesnik, ki generacijsko pripada našemu prvemu povojnemu lirskemu rodu, se je v tok slovenske poezije vključil razmeroma zgodaj. Njegova poezija je obdobje iskanj v treh območjih, v pesmih o ljubezni in o človeku sredi sveta ter o jeziku kot čudni domovini. Bojana Piska, ki ga literarno občinstvo pozna tudi po objavah v osrednjih literarnih časopisih ter izborih slovenske poezije doma in na tujem, lahko uvrstimo med vidnejša imena slovenske ljubezenske poezije. Izbor pesmi - Sončni gong - deli na enajst sklopov, med katerimi so Odsevi zatisij, Zastri ognji, Poslednji pohod, Odpadli glasovi, Obgozdne obale, Valovanje, prehodi in stičišča, Rekvjem za hiso, Drevje, Pesmi o Ajdni in Pripisi. (T. F.)

EVROPSKI PARLAMENT

Upanje in optimizem

Zadnji veliki evropski govor francoskega predsednika

STRASBOURG (dpa) - Francoski predsednik Mitterrand je včeraj pred poslanci Evropskega parlamenta na vse Evropejce naslovil občuteni poziv, naj napnejo vse sile, da bi premostili nacionalizme. »Nacionalizem pomeni vojno,« je svoj skoraj enourni govor zaključil Mitterrand, ki zdaj formalno predseduje Evropski zvezi.

Brez varovanja in krepitev demokracije ni možen razvoj miroljubne Evrope, je francoski predsednik menil v svojem najverjetneje zadnjem velikem evropskem govoru. »Vojna ni le naša preteklost, lahko namreč postane tudi naša prihodnost,« je dejal 78-letni državnik. Poslance v napolnjeni dvorani je pozval: »In vi, gospe in gospodje, ste varuhi našega mira, naše varnosti in naše prihodnosti.« Predsednik Evropskega parlamenta Klaus Hänsch je Mitterrandov govor označil kot »govor upanja in optimizma«, saj se je francoski predsednik zavzel za socialno, gospodarsko in kulturno močno Evropsko zvezo. Kot predsedujoči Evropski zvezi je predsednik, ki se mu maja izteče že drugi sedemletni predsedniški mandat, petnajsterici se zadnjič dal smernice.

Do julija si bo Pariz po svojim močeh prizadeval za gospodarsko rast in ustvarjanje novih delovnih mest. V poglavju skupne zunanje politike se je Mitterrand zavzel za oblikovanje neodvisne obrambe in priprave na vstop srednje- in vzhodnoevropskih držav v Evropsko zvezo. Siritev članstva mora po mnenju Mitterranda ostati najpomembnejša točka evropske zunanje politike. Evropska zveza mora vnovčiti tri adute: velikost in težo skupnega trga, skupno valuto in boljso uporabo gospodarskih potencialov. »Vendar Evropa ni sestavljena le iz tovornih kvot in trgovinskih bilanc,« je dejal Mitterrand in dodal, da Evropska zveza potrebuje dušo in da nikakor ne smemo pozabiti tudi na socialno razsežnost. »Zdaj je čas za pogajanja o evropskih socialnih sporazumih, ki utegnejo prinesiti tudi nove evropske socialne pravice,« je bil optimističen predsednik Mitterrand, ki je tudi predlagal ustanovitev kulturnega sklada za Vzhodno Evropo, ki naj bi te dežele »potegnili f z petdesetletne osamitve«.

Jacques Santer pred Evropskim parlamentom (Telefoto: AP)

Jacques Santer še zadnjič prepričeval evroposlance

STRASBOURG (dpa) - Groznja, da bo Evropski parlament zavrnil bodočo Evropsko komisijo, je včeraj odločilno izgubila tezo. Bodoci predsednik Evropske komisije Jacques Santer, ki so ga poslanci strasbourskega parlamenta potrdili že poleti, je včeraj evropskim poslancem odgovoril na njihove ostre kritike. Predstavil jim je svoj vladni program, v katerem se je zavzel za tesnejše in učinkovitejše sodelovanje med »močnejšo komisijo in močnejšim parlamentom«.

Predstavniki večjih parlamentarnih frakcij so Santerjev nastop ocenili kot zadovoljiv, niso pa pozabili opozoriti, da bo 626 poslancev zadnjo besedo reklo sele danes. Luksemburški premier je evropskim poslancem zagotovil, da bo s posebno budnim ocesom bdal nad tremi komisarskimi področji, ki so jih evroposlanci najbolj kritizirali. Odločil se je, da bo predsedoval delovni skupini, ki se bo ubadala z vprašanji enakih

možnosti zensk. Santer bo tudi vodil delovno skupino za zunanjo politiko, posebno pozornost pa bo posvetil človekovim pravicam. Santer se je očitno trdno odločil, da bo njegova ekipa, ki bo naslednjih pet let vodila delo v Evropski komisiji, danes dočakala zaupnico Evropskega parlamenta. Taksen izid glasovanja napoveduje tudi predsednik Evropskega parlamenta Klaus Hänsch, s tem pa bi se ponovila zgodba Santerjeve potrditve, ki je tudi do zadnjega ostala negotova.

Nova komisija naj bi z delom začela 23. januarja, po Santerjevih besedah pa naj bi dosegla tri zastavljene cilje: močno in solidarnostno gospodarstvo, enotno zunanjo politiko in demokratične institucije Evropske zveze. »Na prehodu v tretje tisočletje bo Evropska zveza močnejša kot kdajkoli, bolj solidarna kot kdajkoli in blize svojim prebivalcem kot kdajkoli,« je včeraj pred Evropskim parlamentom obljubil Jacques Santer.

BOSNA IN HERCEGOVINA / KRŠITVE RESNO OGROŽAJO PREMIRJE

V okolici Bihaća spet odmevajo eksplozije

SARAJEVO (Reuter) - V zahodnem delu bihaskega območja so včeraj izbruhnili hudi pehotni spopadi med pripadniki petega korpusa in enotami bosanskih Srbov. Po besedah predstavnika ZN Risleya gre za eno najresnejših kršitev stirimesečnega premirja, ki je očitno vse bolj ogroženo, čeprav skušajo Združeni narodi prepričati sprti strani, naj začeta dosledno uresničevati dolocila novoletnega sporazuma.

Vzrok za najnovejše sovražnosti so srbske prizadevanja za vnovični prevzem nadzora nad vodnim zbiralnikom v vasi Klokot, ki oskrbuje s pitno vodo mesto Bihać. Bosanski vojaki so namreč v petek neprizakovan napadli Klokot in ga zavzeli. Opazovalci

so včeraj nasteli približno sto eksplozij topniških granat in celo vrsto krajsih spopadov s težkimi strojnimi in pehotnimi orožjem. Streljanje je potihnilo sele proti večeru. Sam Bihać tokrat ni bil tarča obstreljevanj. Po poročilih ZN se srbske sile kljub pozivom se vedno niso umaknile z obrobja varovanega območja okrog Srebrenice, ki so se mu prejšnji teden približale na komaj poldrugi kilometer. K sreči v tem delu Bosne doslej se ni prislo do resnejših incidentov. Včeraj je bilo obcasno slišati streljanje tudi v okolici Maglaja in Ribnice.

Na vprašanje, ali so premirju steti dnevi, ker se nihče povsem ne drži dogovora, je Risley odgovoril: »Obe strani bi se morali bolj potruditi.«

Ovce sredi zasneženega Sarajeva (Telefoto: AP)

Na Ohridu so se sestali železničarji iz republik nekdanje Jugoslavije

BEOGRAD - Na Ohridu so se v minulih dneh zbrali predstavniki železniških družb iz Makedonije, Srbije, Crne gore, Hrvaske in Slovenije. Na srečanju, ki je potekalo od devetega do trinajstega januarja, so se se dogovorili, da bodo del dolga, ki so ga tuje železnice doslej predstavljale kot dolg Jugoslovanskih železnic, vendar pa se nanasa na določena novoustanovljena železniska podjetja v republikah bivše SFRJ, izvzeli iz terjatev do Jugoslovanskih železnic in ga vključili v obračune novih železniških družb.

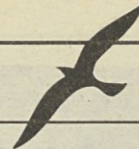
Na sestanku, ki ga je organizirala Mednarodna zveza železnic, so razpravljali tudi oizmenjavi vagonov in pogonskih lokomotiv. Kot poročajo srbski mediji, so predstavniki Slovenskih železnic predlagali, naj bi izmenjavo vagonov in lokomotiv

izvedli s pomočjo formalnega prenosa lastništva, medtem ko je hrvaska delegacija zahtevala fizično izmenjavo.

Jugoslovanski železničarji se niso strinjali ne z enim ne z drugim predlogom, saj menijo, da morajo novonastale države najprej v okviru Konferenc o Jugoslaviji doseči dogovor o celostni delitvi premoženja bivše SFRJ.

Na dnevnem redu pogovorov je bilo sprva tudi vprašanje obnove železniškega prometa na relaciji Zagreb - Beograd (proga Ljubljana - Skopje), vendar so bila stališa posameznih delegacij preveč različna, da bi bilo mogoče doseči kakršenkoli konstruktiven dogovor. Predstavniki Mednarodne zveze železnic so zato ta predlog umaknili z dnevnega reda.

Davor Kriska

Pripravljeni, na štartu, v Elizejsko palačo!

Kmalu po tem, ko je marca leta 1993 Edouard Balladur prevzel taktirko v palaci Matignon, je postal najbolj priljubljen premier, kar jih pomni francoska zgodovina. Tolikšna priljubljenost je presenetila celo predsednika vlade samega. Vsem pa je bilo jasno, da sladke sanje na svilenih blazinah ne morejo dolgo trajati. In res so po približno pol leta raziskave javnega mnenja postopoma začele razkrivati, da priljubljenost neogoliističnega premiera upada. Tedaj se je zgodilo nekaj drugega, bolj presenetljivega: glasov, ki niso bili več Balladurjevi, ni dobil nihče, kot bi obviseli v praznem prostoru in čakali zaupanja vrednega in sposobnega politika, ki bi imel vse lastnosti, da postane to, kar Balladurju ni uspelo, namreč oče naroda.

Gospodarska recesija ter neobvladljiva in naraščajoča brezposelnost sta v očeh francoskih volilcev naslikali svojevrstno podobo idealnega predsednika države, ki naj bi v sebi združeval politično modrost, gospodarsko domiselnost in finančno iznajdljivost, prodornost političnih idej, odprtost za nove zamisli, predvsem pa sposobnost, da pametne zamisli tudi uresnici. Politični superman se je pojavil z zgodnjo jesenjo in prvimi zlatimi listi na pariških pločnikih. Jacques Delors, ki je zadnjih deset let kot predsednik Evropske komisije živel in delal za idejo združene Evrope in si tako prislužil vzdevek oče Evrope, je resno ogrozil možnosti desničarskih kandidatov in socialistom vllil se zadnje upanje, da francoska levica ni mrtva. Ankete so Delorsu napovedovale gotovo zmago, vendar je ta tik pred božicem poskrbel za svojevrsten skandal. Jacques Delors, zvest svojim nacelom in prepričanjem, je francoskemu narodu preprosto rekel ne. Pekoca klofuta, ki jo je francoskim volilecem prisolil Delors, je vzela sapo tudi politikom. Jack Lang, nekdanji kulturni minister, je tedaj dejal: »Njegovo odločitev spoštujem, vendar, če vam povem po pravici, je ne razumem.«

Francija se je tako štiri mesece pred prvim krogom predsedniških volitev, ki bo 23. aprila, znasla v sila nerodnem položaju: levica je ostala brez predsedniškega kandidata, desnici pa se obeta notranji boj med premierom Balladurjem in njegovim strankarskim voditeljem Jacquesom Chiracom, ki svojih političnih ambicij ne namerava zadovoljiti z županovanjem Parizu. Danes se izteka rok za prijavo kandidature in jutri bodo ugasnila se zadnja pričakovanja. Levica nima kaj ponuditi in prvi sekretar socialistične stranke Henri Emmanuelli je napovedal, da bo kandidiral kar sam. Najverjetneje mu ne bo uspelo priti v drugi krog, ki bo 7. maja. Edini politik na levici, ki bi mu to uspelo, je po nekaterih ocenah marsejski poslovnež in zloglasni nogometni mogotec Bernard Tapie, vendar ga korupcijsko breme in velikanski dolgovi izključujejo iz družine pretendentov za Elizejsko palačo. Če se bodo napovedi danes uresničile in se bo Balladur odločil, da bo jadral proti vetru ter bo razglasil svojo kandidaturo, ta korak v francoski politični prostor ne bo vnesel bistvenih novosti: doslej prikriti boj med obema neogoliistoma bo postal le bolj odkrit, tekmeča se bosta otresla se zadnjih predsodkov. Franciji se v naslednjim mesecih napoveduje vseobsegajoči volilni boj, ki ne bo prizanešel se tako politično pasivnemu volilnemu upravičencu. V naslednjih mesecih bo morda celo Jack Lang lažje razumel Delorsovo odločitev.

Ana Kovač

O čem pišejo drugje po svetu

O Deng Xiaopingu

»Napovedi o skorajšnji smrti kitajskega voditelja Deng Xiaopinga pomenijo tudi začetek velikih 'manevrov', pove-zanih z njegovim nasledstvom. Vse kaže, da je generalni sekretar kitajske komunistične partije Jiang Zemin najresnejši kandidat za mesto Deng Xiaopinga. Vsaj za zdaj pa se ni videti navad in običajev, značilnih za čas smrti kitajskih vladarjev. Vpleteni se trudijo, da bi vsaj se nekaj časa ohranili videz, da je v večni Kitajski vse mirno: vlada se pripravlja na pogovore z Američani, kitajski zunanji minister pa je na enem svojih številnih obiskov v Afriki.« (Les Echos, Pariz)

O srečanju Kozirjeva in Christopherja

»Po mnenju ameriskega zunanjega ministra mora Rusija varovati človekove pravice in omejititi število zrtev v čečenski vojni. V vsej zadevi je kocljivo prav to, da ima Kozirjev glede tega isto mnenje, seveda pa tega ne sme javno pokazati... Kozirjev se sprva očitno ni zavedal, da bo čečenska vojna tako krvava in dolgotrajna, zato je že v prvih dneh posredovanja izstopil iz parlamentarne frakcije Ruska izbira, ki odločno nasprotuje posredovanju v Čečeniji. S to potezo je pokazal lojalnost predsedniku Jelcinu, ki zanj trenutno predstavlja edino oporo.« (Izvestija, Moskva)

O Poljski

»Možnosti Poljske, da pride pod okrilje Nata, postajajo čedalje bolj realne... Zdi se, da imajo v Washingtonu več posluha za potrebe Poljske kot v Varšavi. Zveza Nato je v zadnjem času precizirala merila za vstop v njene vrste. Zdi pa se, da poljski voditelji delajo prav v nasprotju s temi zahtevami. Poljsko obrambno ministrstvo se vedno nima vodje. Predsednik vlade se ograjuje od svojega zunanjega ministra, ki v svetu uživa velik ugled. Na občutljive položaje v državi postavljajo ljudi, ki so se pred kratkim delali vse, da bi škodili Zahodu. Predstavnike opozicije kaj malo skrbi za ugled Poljske na Zahodu - ra-je skrbijo za izboljšanje menda zanemarjenih odnosov z Vzhodom.« (Zycie Warszawy, Varšava)

O odnosih med ZDA in Rusijo

»Jelcinu zmanjkuje kondicije v fizičnem in tudi političnem smislu. Američani se morajo zato zavedati, da nadaljnje usode ruskih reform ni priporočljivo povezo-vati z eno samo osebo. Washington bo Jelcina seveda tudi v prihodnje upošteval kot demokratično izvoljenega predsednika. Obenem pa se je začelo iskanje sprejemljivih alternativ. Boris Jelcin v ZDA nima tolikšne podpore, kot jo je nekoč užival Gorbačov. V bistvu pa je za Ameriko pomembno le to, da z enim politikom ne bi izgubila cele Rusije.« (Zemedelsky noviny, Praga)

Zapleti na avtocesti Zagreb - Lipovac

ZAGREB - Položaj v zvezi z avtocesto Zagreb - Lipovac, ki vodi prek ozemlja samozvane kninske države, se zapleta. Hrvaski mediji poročajo, da so krajski Srbi ponovno postavili ob cesti svoje oznache, napisane v cirilici, čeprav so jih prejšnji teden v skladu z gospodarskim sporazumom med Zagrebom in Kninom že odstranili. Hrvaska stran vidi v tej potezi novo provokacijo in se en dokaz za neucinkovitost Unproforja.

Najhujši incident doslej pa se je pripetil pred dnevi, ko so Srbi brez pravega razloga zajeli dva hrvaska državljana. Omenjena Hrvata - po poklicu direktor in zdravnik - sta v večernih urah potovala iz Novske proti Novi Gradiski, v trenutku pa, ko sta prečkala ozemlje, ki je pod nadzorom lokalnih Srbov, ju je zaustavila patrulja. Srbski policisti so ju legitimirali, nato pa odpeljali s seboj in več ur preverjali, ali se morda ne nahajata na seznamu vojnih zločincev. Tako hrvaska kot srbska stran imata namreč svoje spiske vojnih zločincev in redno preverjata potnike, ki potujejo po avtocesti. »Sumljiva« Hrvata so Srbi izpustili, potem ko sta placala 450 mark »cestnine«.

Doslej je po podatkih hrvaskega notranjega ministrstva po avtocesti skozi Krajino potovalo več kot 92 tisoč ljudi v 43 tisoč avtomobilih, od tega je imelo le približno tristo vozil krajinsko registracijo.

Darko Pavčić

ČEČENIJA

Obstreljevanje Groznega

Odposlanca generala Dudajeva v Moskvi

GROZNI - Čeprav se je v ponedeljek ruski premier Viktor Cernomirdin zavzel za pogajanja s čecenskimi voditelji, je rusko topništvo včeraj zjutraj še vedno nenehno obstreljevalo Grozni.

Prebivalci so povedali, da so ruske sile mesto obstreljevale tudi v noči s ponedeljka na torek. Največ granat in raket je padlo na južni del mesta, kjer živi tudi 38-letna Aninat Nugajeva. Povedala je, da so poslopja, ulice ter vodovodno in kanalizacijsko omrežje povsem uničeni, vendar novih človeških žrtev ni bilo. »Vsi smo si poiskali zavetja,« je pripovedovala.

Zdaj živi v mestnem predelu Urus, kamor je pribežala iz južnega dela Groznega. Povedala je, da se redno vrača v svoje dvosobno stanovanje, saj se boji, da bi ji zlikovci pokradli njeno imetje.

»Tu, v Urusu Martane, v dveh sobah živi trideset ljudi. V svoje stanovanje sem se vrnila, da bi se odpocila in naspala, vendar

Rusi ta del mesta nenehno bombardirajo. Zdaj tam preprosto ne zdržim več,« je pripovedovala med potjo v Urus Martane.

Po besedah vojaka Sulpjana Džudrajeva so čecenski uporniki v petek zavzeli naftni institut v središču mesta, ki je bil predtem že v ruskih rokah in leži le približno 500 metrov od predsedniške palače. Čecenska televizija, ki se vedno oddaja dvourni večerni program, je v ponedeljek predvajala posnetek predsedniške palače in parlamenta, kjer se vedno visi čecenska zastava.

Včeraj v mestu, ki ga je pobelil sneg in je ovito v gosto meglo, ni bilo čutiti premirja. Boji so potekali tudi v drugih delih te republike. Letala, ki so v zadnjih dneh nenehno bombardirala vasi na jugu čecenskega ozemlja, redno vzletajo, vendar nihče ne ve, kam so namenjena.

Neki bližnji sodelavec predsednika Džoharja Dudajeva je izjavil, da sta v Moskvo odpotovala čecenska politika - ministra za

Obleganje Groznega

gospodarstvo in pravosodje Tajmaz Abubakov in Usman Imajev, ki sta se včeraj sesli s Cernomirdinom, se prej pa z njegovim namestnikom Sergejem Sakrajem. Po poročilih tiskovne agencije Interfax naj bi čecenska politika privolila v pogovore na najvišji ravni le pod pogo-

jem, da bi bil podpisan dvostranski sporazum, ki bi predvideval prekinitev sovražnosti in boj na celotnem ozemlju čecenske republike. Ruski premier je v ponedeljek zvečer predlagal začetek pogajanj za prekinitev spopadov.

Paola Messana, Catherine Triomphe / AFP

CHRISTOPHER IN KOZIRJEV V ŽENEVI

Previdno prijateljstvo z Moskvo

Washington podpira celovitost Rusije, nasprotuje pa vojni

ŽENEVA (Reuter, AFP) - Zunanja ministra Rusije in ZDA Andrej Kozirjev in Warren Christopher sta včeraj prispela na dvodnevne pogovore v švicarsko diplomatsko prestolnico. Na dnevnem redu pogovorov so morebitni obisk ameriškega predsednika Billa Clintona v Moskvi, varnost Evrope po koncu hladne vojne, siritev vojaške zveze Nato, bližnjevzhodni konflikt in vojna v Bosni.

Opazovalci pa ne dvomijo, da bodo ameriško-ruski pogovori potekali v znamenju krvavega vojaškega obračuna Moskve v Čečeniji, čeprav je ruski zunanji minister Kozirjev pred odhodom v Ženevo ponovil stališče svoje vlade, čes da je čecenska kriza ruska notranjepolitična zadeva, ki ne more vplivati na odnose z Washingtonom. Za zdaj najverjetneje se ne bo vplivala, saj je ameriški državni sekretar tik pred srečanjem nakazal, da ZDA razumejo željo po ohranitvi ozemeljske celovitosti ruske federacije.

Povedal pa je, da bo Kozirjeva pozval, naj cimprej in cimbolj miroljubno končajo vojno z upornimi Čeceni. Čecenska kriza je močno zamajala verodo-

stojnost dosedanje ruske politike administracije predsednika Clintona. Bela hiša je kritikom doslej zagotavljala, da je ruski predsednik Boris Jelcin resnični reformator, ki ga velja podpirati. V želji, da bi ohranili dobre odnose s predsednikom Jelcinom, so zato v ameriški administraciji le potihem kritizirali rusko avanturo v Čečeniji. Razplamtevanje vojne v Čečeniji pa je postavilo vprašaj pod nedeljeno podporo sedanjemu ruskemu predsedniku. »Razumemo, da Rusija želi ohraniti ozemeljsko celovitost,« je tik pred odhodom v Ženevo na skupni tiskovni konferenci z gostujocim britanskim zunanjim ministrom Douglasom Hurdom povedal Warren Christopher. »Hkrati smo prepričani, da bi vse lahko izpeljali z več skrbmi za človekove pravice tamkajšnjih ljudi.« Christopher je zato podprl poziv ruskega ministrskega predsednika Viktorja Cernomirdina čecenskimi voditelji, naj se začnejo resno pogajati o ustavitvi sovražnosti.

O Čečeniji se bosta Christopher in Kozirjev pogovarjala na samem, saj ruski zunanji minister tekoče govori angleško.

RUSIJA / MDS NA OBISKU

Bo vojna v Čečeniji sesula rusko gospodarstvo?

MOSKVA (Reuter, AFP) - Ruska vlada danes začena pogajanja z Mednarodnim denarnim skladom (MDS) za novo posojilo, v višini šest milijard dolarjev. Toda zaradi vojne v Čečeniji se strokovnjaki sprašujejo, ali bodo mednarodni bančniki res tako radodarni z Moskvo.

Ruski ministrski predsednik Viktor Cernomirdin je namreč v ponedeljek povedal, da bo pettedenska avantura v Zakavkazju stala približno poldrugo milijardo dolarjev. Bankirji se zato bojijo, da bo Rusija »militarizirala« svoj proračun, ali drugače povedano, začela tiskati denar za plačevanje vojaške avanture. S tem bi spodbudila nenadzorovano rast inflacije in najverjetneje zapecatila naporno preusmerjanje centralističnega gospodarstva v tržno. American George Soros, eden najvplivnejših mednarodnih vlagateljev, je tik pred obiskom delegacije MDS v Rusiji sklical tiskovno konferenco in posvaril pred »kliko, ki je zacasno prevzela oblast in pomesala stene«.

»V Rusiji obstajajo zelo močne protizahodne sile v politiki in gospodarstvu. Vse, kar se dogaja s Čečenijo, je del kampanje za uničenje odnosov z Zahodom in vnovično oblikovanje zaprte družbe,« je povedal multimilijarder, ki ga je ameriška revija New Yorker nedavno razglasila za naddržavno zunanjepolitično avtoriteto, ki skuša v Vzhodni Evropi in Rusiji propagirati demokratične ideale. »Zahodnega kapitala ni težko prepoditi. Ne verjamem pa, da rusko gospodarstvo lahko prenese še eno imperialistično in totalitarno vladavino,« je povedal George Soros. Opazovalci domnevajo, da bo ruski parlament zaradi vojne v Čečeniji prelozil drugo branje osnutka proračuna za prihodnje leto, saj vlada ni sporočila, koliko sredstev predvideva za čecensko vojno in kje jih bo dobila. Drugo branje proračuna so pred tem nacrtovali za 27. januar. V njem vlada predvideva primanjkljaj v višini 7,7 odstotka bruto domačega dohodka (BDD), seveda se brez stroškov za vojaško avanturo v Čečeniji.

Ruski državni statistični urad je sporočil, da je bruto domači proizvod leta 1994 padel za petnajst odstotkov v primerjavi z letom 1993, s čimer so zanikali vladne napovedi, da bo država po nekaj letih strmega padanja proizvodnje in dohodka vendarle zlezla na zeleno vejo. Nekateri zahodni strokovnjaki se bojijo tudi za usodo lastninjenja v Rusiji. Predsednik Boris Jelcin in premier Cernomirdin sta včeraj sicer vnovič ponovila svojo privrženost spreminjanju oblike lastništva proizvodnje iz državnih v zasebne roke, toda zahodne vlagateljke in ekonomiste se vedno skrbi Jelcinov izbor novega ministra za lastninjenje. Vladimir Polevanov, ki je bil predtem geolog na ruskem Daljnem vzhodu, je namreč ob prihodu na novo službeno mesto nasprotoval lastninjenju podjetij za proizvodnjo energije in aluminija. Napovedal je celo ukaz, s katerim bi jih spet spravili v državne roke. Polevanov je tudi izjavil, da so zahodni vlagatelji groznja ruski nacionalni varnosti.

Mednarodni finančni trgi očitno ne verjamejo zagotavljanju Jelcina in Cernomirdina, čes da je z rusko potjo v kapitalizem vse lepo in prav. Rubelj je namreč včeraj spet izgubil vrednost v primerjavi z dolarjem.

NOVICE

Milijoni mark za nemške stranke

BONN - Država je nemskim strankam za leto 1994 dala približno 228 milijonov mark, je včeraj po zaključku letnega obračuna sporočila predsednica parlamenta Rita Süßmuth. Najvišja meja po zakonu o državnem financiranju političnih strank znaša 230 milijonov mark letno. Po izračunih, katerih osnova so izidi lanskih volitev oziroma število volilcev, ki so podprli določeno stranko, je največ državnega denarja dobila socialna demokracija (SPD), in sicer 88,74 milijona mark. Krščanski demokrati (CDU) imajo pravico do 74 milijonov »državnih« mark, krščansko-socialna unija (CSU) 17,8 milijona, Zveza 90 / Zeleni pa 15,5 milijona mark. Liberalnim demokratom (FDP) je država nakazala 14,38 milijona, reformiranim komunistom (PDS) 10,6 milijona, radikalnim republikancem 3,7 milijona, stranki desničarskih skrajnežev (DVU) pa približno milijon nemških mark. (dpa)

Albansko-ameriške vojaške vaje

TIRANA - Albanija in ZDA bosta konec meseca pripravili prve skupne vojaške vaje. Albanski obrambni minister Pandeli Ristani je včeraj izjavil, da bodo vaje, imenovane Sarex '95, potekale na priobalnem območju, datum pa bodo določili glede na vremenske razmere. Na vajah bodo poleg albanskih pomorskih sil in ameriške seste flote sodelovale še kopenske in helikopterske enote nekaterih držav članic Nata - Italije, Velike Britanije in Nemčije. (Reuter)

Izrael žali palestinske skrajneže

JERUZALEM - Radikalni palestinski voditelj Nayef Hawatmeh je prosil za dovoljenje za vstop na območje Gaze, je v ponedeljek sporočil neki izraelski uradni vir. Hawatmeh, vodja Demokratične fronte za osvoboditev Palestine (DFLP), enako kot nekatere druge palestinske skupine nasprotuje mirovnemu sporazumu z Izraelom. »Gre za izraelsko dezinformacijo, katere namen je blatiti ugled naše organizacije,« je izjavil Ali Abu Hilal, zagovornik DFLP. Izraelski radio je še sporočil, da bodo prošnjo reševali pristojni izraelski organi, vendar je malo možnosti, da bo - glede na Hawatmehovo preteklost - pozitivno rešena. Hawatmeh je junija lani podprl izvedbo lokalnih volitev v Gazi, ki naj bi Arafata zbлизale z opozicijo. Arafat in avtonomna palestinska oblast v Gazi informacije nista komentirala. (Reuter)

Volitve v Alžirji še letos

ALŽIR - Po besedah predstavnika alžirskega notranjega ministrstva Nurreddina Kasdalija, zadolženega za lokalne zadeve, bodo letos v državi potekale predsedniške volitve: »Največ pozornosti bomo namenili varnosti v državi,« je po srečanju z lokalnimi voditelji poudaril Kasdali. Volitve je že 31. oktobra lani napovedal predsednik Liamine Zéroual, čeprav z opozicijo se ni našel skupnega jezika. (AFP)

Ruski zunanji minister Andrej Kozirjev včeraj v Ženevi (Telefoto: AP)

PRED SEJO DZ O DOLGOVIH

Kolikšna bo cena finančne osamosvojitve?

LJUBLJANA - Slovenska pogajanja s konzorcijem tujih komercialnih bank, ki so pred desetletji posodile milijarde dolarjev tedanji Jugoslaviji, so že leto ali več v slepi ulici. Nasih predlogov za delitev dolgov nekdanje Jugoslavije konzorcij ni sprejel, mi pa njihovih ne.

Poslanci državnega zbora naj bi na današnji zaprti seji razpravljali o nadaljnji strategiji v pogajanjih s tujimi bankami in odlocali o nadaljnjem mandatu nasih pogajalcev. Gre za odgovorno nalogo, saj bo od teh izhodišč odvisno, kdaj bo Slovenija končno tudi finančno osamosvojena in kolikšno ceno bo morala za to placati.

Poslanci naj bi se torej najprej odlocili, ali je res najboljše, da se odnosi s tujimi bankami čimprej uredijo - v tem primeru bi najbrž morali privoliti v visjo ceno in večji delež dolgov, ali pa bi bilo nasprotno boljše, da pogajanja o delitvi dolgov povežemo s sukcesijo premoženja nekdanje skupne

države, kolikor ga je se ostalo. Če bi se odlocili za drugo možnost, bi Slovenija se naprej aktivno sodelovala na zenevski konferenci o sukcesiji in cakala na predlog strokovnjakov Evropske zveze. Nasi pogajalci opozarjajo, da ta pot ni pametna, saj bo predlagana rešitev najbrž politična in tudi povezana z rešitvijo vojne v Bosni, kar pa Sloveniji ni v prid. Slovenija ima namreč mednarodno pravo na svoji strani. Znova se je treba spomniti sklepa Badinterjeve komisije, da je Jugoslavija razpadla (da torej ni slo za odcepitev republik), da Sloveniji »pripada« 16,39-odstotni delež v dolgovih nekdanje Jugoslavije, in - kar je

najpomembnejše - da se komercialni dolгови rešujejo neodvisno od sukcesije. Če bi torej najprej rešili dolgove do tujih bank, bi to vplivalo na večji ugled Slovenije v svetu, na ugodnejše kreditne pogoje in podobno. V kolikor se bodo poslanci odloci-

Glavna ovira iz pogodbe (NFA) je t. i. solidarnostna klavzula dolžnikov. Ta pomeni, da vsak dolžnik solidarno odgovarja za vračilo obveznosti vseh ostalih. Ko je po razpadu Jugoslavije postalo očitno, da tuje banke tisto, kar odplačujejo slovenski dolžniki, upošteva kot solidarno odplačevanje celotnega jugoslovanskega dolga, so slovenski dolžniki po sklepu vlade plačevanje ustavili. Novembra 1992 je konzorcij privolil, da se bodo nasa odplačila stela v slovenski delež, kot bo določen v kasnejši pogodbi, zato se je odplačevanje nadaljevalo.

li, da je ureditev odnosov s komercialnimi bankami in tudi Pariskim klubom (t.j. neformalno združenje vlad držav upnic) prioriteta, bodo morali slovenskim pogajalcem določiti tudi nova izhodišča za pogajanja, saj je jasno, da s sedanjimi vsaj pri komercialnih bankah ne pridejo nikamor.

Glavna težava v pogajanjih s konzorcijem komercialnih bank je seveda podpisana pogodba (New Financing Agreement) iz leta 1988 med tujimi bankami ter NBJ o restrukturiranju približno 7 milijard dolarjev jugoslovanskih dolgov. Do konca leta 1991 so jugoslovanski subjekti na sekundarnem trgu ugasnili približno za tri milijarde dolarjev dolgov, tako da je dolg po NFA znašal se 4,3 milijarde dolarjev. Od tega je približno za 1,1 milijarde dolarjev t.i. nealocirana dolga, to je tistega, za katerega ni znano, kdo so bili končni uporabniki.

Junija 1993 je konzorcij predlagal, da Slovenijo oprosti zloglasne solidarnostne klavzule, če prevzame 1,2 milijarde (od skupnih 4,3) dolarjev jugoslovanskih dolgov, kar smo zavrnili kot nesprejemljivo. V takem primeru bi namreč Slovenija (ki edina plačilno sposobna) odplačala kar celoten jugoslovanski dolg,

saj je temu cena zelo padla. Omeniti je treba, da konzorcij ne priznava 16,39-odstotnega deleža za Slovenijo in tudi ne delitve dolga na alocirani (znani končni uporabniki posojil) ter nealocirani. Slovenija je nasprotno predlagala, da prevzame

510 milijonov dolarjev dolg (340 milijonov alocirane in 16,39 odstotkov od nealocirane), to je se 170 milijonov), kar pa je konzorcij zavrnil. Pogajanja so odtelej v slepi ulici. V začetku leta 1994 se je koncal tudi

moratorij na odplacilo glavnice dolga tujim bankam, dogovora se ni bilo, zato je Banka Slovenije v Dresdner Bank Luksemburg odprla t.i. fiduciarni račun. Nanj slovenski dolžniki se vedno plačujejo obveznosti z namenom, da sredstva nakazemo konzorciju, ko dosežemo sporazum (na tem računu se je nabralo že okoli 90 milijonov dolarjev). Julija 1994 je Slovenija spremenila ustavni zakon ter ustanovila Novo Ljubljansko banko in Novo Kreditno banko Maribor, ki sta prevzele vse premoženje, medtem ko so na starih bankah ostale le obveznosti. Vse to z namenom, da tuji upniki (in med njimi je zaradi odkupov dolgov na sekundarnem trgu tudi veliko subjektov iz ZRJ) ne bi mogli zapleniti premoženja nasih bank v tujini.

Andreja Rednak

Optimistični toni iz hrvaške prestolnice

ZAGREB - Hrvaski mediji so zelo na kratko zabeležili obisk soproedsedujočega Mesane hrvasko-slovenske diplomatske komisije dr. Iztoka Simonitija. V piclih agencijskih vesteh poudarjajo, da sta se hrvaski minister za zunanje zadeve dr. Mate Granić in dr. Simoniti pogovarjala o »vseh odprtih vprašanjih hrvasko-slovenskih medsebojnih odnosov, kakor tudi o odnosih med državami v tem delu Evrope oziroma o sosedih«.

Za Hrvate to ni bila »vroča novica«, zlasti ne zato, ker je v zadnjih dneh medijski prostor na Hrvaškem dobesedno preplavljen s temami o odpovedi gostoljubnosti Unproforju. Zdi se, da je Zagrebu to pomembnejša tema kot hrvasko-slovenski odnosi. Kljub temu pa, kot smo izvedeli iz diplomatskih krogov, Hrvaska zaenkrat ne namerava opustiti reševanja odprtih vprašanj s Slovenijo, saj prav ti na določen način pomenijo tudi povezovalne obeh držav z Evropo.

Zato si celo v kratkih agencijskih vesteh mediji prizadevajo poudariti optimizem »glede reševanja vseh odprtih vprašanj«, s posebnim poudarkom na dobrososedskih odnosih in vključevanju v evropske integracijske procese. Zagreb meni, da so ta vprašanja enako pomembna za obe državi, tako da bi lahko po odhodu dr. Simonitija iz Zagreba rekli, da je pogled na razvoj hrvasko-slovenskih odnosov bolj optimističen. Po operativni plati Hrvati napovedujejo srečanje obeh premierov, Valentića in Drnovska, pred tem sestankom pa bo več bilateralnih srečanj resornih ministrov. **Darko Pavičić**

Odnosi s Hrvaško: premik z mrtve točke?

LJUBLJANA - Urejanje slovensko-hrvaških odnosov, ki je po navidez spektakularnem srečanju Drnovšek - Valentić lani na Brdu skoraj popolnoma zastalo, naj bi v letosnjem letu vendarle dobilo potrebne pospeke.

Slovenski diplomat dr. Iztok Simoniti je na ponedeljkovih pogovorih v Zagrebu dobil ustrezna zagotovila s hrvaske strani, tako da se bodo se v januarju sestali resorni ministri obeh držav, ki zadevajo odprta vprašanja med državama, februarja pa je predviden tudi sestanek obeh ministrskih predsednikov. Nov krog pogajanj med državama naj bi potekal v taksem duhu, da bo dogovor dosežek za obe strani, ne pa »zmaga« ene same. Ne premika pa se le na izvršni ravni, pač pa tudi na parlamentarni.

Včeraj sta se sestala gospodarska odbora obeh parlamentov, pod vodstvom Franca Horvata in Slavka Dego-ricije. Udeleženece je pozdravil tudi Jozef Skolc, predsednik slovenskega državnega zbora in izrazil upanje, da bo reševanje gospodarskih vprašanj pospešilo tudi reševanje drugih težav. Po mnenju Franca Horvata bi morali skleniti sporazume o prosti trgovini, premoženjskih vprašanjih, zaščiti investicij, obmejnem sodelovanju in prometu ter izogibanju dvojni obdavčitvi. Med odprtimi vprašanji, ki najbolj bremenijo odnose med državama, so nasteli problem deviznih vlog v zagrebški podružnici Ljubljanske banke, lastništvo jedrske elektrarne v Krškem, lastniško-premoženjska vprašanja ter seveda določitev meje.

Bostjan Lajovic

STRANKE O NOVI ŠOLSKI ZAKONODAJI

Prednost ideološko nevtralni šoli

LJUBLJANA - Odbor za kulturo, solstvo in sport je na včerajšnji seji obravnaval paket šestih zakonov nove šolske zakonodaje ter jo naceloma podprl, februarja pa naj bi se z njo prvič srečal državni zbor.

Paket vsebuje pomembne novosti - novo zasnovano organizacijo vrtcev, mala šola se spreminja v prvo leto obveznega devet oziroma desetletnega osnovnega šolanja, znova se uvajajo gimnazije in na novo postavlja koncept strokovnega in poklicnega solstva, sistemi zunanjega preverjanja znanja, privatne šole, povsem na novo pa je obdelano tudi področje izobraževanja odraslih. Ker je predlagana zakonodaja v javnosti vzbudila precej polemik, smo nekatere parlamentarne stranke vprašali, kako ocenjujejo predlagano šolsko reformo.

Tone Persak iz demo-

kratske stranke ocenjuje paket nove zakonodaje kot glavni politični projekt tega leta. Podpira težnjo, da ostane šola ideološko nevtralna, kar pa ne pomeni, da je treba zanemariti njeno vzgojno funkcijo. Vendar vzgoja ne sme biti versko usmerjena. Osnovno vodilo predlagane zakonodaje je demokratom blizu, veliko vprašanj pa kljub temu ostaja odprtih. Tako se po njegovih besedah lahko sprožijo vnete razprave glede zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki je nedorečen do pogojev za ustanavljanje sol, njihovega financiranja ter pristojnosti med ministrstvom in stro-

kovnimi sveti. Precej bo treba dopolniti tudi koncept o poklicnem in strokovnem izobraževanju.

V SKD menijo, da je sistemška zakonodaja, tako kot je zastavljena v predlogih, dobrodošla. Zamerijo pa svojemu koalicijskemu partnerju, da se ob pripravi osnutkov o tako občutljivi zadevi, kot je reforma šolstva, ni posvetoval z njimi. **Stefan Kociper** pravi, da se SKD strinja s pristopom, ki ne propagira enega ali drugega svetovnega nazora v javnih solah. Vendar govori o ideološko nevtralni soli, pravi Kociper, ni smiselno, saj otroci že v vrtcu dobijo neke vrednostne vzorce obnasanja. Zato je treba prepuustiti staršem odločanje o tem, kako bodo otroka vzgajali. Tudi LDS vztraja pri laični javni soli, kar pomeni,

da javna šola mlade ljudi sicer seznanja s svetovnimi in zlasti avtohtonimi verstvi, njihovega svetovnega nazora pa ne oblikuje. To naj bo prepuščeno družini in mlademu človeku samemu. **Jadranka Sturm Kocjan** je povedala, da v stranki sicer zagovarjajo sprejetje prepotrebne šolske zakonodaje, hkrati pa pristajajo na tiste argumentirane popravke, ki bi izboljšali udeležanje zakonodaje v praksi.

ZLSD nasprotuje uvajanju izbirnega predmeta religije in etika v osnovne šole, saj mora le-ta otroke razbremeniti vsega balasta in jim ponuditi tudi potrebno vzgojo za spoštovanje razlik. Sicer pa predloženi paket zakonov sprejemajo kot dobro osnovo za resno razpravo. Stranka bo storila vse, da bi ob spornih vpra-

šanjih razvoja vrtca in šole dosegli čim širše soglasje. Zato bodo organizirali široko javno razpravo po vsej Sloveniji, h kateri mislijo povabiti čimveč različno mislečih ljudi. **Sonja Lokar** se sprašuje, ali je zakonodaja v skladu s strokovnimi spoznanji, z našimi in evropskimi izkušnjami. Treba se je tudi vprašati, kaj so nacionalni razvojni cilji slovenskega solstva, ali nova zakonodaja veča možnost izbire, kakšna bo kvaliteta znanja ter kje so nase vloge. Če si nastavimo te kriterije, pravi Lokarjeva, se z novo zakonodajo nikamor ne mudi.

Slednjemu lahko pritrdimo tudi mi, saj iz dosedanjih izkušenj vemo, da je vsaka nova šolska reforma prizadela predvsem otroke.

Margareta Jarc

PREMISLEK

Manjšina naj ne bo narodu trn v peti

Pobuda predsednika vlade dr. Drnovska, da bi odprl pogovore o nekaterih temah nacionalnega pomena, konkretno o odnosih z Italijo in EZ, odnosih s Hrvaško in sukcesiji, je v vseh pogledih - čeprav nekoliko zapoznela - vredna vse pozornosti in upoštevanja.

Trije sklopi vprašanj, ki jih postavlja na dnevnem red slovenski politiki in njeni odgovornosti, nenehno obvladujejo nase notranje in zunanje-politično prizorišče in so pravzaprav stalnica nase pozornosti. Toda čeprav dokaj razvejani v svoji sferi, ne pokrivajo v celoti in dosledno aktualnih nacionalnih problemov. Izmučilo se je namreč občutljivo in najpogostejše zanemarjeno manjšinsko vprašanje, ki zadeva notranjo in zunanjo politiko in za katerega bi bilo nujno, da bi ga predsednik vlade uvrstil kot četrti sklop pomembnih slovenskih tem.

Zakaj? Odnos med matico in manjšino je že od začetka slovenske neodvisnosti kljub jasni ustavni opredelitvi o skrbi za manjšine v politiki in dejanjih nedorečen. Na primer: položaj Slovencev v Italiji se iz dneva v dan slabša, ne samo po krivdi italijanske politike, marveč tudi zaradi določenih nerazumljivih prizadevanj iz Slovenije, ki manjšino hočejo obravnavati kot objekt in vanjo vnašajo svoje strankarske igre. Ni logično, da je odnos matice do Slovencev v zamejstvu prepuščen predvsem ali zgolj zunanjemu ministrstvu in njegovi strankarski strukturi, ne da bi o tem življenjsko pomembnem nacionalnem vprašanju odločala vlada kot celota in parlament kot najvišji organ slovenske suverenosti.

Skrb slovenske države za obstoj in razvoj Slovencev v zamejstvu je trajna ustavna obveznost, nujna za ohranitev nacionalne biti in spodbujanje življenjskih sil manjšine kot avtonomnega pluralnega subjekta pred nevarnostjo asimilacije. Toda današnje razmere in dejstva govorijo drugače. Z nenehnim slabšanjem položaja manjšine se ruši tudi most, ki ga v odnosih med državama predstavlja slovenska in italijanska manjšina, uveljavlja se napetost, sodelovanje je ogroženo, vse to pa je v nasprotju z evropsko odprtostjo in integracijo.

Izhod iz slepe ulice, kjer se je brez vsake krivde znašla manjšina, in pomoč, ki naj bi jo nudila matica, lahko predstavlja predvsem uresničevanje politike skupnega slovenskega kulturnega prostora ter zavezujoč program - in njegova realizacija. Skupni kulturni prostor, ki združuje in povezuje vse dele slovenskega naroda, pomeni dvosmerno komunikacijo, ki bogati tudi matico in siri njena obzorja. V vlogi evropske odprtosti je plodno stičišče dveh sosednih kultur, manjšina pa produktiven posrednik medsebojnega vplivanja, sodelovanja in izmenjave.

Enaka izhodišča naj bi veljala tudi za nič manj pomembna gospodarska prizadevanja manjšine, ki mora razvijati svoje materialne temelje in se vključevati v gospodarski prostor obeh držav in širše evropske tokove.

Tudi skupni informativni prostor sodi v program slovenske nacionalne politike. Skupaj z založnistvom predstavlja široko področje udejstvovanja in uveljavljanja slovenske ustvarjalnosti, informiranja in komuniciranja v smislu medsebojnega dopolnjevanja. Navzočnost pobud manjšine v Sloveniji ne bi smela veljati za tujo.

Enako fukcijo kulturne, gospodarske in informativne odprtosti moramo zagotavljati tudi pripadnikom italijanske in madžarske narodnosti pri nas. Njihova vloga pri uresničevanju vseh stranskih stikov z matico Sloveniji tudi po tej poti odpira okno v sosedne prostore in siri možnosti slovenske navzočnosti. Stičišča skupnih kulturnih prostorov so hkrati tudi spodbuda za srečevanje matičnih kultur, spoznavanje in izmenjave.

Sodeč po dosedanjih izkušnjah Slovenija zanemara svoje manjšine in njihove potrebe, v enaki meri pa tudi možnosti, ki jih te nudijo za nacionalno bogatitev in interese na vseh področjih uveljavljanja visjih kvalitet in razsežnosti.

Predsednik vlade in predsednik LDS dr. Drnovšek ima dovolj razlogov in dokazov, ki jih odkriva nas trenutek, da med predlagane nacionalne teme uvrsti tudi manjšinsko vprašanje, politiko skupnega nacionalnega prostora kot zahteve za odločnejše reševanje odprtih manjšinskih vprašanj, ki morajo dobiti učinkovito podporo vseh političnih dejavnikov in parlamenta. Da manjšina ne bi bila matici trn v peti.

Dušan Fortić

Novi veleposlanik RS na Poljskem pri Kučanu

LJUBLJANA (STA) - Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan je včeraj sprejel Bojana Grobovskega, novoimenovanega veleposlanika Republike Slovenije v Republiki Poljski. Sprejem Bojana Grobovskega, ki bo prvi veleposlanik Republike Slovenije v Republiki Poljski, je bil pred njegovim odhodom na dolžnost, so sporočili iz urada predsednika republike.

NOVICE S PRIMORSKE

Koraki skozi meglo

KOBARID - Slovenski zgodovinar dr. Vasja Klavara, po poklicu zdravnik kirurg, je izdal že svojo drugo knjigo, v kateri popisuje dogajanje na Soski fronti med prvo svetovno vojno. Knjigi Plavi kriz, ki je izšla leta 1991, sedaj sledi druga z naslovom Koraki skozi meglo. Prva knjiga opisuje dogajanje na bovschem delu soske fronte, druga pa se omejuje na dogajanja na tolminskem delu. Predstavitelj za širo javnost bo 20. januarja ob 18. uri v Kobariškem muzeju. Knjigo bo predstavil prof. Drago Sedmak iz Goriskega muzeja.

Od Trente do Zajzere

NOVA GORICA - Tudi knjiga zdravnika dr. Rafka Dolharja iz Trsta, znanega ljubitelja gora in pisca gornjskih zgodb, je dozvela že več predstavitev med občinstvom. Med drugim tudi v Ljubljani v Slovenskem zdravniškem društvu. Novogoriški knjižni ljubitelji pa jo bodo поблиže spoznali na predstavitvi, ki jo jutri zvečer pripravlja Goriska knjižnica Franceta Bevka v svojem oddelku za mladino in odrasle v ulici Gradnikove brigade. Knjigo bo predstavil Dolharjev kolega dr. Anton Prijatelj.

Podaljšani dnevi lovske kuhinje

SENOZECE - Od začetka decembra potekajo v gostišču 4 M (prej se je imenovalo Stari grad) kulinarčni dnevi lovske kuhinje. Tokrat sta jih lastnika gostišča Marta in Marjan Sotlar poimenovala Zadnji pogon po grajsko. In kaj ponujajo? Medvedjo pecenko na primer, srnjo pasteto, fazanovo in gamsovo juho itd. Zaradi velikega zanimanja gostov so sklenili pripravo kulinarčnih dobrot, ki je tokrat že devetnajstič po vrsti, podaljšati do konca januarja.

Pozdrav iz krajevne skupnosti

STANJEL - Te dni je krajevna skupnost Stanjel, v kateri živi blizu 1500 prebivalcev, izdala že sedmo številko svojega glasila z naslovom Pozdrav. Na 32 straneh v nakladi 800 izvodov prinaša obilo zanimivega in pestrega branja.

Novice zbral Vojko Cuder

PORTOROŽ / SPLOŠNA PLOVBA

Prevzemanje dolgov

Trgovska flota bo državna last

Vlada RS je pripravila predlog zakona o prevzemanju dolgov in lastniškem preoblikovanju Splosne plovbe Portorož. Po tem zakonu bo država prevzela jamstvo za 75 milijonov od 86,3 milijona dolarjev tako imenovane japonskega dolga Splosne plovbe.

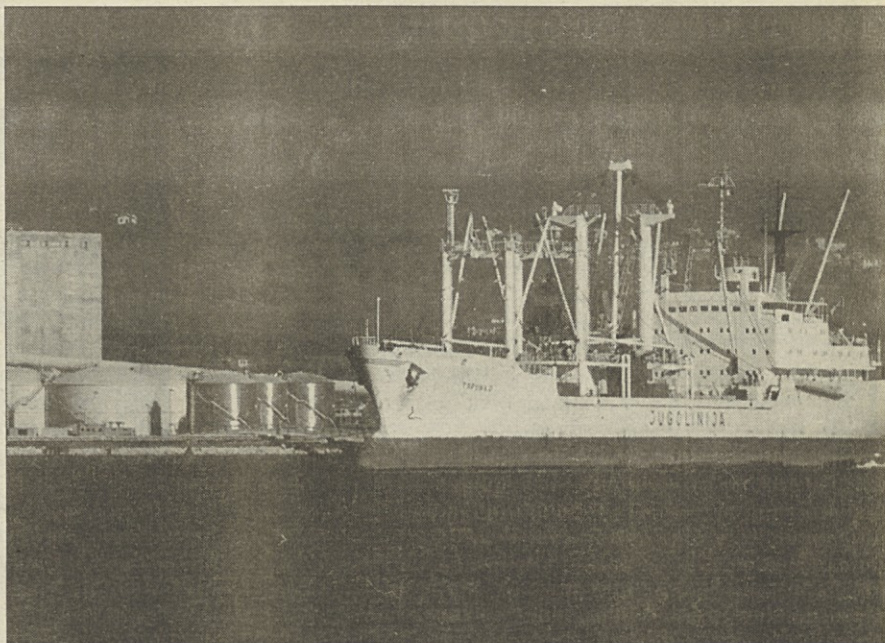
Podjetje pa se bo preoblikovalo v družbo z omejeno odgovornostjo, ki bo v celoti v lasti države. Direktor Splosne plovbe Aldo Krejčič pravi: »To je izhod, ki smo ga predlagali že lani v aprilu. V danem položaju je to optimalna rešitev problema. Da bo 75 milijonov dolarjev kar javni dolg padlo na pleca davkoplacevalcev res ni poteza, s katero bi vlada pridobila na popularnosti, vendar pa je nesporno za

Slovenijo najmanj draga rešitev.

Brez tega bi nujno prišlo do stečaja, tuji upniki bi z zaplembo naših ladij povzročili, da bi izgubili 147,9 milijona vrednosti, pri čemer bi ta dolg se vedno ostal neodplačan...«

Kot je pri nas že običajno, bo tudi obravnava te zadeve v parlamentu spolitizirana, kar sta v ponedeljkovem pogovoru na televiziji Janez Jansa in Marjan Podobnik posredno že napovedala.

Plačevanje tujih dolgov, za katere je jamčila NBJ, naj bi po Janševem mnenju odložili, dokler ni rešeno vprašanje razdelitve premoženja nekdanje Jugoslavije. Takšno stališče je za državo lahko katastrofalno. Slovenija je namreč se vedno vezana s

Država je s prevzemom dolgov postala novi lastnik trgovske flote (Foto: S. Živulović)

tako imenovano solidarnostno klavzulo in bi bila na tej osnovi lahko izterjana za celotno vsoto 4,2 milijarde dolarjev, za kolikor je NBJ jamčila tujim komercialnim bankam.

»Prav Peterletova vlada in v njej tisti, ki sedaj nasprotujejo zastavljenemu programu reševanja problema tujih dolgov, so pred tremi leti prepričali odkup dolgov po diskontni ceni« meni Krejčič. Do marca leta 1992 so bile takšne transakcije se mo-

goče, potem pa je NBJ prenehala delovati kot agent dolžnikov iz nekdanje države nasproti Chemical bank iz New Yorka, ki zastopa 250 tujih bank.

Sedaj se je Slovenija obvezala, da ne bo izvajala takšnih transakcij in da bo v celoti odplačala 330 milijonov dolarjev svojega dolga in se 16 odstotkov od skupnega jugoslovanskega dolga. Vse skupaj bo zneslo približno 500 milijonov dolarjev, se v začetku lanskega leta pa so tuji

upniki zahtevali 1,2 milijarde dolarjev.

Za dolgove Splosne plovbe pa se vedno obstaja možnost, da jih odkupi kaksna nedržavna finančna ustanova, vendar bo proti državi uveljavljala celotno vrednost. Splosna plovba bo v naslednjih letih z rednim poslovanjem odplačala hipotekarne kredite, rešena pa bo tudi Splosna banka Koper, ki ji je zaradi deleža Plovbinih dolgov grozil stečaj.

Boris Vuk

NOVA GORICA / BLOKIRANI RAČUNI

Več kot polovica podjetij obstaja samo na papirju, brez enega samega zaposlenega

Podatki, ki jih objavljamo v tem prispevku, so iz lanskega novembra, objavila pa jih je novogoriška podružnica Agencije RS za plačilni promet, nadziranje in informiranje v svojem januarjem biltenu. Nobenih kazalcev pa ni, ki bi prepričljivo dokazovali, da je stanje kaj veliko boljše.

Po evidenci novogoriške podružnice Agencije RS je imelo konec novembra 1994 več kot pet dni blokirani ziro račun skupno 200 podjetij, v katerih je bilo zaposleno 5.560 delavcev. Vsota neporavnanih obveznosti je bila 6,224 milijona tolarjev. Kljub tej velikanski številki pa je bil mesec november za 8,2 odstotka boljše kot oktober. Od vseh, ki v novembru niso poravnala

svojih obveznosti, je večina iz takimenovanega zasebnega sektorja, kar 72 odstotkov vseh z blokiranim ziro računom. Pri takih podjetjih je zaposleno skupaj "le" 295 delavcev. Le dobra četrtina je v družbeni ali mešani lasti, vendar ta zaposlujejo kar 5.265 delavcev. Večina podjetij z blokiranim ziro računom je iz gospodarstva, iz negospodarstva jih je imelo likvi-

dnostne težave le osem pravnih oseb, pri katerih je zaposleno 277 delavcev. Med podjetji jih je kar dobra polovica (111) takih, ki ne zaposlujejo niti enega delavca in obstajajo le na papirju.

V bivši občini Ajdovscina je imelo v novembru 1994 blokirani račun 20 podjetij, v idrijski 18, v novogoriški 138 in v tolminski 24. Zanimiv je tudi naslednji podatek: več kot eno leto je bilo v tovrstnih težavah 72 podjetij z 276 zaposlenimi, več kot mesec pa je imelo račune blokirane prav toliko (72) podjetij, v katerih si je kruh služilo 264 delavcev. (V. C.)

Tradicionalni Sprevod z baklami

NOVA GORICA, GORICA - Človekoljubne akcije Sprevod z baklami, katere namen je zbrati denar za gradnjo stavbe za bolnike in njihove sorodnike, ki se zdravijo za rakom v Avianu (Italija), se bo po sedanjih prijavah sodeč udeležilo več tisoč ljudi. Pohod z baklami, ki ga organizirata obe mesti v sodelovanju s kulturnimi, človekoljubnimi, sportno-rekreacijskimi selskimi in cerkvenimi ustanovami ter prostovoljnimi društvi, bo v nedeljo ob 17. uri.

Pohod bo dolg približno štiri kilometre. Start bo na Travniku v Gorici, na Erjavčevi cesti (za prehod zadostuje prijavni kartonček) bodo udeleženci prišli v naso državo, se nato ustavili pred novogoriško občino, kjer bosta oba zupana nagovorila udeležence, pozdravnima govoroma pa bo sledil kulturni program. Nato se bodo pohodniki mimo Kostanjevice nad Novo Gorico in mejnega prehoda na Pristavi (Rafut) vrnili v Italijo. Na novogoriških osnovniholah so brezplačno razdelili približno 1750 kartončkov, tisoč pa so jih razdelili človekoljubnim, sportnim in drugim organizacijam. V akciji sodeluje tudi podjetje Hit, ki je novogoriškim osnovnosolcem s svojim prispevkom omogočilo udeležbo na pohodu. Na italijanski strani se je število prijaviteljev že povzpelo nad pet tisoč. (V. C.)

NOVA GORICA / AVTOCESTA

Najbolj primerna je vipavska različica

Študija o treh različicah avtocestne povezave z Italijo

Prometni strokovnjaki z Ljubljanskega urbanističnega zavoda so na skupnem sestanku primorskih poslancev in zupanov primorskih občin v soboto v Novi Gorici predstavili dognanja primerjalne študije o treh različicah avtocestne povezave naše zahodne meje z Italijo pri Vrtojbi. Gre za takimenovano colsko, vipavsko in krasko različico. Po mnenju strokovnjakov je najbolj primerna vipavska.

Ugodne ocene ji strokovnjaki dajejo tudi z vidika vplivov na kulturno in naravno okolje. Pač pa vipavska različica od vseh treh predlaganih najbolj posega na kmetijska zemljišča. Z vidika ekstenzivne urbanizacije je tudi najbolj primerna prometnica po dolini, ker poteka po že naseljenem prostoru. Nova urbanizacija, ki jo bo prinesla avtocesta, se bo tako razvila v že urbaniziranem okolju in jo bo moč učinkoviteje nadzorovati. Ostali različici namreč potekata po slabo naseljenem prostoru in lahko vzpodbu-

dita urbanizacijo v nezaželeni smeri. Vipavska različica je tudi cenovno najbolj ugodna, saj bi stala 123 milijonov ameriških dolarjev, dnevni promet pa bi bil v povprečju 11700 vozil.

Colska različica bi ustrezala pravzaprav le zahtevi po najkrajših in direktnih mednarodnih povezavah Slovenije z evropskim avtocestnim omrežjem. Njena prednost pa je minimalna, saj je krajša od vipavske le za 20 kilometrov, upoštevajoč vzpone pa se za nadaljnjo osem kilometrov, kar pomeni celo manj kot 10

minut časovnega prihranka. Za slovenske razmere je ta sicer opazen, za potovanje na primer do Rima ali Pariza pa je nepomemben. Poleg tega bi colska cesta pritegnila zelo malo prometa (po ocenah strokovnjakov 5 tisoč vozil na dan), bila pa bi najdražja med vsemi tremi (skupaj z dodatnimi stroški za posodobitev povezave Ajdovščine na AC v Razdrtem bi potrebovali skoraj 340 milijonov ameriških dolarjev).

Nekaj podobnega velja tudi za krasko različico. Ta bi bila najdaljša (105 kilometrov med Gorico in Ljubljano) in tudi primerno draga. Vipavska dolina bi bila tudi v tem primeru izvzeta iz osrednjih prometnih tokov. Po njej naj bi se dnevno ne peljalo več kot 5500 avtomobilov.

Vojko Cuder

POSTOJNA / HOTELI IN TURIZEM

Zastavili so si precej ambiciozen načrt nočitev

V postojnskem podjetju HOT, hoteli-turizem d.o.o., so za minulo leto predvidevali približno 40 tisoč nočitev, kar je skoraj se enkrat toliko kot v letu 1993. Te njihove napovedi pa se niso uresničile, saj je v hotelih in kampu Pivka jama do konca leta prenočilo le 33 tisoč turistov oziroma 38 odstotkov več kot leto poprej. Kar 82 odstotkov vseh nočitev pa so opravili tuji turisti.

Po tako visokem deležu tujih nočitev je Postojna med redkimi, če ne že edini turistični kraj v Sloveniji. Med tujimi gosti so bili na prvem mestu Nemci, za njimi Italijani in Avstrijci. Največ nočitev, skoraj tretjino, so turistični delavci zabeležili v avgustu.

Med turistične objekte, ki so bili v lanskem letu najbolj zasedeni, sodi zagotovo kamp Pivka jama s svojo zaokroženo turistično-rekreacijsko ponudbo. Število nočitev v tem turističnem središču, ki je lani prejelo priznanje za najbolj urejen kamp v Sloveniji, se je v preteklem letu povzpelo kar za 138 odstotkov.

V kampu nudijo raznovrstne rekreacijske možnosti: od tenisa, odbojke na mivki, kosarke, kolesarstva, do bali-

nanja, lokostrelstva in od lani tudi kopanje v odprtih bazenih. Sicer pa je v kampu sredi smrekovega gozda ob vhodu v Pivko in Crno jamo prostora za okoli tisoč gostov, na voljo pa so se bungalov in stire apartmenti.

»Letosnji načrtovani plan nočitev smo si zastavili dokaj ambiciozno«, je povedal direktor HOT, hoteli-turizem Jerko Čehovin. Pričakujejo namreč, da bo v hotelih Jama, Kras, motelu Preteus in kampu Pivka jama (penzion Erazem so lani prodali podjetju Zagops iz Trzina) prenočilo okoli 52 tisoč gostov, kar bi pomenilo 58 odstotkov več nočitev kot lani. V HOT nameravajo letos speljati tudi eno nalozbo. Gre za nova sportna igrišča, ki jih bodo začeli graditi spomladi na mestu, kjer so zdaj dotrajani paviljoni motela Proteus. Te bodo podrli, tako da bo namesto sedanjih 500 ostalo se 370 ležisc. V HOT se zavedajo, da je že skrajni čas tudi za obnovo hotela Kras v središču mesta, vendar bo odločitev o financiranju te naložbe in izgradnje diskoteke v Proteusu prišla na vrsto sele po končanem procesu lastninjenja.

Mateja Godejsa

Po kitajsko

POSTOJNA - V restavraciji Jadran v središču mesta je od sobote odprta kitajska kuhinja, kjer vam vsak dan razen ob ponedeljkih postrežejo s petindvajsetimi različnimi kitajskimi jedmi in kitajskim čajem. Kitajske specialitete pripravlja kuharski mojster Lu Chang Ping, ki prihaja s Kitajske. Kot nam je povedal vodja restavracije Jadran, Edo Godnič, so cene kitajskih jedi povsem primerljive ali celo nižje od cen ostalih jedi, ki jih sicer ponujajo v restavraciji. Gostje, ki so kuhinjo že obiskali, so bili nad hrano navdušeni. (M. G.)

PORTOROŽ / DROGA

Zaključili so prvo fazo lastninjenja

Vpisani certifikati so za tretjino presegli razpisano število delnic

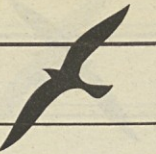
Podjetje Droga je v procesu lastniškega preoblikovanja začelo z javno prodajo delnic sredi oktobra. Odziv je bil kar presenetljiv, saj je vrednost vpisanih certifikatov presegla razpisano število delnic v prodaji za 35,2 odstotka.

S tem se je cena delnice, ki je bila nastavljena na 10 tisoč tolarjev zvišala za 30 odstotkov in zdaj znaša 12.546 tolarjev. Državljeni Slovenije so odkupili 99.733 delnic in so zdaj lastniki 35,27 odstotka premoženja podjetja. Z interno razdelitvijo so odkupili 47.739 delnic, kar je 17,59-odstotni delež premoženja. Anglesko podjetje E.D & Man Coffee Ltd, ki je solastnik Droge že dve leti, ima 33.437 delnic, to je 17,68 odstotka osnovnega kapitala. Sklad za razvoj RS ima 44.993 delnic - 17,68 odstot-

tkov kapitala, Slovenski odškodninski sklad in Kapital-ski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa imata vsak po 24.933 delnic oziroma 8,81 odstotka vrednosti podjetja.

Droga Portorož je agenciji za prestrukturiranje in privatizacijo že poslala prošnjo za soglasje za vpis lastniškega preoblikovanja v sodni register. Soglasje bo predvidoma dobila prihodnji mesec. Po vpisu pa bo podjetje v roku šestih mesecev pridobilo tudi soglasje za uradno kotizacijo na borzi. Tedaj bo seveda del novih solastnikov svoje delnice spremenilo v gotovino, nekatere pa bodo verjetno kupili se kaksno dodatno. Za letošnje leto podjetje načrtuje 5 milijonov nemških mark bruto dobička.

Boris Vuk

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.30	Video strani
10.00	Zimska tekmovanja, 14/26 del francoska risane serije
10.25	Windsorski, pon. 1/4 dela dokumentarne nadaljevanke
11.15	Iz življenja za življenje, pon.
11.35	Slovenija - kako v Evropo
12.05	Na starih kolesih, pon. 2/12 dela ameriške dokumentarne serije
12.30	Slovenski magazin, pon.
13.00	Poročila
13.05	Video strani
14.30	(Ne)znani oder, pon.
15.25	Ziveti in umreti na Porterhousu, pon. 4., zadnjega dela angleške nadaljevanke
16.15	Slovenci v zamejstvu
16.45	Podarim - dobim, ponovitev
17.00	Tv dnevnik
17.10	Otroški program
	Male sive celice, kviz za sestosome
18.00	RPL - Studio Luwigana
18.45	Pari, tv igrice
19.13	Risanka
19.30	Tv dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Forum
20.20	Film tedna: Sanje , japonski film
22.10	Tv dnevnik 3, tema dneva, vreme, sport
22.30	Zarišče
	Sova
22.55	Eno leto v Provansi, 1/12 del angleške nanizanke
23.30	Severna obzorja, 12/33 del ameriške nanizanke
00.15	Video strani

SLOVENIJA 2

12.50	Video strani
13.00	Euronews
15.00	Glasbeni utrinek: Godalni kvartet Rokulus
15.10	Zgodbe iz školjke
15.40	Most, ponovitev 1/8 dela nizozemsko - belgijske nadaljevanke
16.30	Videospon, pon.
	Sova, ponovitev
17.15	Z eno nogo v grobu, 6/12 del angleške nanizanke
17.50	Severna obzorja, 11/33 del angleške nadaljevanke
18.35	Velike knjige, 5/6 del ameriške nadaljevanke
19.10	Podarim - dobim
19.15	V vrtincu
	Sportna sreda
20.05	Ljubljana: PEP v kosarki (M): Smelt Olimpija - Benfica, prenos
21.40	Maribor: PPZ v odbojki (M): Bella Viola - Netas, posnetek
22.30	Omizje : Cerkevni družbeni nauk
00.30	Alica, evropski kulturni magazin
01.20	Video strani

KANAL A

07.00	Video strani
12.00	Spot tedna
12.05	Na velikem platnu
12.25	Luč svetlobe, ponovitev 342. dela ameriške nadaljevanke
13.15	Rodeo, ponovitev kontaktne glasbene oddaje
14.05	Spot tedna
14.10	CMT
15.50	Spot tedna
15.55	Na velikem platnu
16.15	Male zivali, ponovitev oddaje o hisnih ljubljencih
16.35	Upravljanje, ponovitev 13. dela dokumentarne nanizanke o managementu
17.05	Karma, ponovitev oddaje o duhovnosti
17.45	Divje palme, pon. 1. dela ameriške nanizanke
18.45	Dogodivščine male koale, risanka
19.00	Poročila
19.10	Luč svetlobe, 343. del ameriške nadaljevanke
20.00	Benny Hill, 20. del angleške humoristične nanizanke
20.30	Dance Session, oddaja o plesu
21.00	Poročila
21.10	Dannyjeve zvezde, vedeževanje v živo
22.00	Album show, glasbena oddaja
22.50	Krik, ponovitev oddaje o stilu
23.20	Spot tedna
23.25	Na velikem platnu
23.45	CMT
01.00	Video strani

MMTV (62. kanal)

16.00	MMTV shop, televizijska prodaja
17.15	Ziva scena, ponovitev
19.00	Kuhajmo skupaj, kulinaricna oddaja
19.25	Risanka
19.30	MMTV shop, televizijska prodaja
20.00	Aktualno, zanimivo, o dogodkih okoli nas
20.40	Molly And Lawless John , film
22.15	Karte pripovedujejo, vedeževanje iz kart
23.00	MMTV shop, televizijska prodaja
00.00	Video strani
01.00	Deutsche Welle

RAI 1

6.45	Aktualna oddaja Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Nan.: Cuori senza età, vmes (10.00) dnevnik
10.05	Film: Un bikini per Didi (kom., ZDA '66), vmes (11.00) dnevnik
11.45	Oddaja koristnih nasvetov Utile Futile
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Kult. tednik Primiissima
14.20	Dok.: Kvarov svet
14.50	Nan.: Puštolovščine mladega Indiane Jonesa
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.20	Kviz: Il cruciverbone
18.50	Variete: Luna Park (vodi Milly Carlucci)
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: Jona che visse nella balena (dram., It. '93, r. R. Faenza, i. J. Aubrey)
20.40	Aktualno: I bambini ci guardano (vodi D. Raffai)
23.15	Dnevnik
23.20	Sportna sreda: kosarka Italija-Stefanel
0.30	Dnevnik in vreme
0.40	Danes v Parlamentu
0.50	Dok. DSE: Lombardski popotniki v Ameriki

RAI 2

7.00	Euronews
7.10	Oddaja za najmlajše Quante storie!
7.55	Nan.: Doogie Howser, 8.20 Lassie, 8.45 Druzina Drombush
9.45	Nad.: Beautiful
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.45	Variete: Quante storie, ragazzini, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.35	Kronike v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Iz Parlamenta
18.15	Sport in vreme
18.35	In viaggio con Sereno variabile
18.45	Nan.: La legge di Bird
19.45	Dnevnik in sport
20.30	Film: Missus (dram., It.-Fr.-Nem. '94, i. H. Griem, V. Spáneczack, 2. del)
22.35	Film: Ecco noi per esempio (kom., It. '77, r. S. Corbucci, i. A. Celentano, R. Pozzetto, B. Bach)
23.15	Dnevnik in vreme
0.45	Pregled tiska
1.05	Nan.: Soko 5113

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes aktualnosti
7.35	Odd. DSE: Spanscina, Sapere, Filozofija, Sola in kultura, Fantastica età, Euronews, itd.
11.15	DSE: Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Italija Jug
15.15	Sportno popoldne: IP v hokeju na ledu
16.30	DSE Odprta sola, Parlato semplice, 18.00 dok. Geo Sport, Insieme in vreme
18.30	Dnevnik, delne vesti
19.00	Blob Soup, 20.10 Blob
20.30	Aktualno: Mi manda Lubrano
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Aktualno: Speciale 3
23.50	Variete: Spazio Ippoliti
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori orario
1.45	Blob

RETE 4

7.00	Nan.: Tre cuori in affitto, 7.30 Jeffersonovi
8.00	Nad.: Diritto di nascere, 8.30 Pantanal
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.05 nad. Guadalupe, 9.40 Manuela, 10.30 Catene d'amore, 11.35 Febbre d'amore, 12.30 Lasciati amare, vmes (11.30) TG 4
13.30	Dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.15	Nad.: Sentieri, 15.05 Cuore selvaggio, 16.10 La donna del mistero
17.15	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.35	Film: E' arrivato mio fratello (kom., It. '85)
23.00	Film: Il delitto della signora Allerson (dram., ZDa '62, i. S. Hayward), vmes (23.45) dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto in famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete, vmes risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	TV film: Madre a tutti i costi (ddram., ZDA '93, i. K. Jackson, L. Loughlin)
22.30	Aktualno: Braccio di ferro (vodi E. Mentana)
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.25	Nanizanke
12.25	Odprti studio
12.30	Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odprti studio
14.20	Aktualno: Village
14.30	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Smile
16.05	Nan.: Star Trek
17.10	Variete: Talk Radio
17.25	Nan.: Il principe di Bel Air, 18.10 O filmu Star-gate, 18.45 Village, 18.50 Bayside School
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Film: In amore nessuno è perfetto (kom., ZDa '89)
22.40	Fatti e misfatti
22.45	Nan.: Quelli della speciale - Fate il vostro gioco
0.45	Italia 1 sport

TELE 4

13.30	19.30, 22.10, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30	Nadaljevanke
21.30	Nanizanka

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Lydia (kom., '41)
20.35	Film: Omicidio in bianco e nero ('90, i. R. Crenna)
23.00	Variete: Tappeto volante
1.05	Casa: Cosa?

Koper

16.00	Euronews - tv novice
16.15	Aktualnosti, tedenska rubrika
16.45	Rhythm & News, vodi Andrea F.
17.45	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
18.00	Slovenski program
	Studio 2, minestra
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.30	Tečaj angleškega jezika, »Photo Finish«
20.00	Euronews
20.30	»Bersaglio«, v studiu Tatiana Juratovec
21.30	Leteci zdravniki, tv nani-zanka
22.15	Tv dnevnik
22.30	Kosarka - Euro klub: Smelt Olimpija - Benfica Lisboa

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Naš hrupni dom, pon.
09.30	Živalski vrt, pon.
10.15	Posejdonova pustolovščina, pon. filma
12.15	Zunanjepolitično poročilo, pon.
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi, pon.
13.35	Pravica do ljubezni
14.00	Ordinacija Bülowbogen
14.50	Pogledi od strani
15.00	Otroški program
15.45	Smrkci
16.05	Artefix
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Naš učitelj dr. Specht
	Vrazje seme
18.30	Naš hrupni dom
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Sport
20.15	Ujeto srce, ameriški film, 1992
21.50	Pogledi od strani
22.00	Druga zrtev, ameriški film, 1981
23.30	Cas v sliki
23.35	Bodala v Kasbahu , angleški vohunsko - pustolovski film, 1965
01.25	Video strani

Avstrija 2

13.50	Tisoč mojstrov
14.00	Tenis: Australian Open, iz Melbourne
15.00	Lipova ulica
	Pod enim pogojem
15.30	Ljudje iz St. Benedikta, 7. del
16.15	Moc strasti
17.00	Poklici
17.30	Zemlja in ljudje
18.00	Mi
18.25	Vseh devet kije
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Argumenti
21.15	Piramide - nebesa na zemlji?
22.00	Vecerni studio
22.35	Alergični na 20. stoletje, dokumentarni film
23.20	Sport
00.20	Hello Austria, Hello Vienna
00.50	Molčeca usta , francoski film, 1983
02.20	Video strani

Hrvatska 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Poročila
	Solski program:
10.05	Dober dan, učenci
10.10	Literarno vprašanje: Moliere
10.40	Glasba: Zoltan Kodaly, sonata op. 8
	Slikarstvo: Slava Raskaj
11.30	Narnijske kronike, 17/18 del serije
12.00	Porocila
12.05	Cesarica, 74/211 del nadaljevanke
12.50	Ocka , ameriški film iz leta 1987, po romanu Danielle Steel
14.30	Glasba, pon.
14.50	Uvod v ikonologijo: Iz sodobnega življenja
15.00	Literarno vprašanje: Moliere
15.30	Nekaj važnega
	Kako je kaj nastalo
	Ko vprašam odrasle
16.05	Prvič, 3/6 del nanizanke
16.30	Porocila
16.40	Učimo se o Hrvaski
17.10	Pazi, steklo!
17.45	Hrvaska danes
18.00	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 914. del ameriške nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1, vreme
20.02	Sport
20.10	Iz strankarskega življenja
20.55	V velikem planu
23.00	Slika na sliko
23.40	Porocila
23.45	Sanje brez meja

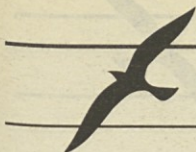
Hrvatska 2

17.20	Tv-koledar
17.30	Leta slave, ponovitev 1/3 dela nanizanke
18.25	V iskanju pustolovčin, ponovitev 7/9 del dokumentarne nadaljevanke
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.00	Vreme
20.02	Sport
20.10	Cheers, 1/44 del ameriške humoristične nanizanke
20.40	Leta slave, 2/3 del nanizanke
21.30	Cheb , francosko - alziški film, 1991
	Igrajo: Mourad Bounass, Nozka Khovradra in drugi; režija: Rachid Bouchareb
23.05	Video strani

Madžarska

06.00	Sončni vzhod
09.00	Cez dan,
09.35	Igra, serija
09.45	O cem pricajo mrtvi, kratki film
11.30	Mejno mesto, serija
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Posel
12.20	Borza
14.50	Koliko je vreden podeželan, studio Szeged
15.05	Nemščina
15.20	Zgodovina za solarje
16.00	Dnevnik
16.05	Ocividec
16.25	Gospodicina, serija
17.00	Vklopi, za otroke
17.45	Spominjaj se ...
18.15	Posel
18.30	Macek v zaklju, kviz
19.00	Pravljica
19.10	Muza, novice iz kulture
19.30	Dnevnik, telesport
20.20	Vstajenje v Makucu, film
21.55	Dnevi obleganja Budimpešte, 26.12.'44 - 13.2.'45
22.35	Petek, francoska serija
00.15	Dnevnik BBC

TV SLOVENIJA 1 22.55
ENO LETO V PROVANCI,
angleška nanizanka

Scenarij: Michael Sadler po istoimenski prozi Petra Mayla
Režija: David Tucker
Glasba: Carl Davis
Montaža: Chris Wimble
Fotografija: Nigel Walters
Igrajo: John Thaw, Lindsay Duncan, Jean-Pierre Delage, Marc Estrada, Alfred Molina in drugi

Angleška nanizanka *Eno leto v Provanci* je nastala po istoimenskem potopisu, v katerem je njegov avtor Peter Mayle opisal svoja doživetja. Z ženo sta pustila službi v večno sivem Londonu in se preselila v Provanco. Njuno novo življenje se je začelo zelo »naporno«, z gurmanskim kosilom v lokalni restavraciji namreč, katere lastnik je nepopustljivo vztrajal, da njegova gosta okusita celotno paleto njegove oziroma francoske kuhinje. Skratka, začetek novega leta in njunega življenja v Provanci je bil grandiozen, toda že naslednjega dne je Provanca pokazala povsem drugačen obraz, kakršnega ni moč nikoli videti v brosurah turističnih agencij in o kakršnem zakonca Mayle nista nikoli sanjala. Zapihal je mistral. Za nameček je zmiznila voda v ceveh in da je bila mera polna, se vodoinstalaterja sploh ni mudilo. Romantike je iz trenutka v trenutku vse manj, na njeno mesto pa stopajo vsakdanje težave, ki jih nikoli ne manjka. Tako imata zakonca Mayle precejšnje težave pri sporazumevanju z domačini. Njihova angleščina je zelo skromna, njuna francoščina pa zelo hrapava. Seveda pa težave s sporazumevanjem še ne pomenijo, da se zakonca Mayle ne živita v vsakdanji utrip provansalske vasice, saj v neki epizodi celo »rešujeta« kvaliteto vaškega kruha. Novo življenje je skratka daleč od miru, idile, o kateri sta sanjarila zakonca Mayle. Včasih se zdi povsem neverjetno, da bo Peter Mayle napisal toliko zelene knjige. Res ni napisal hollywoodske uspešnice, napisal pa je potopis *Eno leto v Provanci*, ki so ga prevedli v kar sedemnajst jezikov. Tudi po potopisu posneta nanizanka je hvalnica življenju v Provanci. Vsaka izmed dvanajstih epizod prikazuje en mesec v letu, ki sta ga zakonca Mayle preživela v Provanci. Vloga Petra Mayla je odigral John Thaw, ki ga gledalke in gledalci Sove poznajo kot inspektorja Morsa, vlogo njegove soproge Anne pa je odigrala Lindsay Duncan, ki se bo domačim gledalcem in gledalcem kmalu predstavila še z nasloveno vlogo v nadaljevalki *Žena vaškega župnika*.

TV SLOVENIJA 2 19.15
V VRTINCU,
oddaja o filmu

Po dolgem času v naše kinematografe prihaja nov slovenski film. V mislih imamo izdelek Andreja Mlakarja z naslovom *HALGATO*. Za imenom glavnega junaka se skriva doživet opis ciganskega življenja, kot ga je v knjigi *Namesto koga roža cveti* prikazal Feri Lainšček, koscenarist filma. *Halgata* vam bomo predstavili v rubriki *Izbrali smo za vas*. Bolj lahkotna tema pa vas pričakuje v *Zadetku* v polno, kjer bomo spoznavali novo komedijo Ivana Reitmana. V filmu *JUNIOR ZANOSI* - da, prav ste prebrali - pričakuje otročička nihče drug kot Arnold Schwarzenegger. V težkih trenutkih nasečnosti pa mu stojita ob strani Ema Thompson in Danny de Vito.

TV SLOVENIJA 2 22.30
OMIZJE,
Cerkveni družbeni nauk

Ali naj ima Cerkev tako kot druge ustanove svoja sredstva za svojo dejavnost in enakovredno vstopi v javni prostor ali pa naj ostaja na obrobju družbe? Kakšen naj bo novi dogovor med Cerkvijo in družbo? Kakšna njena vloga v izobraževanju in kakšen odnos do aktualnih družbenih vprašanj? Na ta vprašanja bodo odgovarjali eminentni predstavniki Cerkve in laične javnosti, med drugimi publicistka Draga Ahačič, dr. Darko Štrajn in dr. Borut Košir ter dr. Ivan Štuhec.

A KANAL 20.00
BENNY HILL,
angleška humoristična serija

Tokrat vas bo Benny ogrel kot zvezdnik romunske državne televizije. Nato bomo spremljali tajnega agenta Surovnika v boju z nevarnim vojniskim parom neke vzhodne velesile; samo on ve, da je to Rusija! Sledijo novi nepredvidljivi zapleti v snemalnem studiju in intimni televizijski intervju s filmskim zvezdnikom, za slovo pa še ganljiva drama o ljubezenskem trikotniku.

RADIO SLOVENIJA 3 16.45
ŽIVLJENJE KOT IZIV,
kontaktna oddaja

Vse, kar se človeku zgodi, je človeško, vsako še tako hudo osebno doživetje je del obče človeške izkušnje, ki nas bogati in nas uči živeti. Zato so vse težave, na katere naletimo, izziv za našo duševno in socialno trdnost, ki si jo lahko tudi pridobimo. Od tod naslov oddaje, ki bo na sporedu vsako sredo popoldne in v kateri bo tokrat dr. Jože Ramovš kot učitelj antropohigijene pripovedoval o tem, kaj lahko naredi človek sam za ohranjanje lastnega duševnega ravnesja, saj je »življenje najcenejši učitelj - kdor se slabo uči, pa ga to drago stane«. Oddaje pripravlja Julka Vahen.

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 20.20

Naše sanje so iz dna srca

Sanje, japonsko-ameriški film, 1990

Scenarij in režija: Akira Kurosawa
Fotografija: Takao Saito, Mahuro Ueda
Glasba: Shinichio Ikebe
Igrajo: Akira Terezo, Mitsuko Baisho, Toshihiko Nakano, Mitsunori Isaki, Mie Suzuki, Mieko Harada, Masayuki Yui, Shu Nakai, Sakae Kimura, Yoshihata Zushi

Takrat že 80-letni sloviti japonski filmski umetnik Akira Kurosawa je mislil, da s filmom *Sanje* zaključuje svojo filmsko ustvarjalnost. V omnibusu *Sanje* je zaokrožal svoj filmski, umetniški in ustvarjalni testament, v katerem je našel spravo s svetom in s svojo velikokrat nemirno ustvarjalnostjo.

Kurosawa je zaslovel že davnega leta 1950, ko je svetu predstavil sloviti *Rasamon*. Nagradili so ga v Cannesu in z njim je odprl mo-

znosti za prodor japonskega filma v svetovno filmsko areno.

Spisek njegovih filmov je impozanten, od njegovega debija s filmom *Sanshiro Sugata*, preko *Idiota*, *Sedmi samurajev*, *Yojimbo*, *Dodeskadena*, pa do filmov *Ran* in naposled filma *Sanje*. Film *Sanje* sestavlja osem samostojnih zgodb, ki se tematsko raztezajo od otštva (Sončni zarki skozi dež) pa do smrti (Vas mlinov na vodi). V osmih zgodbah Akira Kurosawa razgrinja svoje poglede na življenje, probleme civilizacije, ki so povezani z ekologijo, in na človekovo raztezanje od otštva (Sončni zarki skozi dež) pa do smrti (Vas mlinov na vodi). V osmih zgodbah Akira Kurosawa razgrinja svoje poglede na življenje, probleme civilizacije, ki so povezani z ekologijo, in na človekovo raztezanje od otštva (Sončni zarki skozi dež) pa do smrti (Vas mlinov na vodi). V osmih zgodbah Akira Kurosawa razgrinja svoje poglede na življenje, probleme civilizacije, ki so povezani z ekologijo, in na človekovo raztezanje od otštva (Sončni zarki skozi dež) pa do smrti (Vas mlinov na vodi).

Ob svojem filmu je Kurosawa povedal, da verjame, da sanje nastajajo v neo-

bremenjenem delu človekovih možganov in uveljavljajo človekovo željo, ki se skriva na dnu njegovega srca.

Sanje so nenavaden fenomen, ki se skorajda ne more uresničiti v realnosti, pa vendar ima sanjač občutek, da se mu sanje resnično dogodi. To je zaradi tega, ker so sanje plod čiste in iskrene človekove želje. Človek je v sanjah genialen, ne pozna strahu in je prepoln poguma. To je bilo vodilo ob nastajanju osmih sanjskih zgodb, ki vsaka po svoje pripoveduje o svetu, kot ga je živel in doživljal Kurosawa.

Kurosawa je bilo dovoljeno sanjati, prepričan je bil, da so sanje njegov zares zadnji film. Pa si veliki mojster ni mogel kaj, za Sanjami je posnel še en celovečerni film, s katerim pa je žal dokazal, da so bile *Sanje* zares njegov labodji spev.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul On MTV; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Popolanski Mix; 16.30 Coca Cola Report; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Real World 2; 22.30 Beavis & Butthead; 01.30 The End?

SKY ONE

11.00 Koncentracija; 12.00 Solly Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Heroes; 16.00 The Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Blockbuster; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Intruders; 23.00 Star Trek

PRO 7

05.10 Ponovitve; 11.30 Moško gospodinjstvo; 12.00 Agentka s srcem, serija; 13.00 Charliejevi angelčki, serija; 15.00 Colbyjevi; 16.00 Hišica v pretrji; 16.55 Risanke; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Roseanne; 19.55 Poročila; 20.15 Brisco County; 21.10 Renegade - lov brez milosti, serija; 23.00 Nočna mora Tobeja Hooperja; 00.45 Poročila

PREMIERE

14.00 Corentinove fantastične pustolovščine; 14.45 Fengguly - zadnji deževni gozd, ameriška risanka; 16.00 Vnitev v Medicine River, kanadska tragikomedija; 17.50 Prosti pad, am. triler; 19.40 Premiere; 20.15 Easy Rider, ameriški film, 1969; 22.00 Med prijatelji, ameriška drama, 1993

SAT 1

07.30 Ponovitve serij; 12.00 Loving - ljubzenske poti; 12.30 Pod kalifornijskim soncem; 13.30 Falcon Crest; 14.30 Tarzan; 15.00 Vesoljska ladja Enterprise; 16.00 MacGyver; 17.00 Tvegaji; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vse; 19.00 Poročila; 19.15 Sport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 König, nem. serija; 21.15 Hunter; 23.00 ... in pravilica za vse, ameriška drama, 1978

EUROSPORT

08.30 Atletika; 09.30 Euroski; 10.30 Eurofun; 12.00 Rally; 11.00 Tenis, prenos prvenstva Australian Open, iz Melbourne; 19.30 Športna poročila; 20.00 Boks; 23.00 Motorji; 00.00 Jahanje; 01.00 Športna poročila

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala, ameriška serija; 17.00 Jeopardy; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in slavn; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Vhod v srce, nemška drama; 22.15 Stern TV, magazin; 23.15 Gottschalk - Late Night Show; 00.00 Poročila; 00.30 Nočni program

RTL 2

05.55 - 17.30 Ponovitve; 17.30 Zorro, serija; 18.00 Umik; 18.30 Nasmehnite se, prosim; 19.00 21, Jump Street, 8.del; 20.00 Poročila; 20.15 Družina na begu, ameriška kriminalna; 1980; 22.00 Wrestling; 23.00 Harley Davidson 344, ameriški film

SKY MOVIES

15.00 Columbo; 17.00 Switching Parents; 19.00 Over The Hill; 21.00 Quarantine, ameriški futuristični triler; 23.00 The Liar's Club, am. triler 1994

MOVIE CHANNEL

11.00 A Prize Of Gold; 13.00 The Happy Thives; 15.00 One Desire; 17.00 4 D Special Agents; 18.55 The Polar Bear King; 21.00 This Is My Life; 22.45 Scent Of A Woman

FILMNET +

16.05 K-TV; 18.00 Toto le Héros; 19.50 Pregled programa; 20.00 Amityville 93; A New Generation; 21.30 E' News

SUPER CHANNEL

14.00 Kolo denarja; 17.30 Poročilo Financial Times; 18.00 Danes, novice; 19.00 Poročila; 19.30 Golf; 20.30 Dataline, magazin; 21.30 Inside Edition; 22.00 Poročila; 22.30 The Tonight Show; 23.30 Res osebno, talk show

CNN

06.00 - 23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Morning; 15.00 Larry King Live; 17.30 Business Asia; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 International Hour; 00.45 World Sport

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Za vas in mesto; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Odskočna deska; 21.05 Koncert za besedo; 21.30 Med arijo in zborom; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etnoglasba sveta; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne novice; 8.50 Prireditve; 10.00 Kje vas čevlji žuli; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilske minute; 13.00 SP v smučarskih skokih; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Moda; 17.50 Šport; 19.30 Melodije po pošti; 21.00 Zavrtite, uganite; 22.20-23.00 Jazz na 2. pr.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Literarna matineja; 11.05 Izbrali smo; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Življenje kot izziv; 17.00 Koncerti; 20.00 Pota naše glasbe; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glas. tradicija 20. stoletja; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvaritev, napovednik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Na rešetku; 9.00 Informacije, prireditve; 9.45 Na rešetku - odgovori; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.00 Tolar ni vse; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 a-o-a glasbena oddaja; 19.30 Športni program Modrega vala RK.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.00 Modri val; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna srečanja; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Zgodovina Istre; 14.50 Single tedna; 15.00 Back to the future; 16.00 Modri val; 18.00 Mix magazine;

18.45 Natività; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15, Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anket; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.25 Nagradna uganika; 18.15 RGL na rajšo gre; 20.00 Pole position; 22.00 Radosti življenja; 1.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.20 Telefoni na temo; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Moda; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Moda; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Kviz; 17.00 Gremo v primadono; 19.30 do 24.00 Večerni pr. - Pamas.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 9.15 Na postaji zvokov; 11.45 Info-servis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Železi ste, poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Pojoči srebrni klobuček; 18.00 Mladi mladim; 19.30 Šport in glasba; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva; 22.15 Glasba; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 102. Avtodrom; 14.00 OF (24 ur-info); 15.00 Recenzije & Napovedi + Fotopanika; 17.00 Jazzarije; 19.00 TB: Black Crows; 20.00 Kozmiki, Night Time, Blues, Pantofalni kabaret; 24.00 Reprize.

Radio Trst A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obzornik; 9.10 Odprta knjiga; Cvetje v jeseni (I. Tavčar, r. M. Sosic); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Revija ZCPZ; MPZ Igo Gruden; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti; Na goriskem valu; 15.00 Pot-puri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10: Mi in glasba: Trieste Prima 1994; 18.00 Literarne podobe: Literarne kritične skice in osnutki; 18.30 Made in Italy; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja VZPI-ANPI; 21.15 Samo za vas; 22.00 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koroška

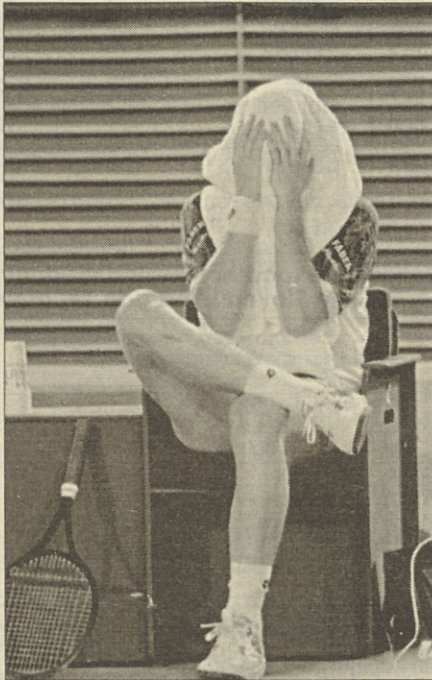
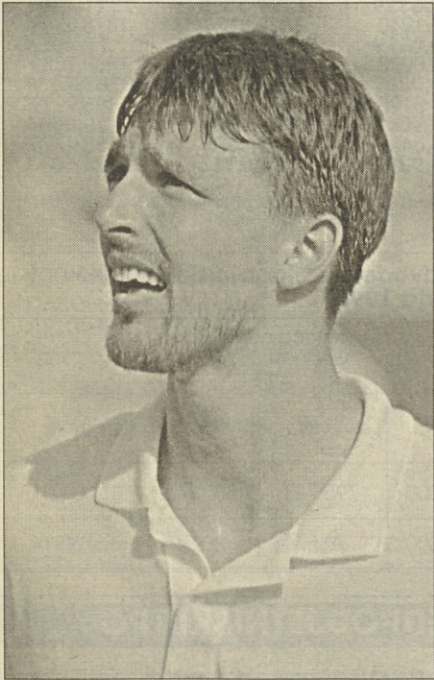
18.10-19.00 Društva se predstavljajo; 21.05-22.00 Kako poslušati glasbo?

TENIS / ODPRTO PRVENSTVO AVSTRALIJE

Ivanišević, Becker in Sabatinijeva med gledalci že po prvem krogu

Hrvata je premagal Nemec Uwe Steeb, Beckerja pa je na tribune poslal Patrick McEnroe - Pri ženskah poleg Argentinke izpadli še dve nosilki

Goran Ivanišević (levo) in Boris Becker sta že med gledalci (Telefoto AP)

NOVICE

Lotus se umika iz formule ena

LONDON (Reuters) - Britansko moštvo Lotus se umika iz tekmovanja za svetovno prvenstvo formule ena, saj niso uspeli zbrati dovolj denarja, ki bi jim omogočil nastop na vseh 16. dirkah. Moštvo je 8. decembra 1994 do konca leta odpustilo vse delavce, da bi prihranili vsaj nekaj denarja, dokler se ne bi našel pokrovitelj. 3. januarja so rok podaljšali do 16., potem pa so sporočili, da zapuščajo formulo.

Lotus je leta 1958 ustanovil pokojni Colin Chapman in do letos moštvo ni izpustilo niti eno dirkalno sezono. Tudi uspehov jim ni manjkalo, saj so osvojili šest naslovov med vozniki in en naslov svetovnih prvakov med konstruktorji.

Futre ostaja v Reggiani

REGGIO EMILIA (STA/AP) - Po dolgotrajnih pregovoranjih se je italijanski nogometni prvoligas Reggiana odločil zadržati portugalskega reprezentanta Paola Futreja, ki že nekaj časa ne igra zaradi poškodbe desnega kolena. Reggiana je trenutno pred zadnja na lestvici italijanske prve lige, Futre pa je njen član od novembra 1993 leta. Podpisal je triletno pogodbo, vendar je doslej za Reggiano odigral le tri tri tekme. Pred prihodom v Italijo je Futre uspešno igral pri Portu, Benfici, madridskem Athleticu in Marseillu.

Bickel na Japonskem

ZENEVA (STA/AP) - Švicarski nogometni reprezentant, enaintridesletni Thomas Bickel, ki je v zadnjih letih nastopal v Grasshopperu iz Züricha, je podpisal dveletno pogodbo z japonskim klubom Visselom iz Kobeja. Odkodnina je znasala 520.000 dolarjev, koliko pa bo Bickel zaslužil se ni znano.

Tudi Beбето se vrača v Brazilijo

LA CORUNA (STA/AFP) - Brazilski nogometni reprezentančni napadalec Bebeto, ki že nekaj let brani barve španskega prvoligaša Deportiva iz La Coruñe, se bo tako kot njegov se bolj slavni rojak Romario vrnil v domovino, kjer bo nadaljeval kariero. Podpredsednik nogometnega kluba Vasco da Gama Eurico Miranda je sporočil, da bo Bebeto zaigral za njegov klub. Moštvo se bo pridružil konec junija, to pomeni po končanem španskem prvenstvu. Po besedah Eurica Mirande bo Bebetov prestop stal 2.5 milijona ameriških dolarjev.

Dinamo iz Bukarešte zamenjal predsednika in trenerja

BUKARESTA (STA/Hina) - Romunski nogometni prvoligas Dinamo iz Bukurešte, kateremu v letošnjem prvenstvu ne cvetijo rože, je objavil, da je v ponedeljek dobil novega predsednika kluba in novega trenerja prvega moštva. Cornel Dinu je zamenjal dosedanjega predsednika Vasila Anghela, ki je odstopil že minuli teden, na mesto trenerja pa je postavljen Remus Vlad. Pred tem je Dinamo treniral Ion Moldovan. Dinu je bil svojčas igralec Dinama, kariero pa je po 17 letih igranja v tem klubu končal leta 1983. Vlad je bil doslej trener drugoligaškega moštva Corvinula iz Hunedoare.

Se večje presečenec pa je pripravil Patrick McEnroe, ki je 6:3, 6:4 in 7:6 (7:4) izločil tretjega nosilca Borisa Beckerja, ki je bil med glavnimi favoriti za končno zmago. Izpadel je tudi dvanajsti nosilec Švicar Marc Rosset, ki ga je premagal Andrea Gaudenzi. Italijan je bil zmage izredno vesel, se posebej, kot je sam dejal, ker se je pred srečanjem izredno slabo počutil.

Tudi v ženski konkurenci je bilo nekaj presečenj. Največje je nedvomno pripravila Amerikanka Marianne Werdel, ki je s 6:4 in 6:4 izločila peto nosilko Gabriello Sabatini. Ukrajinka Natalija Medvedjeva je s 4:6, 7:5 in 6:3 ugnala deveto nosilko Bolgarko Magdaleno Malejevo, medtem ko je vse boljša Romunka Irina Spirlea brez izgubljene igre v prvem in s 7:5 v drugem nizu premagala nosilko st. 16 Francozino Julie Halard.

Rezultati: moski - 1. krog: Patrick Rafter (Avs) - Jakob Hlasek (Svi) 6:3, 1:6, 5:7, 7:6 (7:5), 6:3; Carl Uwe Steeb (Nem) - Goran Ivanišević (Hrv) 6:1, 7:6 (7:4), 6:3; Karel Novacek (Ces) - Bryan Shelton (ZDA) 6:3, 6:3, 7:6 (8:6); Mark Woodforde (Avs) - Arnaud Boetsch (Fra) 6:4, 7:5, 6:3; Andrea Gaudenzi (Ita) - Marc Rosset (Svi) 12:6, 6:7 (4:7), 6:4, 6:3, 6:4; André Agassi (ZDA, 2) - Grant Stafford (JAR) 6:2, 6:4, 6:2; Thomas Enqvist

(Sve) - Paul Haarhuis (Niz) 6:2, 6:1, 6:1; Greg Rusedski (Kan) - Alexander Volkov (Rus) 6:4, 6:2, 6:3; Renzo Furlan (Ita) - Ronald Agenor (Haiti) 7:6 (7:1), 6:2, 4:6, 7:5; Guy Forget (Fra) - Gilbert Schaller (Avt) 6:3, 7:6 (7:5), 6:3; Michael Chang (ZDA, 5) - Paul Kilderry (Avs) 6:2, 6:4, 5:7, 6:2; Jacco Eltingh (Niz) - Mats Wilander (Sve) 6:3, 7:6 (7:3), 6:4; Jevgenij Kafelnikov (Rus/10) - Brett Larkham (Avt) 6:3, 6:0, 6:1;

ženske: Arantxa Sanchez Vicario (Spa, 1) - Fang Li (Kit) 6:2, 6:0; Chanda Rubin (ZDA) - Kristine Radford (Avs) 6:1, 6:2; Dally Randriantefy (Mad) - Florencia Labat (Arg) 6:3, 7:6 (7:5); Natalija Medvedjeva (Ukr) - Magdalena Malejeva (Bol, 9) 4:6, 7:5, 6:3; Judith Wiesner (Avt) - Rika Hiraki (Jap) 6:1, 6:7 (6:8), 6:0; Jevgenija Manjokova (Rus) - Mercedes Paz (Arg) 7:5, 2:6, 6:4; Sarah Pitkowski (Fra) - Hiromi Nagano (Jap) 6:3, 6:3; Angelica Gavaldon (Meh) - Yvette Basting (Niz) 6:2, 6:0; Patty Fendick (ZDA) - Ann Grossman (ZDA) 6:1, 6:2; Zina Garrison Jackson (ZDA) - Kerry Anne Guse (Avs) 3:6, 6:2, 6:3; Irina Spirlea (Rom) - Julie Halard (Fra, 16) 6:0, 7:5; Marianne Werdel (ZDA) - Gabriela Sabatini (Arg) 6:4, 6:4; 2. krog: Laurence Courtois (Bel) - Katerina Kroupova (Ces) 7:6 (7:2), 6:2.

NBA / RAZPOLOŽENI STRELCI

Utah Jazz igra kot po notah Chicago v krizi

S povratkom Dina Radje Boston Celtics spet zmagujejo

JAZZ GLASBA: V NBA prvenstvu, ki se s hitrimi koraki približuje polovici dolgega rednega dela (skupno 82 tekem), najbolje trenutke preživlja Utah Jazz, ki je v zadnjih 17 tekmah zmagal kar šestnajstkrat. Nič novega ni v tem, da sta najboljša posameznika Karl Malone in kralj asistenc John Stockton, ki bo v kratkem tudi prehitel Magic Johnsona na prvem mestu »streznikov« vseh časov.

IZIDI - petek: **Lakers - Golden State 115:104** (Van Exel in Ceballos po 24, Diwac 16 točk in 12 skokov; T.Hardaway 22); **Utah - Boston 95:93** (K.Malone 19; Brown 21, Radja 10 točk in 9 skokov v 32 minutah); **Sacramento - Chicago 89:79** (Polynice 25; Kukoč 19 točk, 7 skokov in 8 asistenc v 38 minutah); **Orlando - Atlanta 101:96** (A.Hardaway 26); **New York - Milwaukee 91:88** (Ewing 24; G.Robinson 24); **Seattle - Clippers 108:101** (Schrempf 23); **Houston - San Antonio 103:100** (Olajuwon 47; D.Robinson 23); **New Jersey - Philadelphia 110:101** (K.Anderson 40; Barros 31); **Washington - Indiana 99:113** (Miller 31); **Minnesota - Detroit 104:92** (Marshall in Laettner 25; Dumars 32).

PIPPEN SI JE PREMI-SLIL: **Scottie Pippen** je vsaj zaenkrat ostal v **Chicago**, da pa ozračje pri Bullsih ni pravo, potrjujejo zadnji skromni rezultati. **Kukoč** zaradi poškodbe rame ni igral.

IZIDI - sobota: **Charlotte - Chicago 96:85** (L.Johnson 22; Pippen 19); **Clippers - Phoenix 108:134** (Vaught 22; Majerle 22); **Orlando - Philadelphia 91:70** (O'Neal 31); **New York - Utah 81:86** (Ewing 22; K.Malone 21); **Denver - Houston 118:104**

(Rauf 36; Olajuwon 41); **Golden State - Cleveland 97:103*** (Sprewell 22; Hill 20); **Indiana - Milwaukee 95:97** (Smits 22; G.Robinson 21); **Dallas - Miami 77:84** (Mashburn 17; Willis 27); **New Jersey - Minnesota 93:84** (Coleman 22; Rider 29).

DOVOLJ IMAM, HVALA: Nuggetsi so povozili Rocketse, po prestižni zmagi pa je trener Denverja **Dan Issell** (eden izmed najboljših igralcev vseh časov) izjavil, da zapuška svoje mesto, ker je prenasiten s kosarko.

IZIDI - nedelja: **Boston - Sacramento 98:97** (B.Grant 25, Radja 18 točk, 8 skokov in 6 blokad); **Seattle - Portland 131:124** (Payton 29; Strickland 32, Drexler in C.Robinson po 30); **San Antonio - Dallas 103:108** (D.Robinson 43; Jackson 37).

DINO...SUPER: Zaradi poškodbe dlani je **Dino Radja** počival mesec dni, ob povratku pa nadaljuje z zelo uspešno igrjo (poprečno preko 18 točk na tekmo) in Celticsi spet zmagujejo (3 zmage v 4 tekmah).

IZIDI - ponedeljek: **New York - New Jersey 107:90** (Ewing 32; Coleman 22); **Lakers - Clippers 96:88** (Jones 23); **Washington - Chicago 109:101** (Cheatney 23; Pippen 21); **Golden State - Denver 77:73** (T.Hardaway 21); **Philadelphia - Detroit 110:116** (Barros 26; Dumars 35); **Atlanta - Miami 99:95**.

Na **Vzhodu** se vedno vodi Orlando (29-7) pred Clevelandom (23-11), Charlotte (22-12), New Yorkom (21-13) in Indiano (20-15), na **Zahodu** pa so vodilnemu Phoenixu (27-8) za petami Seattle (24-9), Utah (26-10), Lakers (22-11) in Houston (22-12).

Vanja Jogan

NOGOMET / NOVI ARGENTINSKI SELEKTOR SPREMENIL VIDEZ REPREZENTANCE

Prenovljena Argentina pod taktirko Passarelle

BUENOS AIRES - Odsel je Diego Maradona, prisel je Daniel Passarella. Ali drugače povedano: odsel je prerok argentinskega nogometa zadnjih štirinajstih let, vrnil se je »caudillo« svetovnega naslova iz leta 1978. Passarella je namreč izginil z obzorja z vzhodom Maradonove zvezde, kajti med tema najmarkantnejšima osebnostima modernega argentinskega nogometa odnosi nikoli niso bili dobri.

Daniel Passarella je bil imenovan za selektorja reprezentance takoj po svetovnem prvenstvu v ZDA. Ekipo, ki se je sicer izkazala z dopadljivo igrjo, je močno prenovil oziroma pomladil. Odsli so tisti, ki niso pristali na povelje »kratki lasje« (recimo Cannigia in v začetku tudi Batistuta) in taki, ki bi za bodočo programe težko prisli v postev iz anagrafskih razlogov (Ruggeri, Bausualdo, Sensini). Plod izbire je moštvo brez zvezdnikov. Nosilca igre bosta Redondo in Si-

meone, ki sicer zelo uspešno igrata v Španiji, a se kljub temu morata sele dokončno uveljaviti. Steber obrambe je gotovo Chamot, ki je taces ob Maldiniju brzkone najboljši in najmodernejši branilec na svetu. Na vrata pa trka kar precej mladih, ki bi radi vsaj delno posnemali dejanja »pipeja de oro«. 20-letni Ariel Ortega, med drugim strellec zmagovitega gola proti Jugoslaviji, je nekaj slave prav tako že okusil v ZDA, kjer je s svojim vrtočnim preigravanjem »upijal« marsikatero nasprotnika. Povsem neznan je doslej bil napadalec Sebastian Rumbert, medtem ko je na medcelinskem pokalu nase opozoril režiser Veleza Gustavo Bassetas.

Toda ne glede na uspehe ali neuspehe so problemi argentinskega nogometa predvsem v nezanimanju gledalcev za domače prvenstvo. Kot drugod v Južni Ameriki so tudi v Argentini poskušali prebuditi

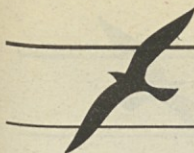
gledalce na vse mogoče, tudi folklorne načine. Se najbolj preprosto »gaucho« si ne bi mogel zamisliti neumnjeje formule od tiste, ki je v veljavi zadnja stiri leta. V Evropi čudno zveni, da lahko izpade tudi prvak! Toda tako je: za izpad se namreč stejejo točke zadnjih dveh sezon oziroma starih prvenstev, kajti prvi in povratni del sta ob Riu de la Plata vsak samostojno tekmovalje. Kdo je torej najboljši: Velez (zmagovalec »aperture«) ali River Plate, ki je osvojil »clausuro«? Toda take dileme so bile aktualne že od nekdaj. Prav tako dva naslova so podeljevali tudi v 60-ih in 70-ih letih, ko so za naslov »nacional« tekmovali vsi, za »metropolitano« pa samo klubi iz Buenos Airesa. Stvar bi bila pravzaprav manj napakna, če vemo, da je v prvi ligi iz glavnega mesta ali najbližje okolice trenutno kar štirinajst (od dvajsetih) moštve. Je pa zato manj verjetno, da se iz

Gabriel Batistuta ostaja

anonimnosti prebije kak nadarjen fantič, katerega edina smole je ta, da se je rodil v več tisoč kilometrov oddaljenih vasicah.

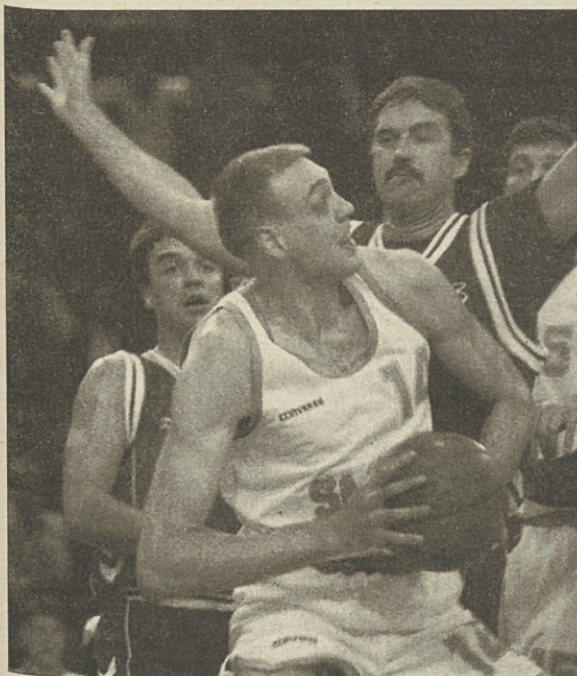
Nekaj pa je na domači ravni le dobrega. Po Argentini in tudi Braziliji so nekoč pridno pustosili evropski klubi, ki pa se zdaj za vsaj kolikaj dobrim blagom ozirajo predvsem po Afriki. Kljub temu, da zaključki niso dobri - seveda v primerjavi z evropskimi - je večina argentinskih nogometašev obojena na igranje v domovini. (dk)

KOŠARKA / DEVETO KOLO V »EUROCLUBU«

Scavolini proti kralju Sabonisu Smelt Olimpija v Ljubljani z Benfico

Peterka iz Pesara bi se z zmago praktično že uvrstila v četrtfinalno fazo Ljubljančani so proti Portugalcem dosegli doslej edino zmago v gosteh

Vitalij Nosov bo igral važno vlogo pod košema (Foto A. P.)

PESARO - Scavolini Pesaro - Real Madrid bo osrednja današnja tekma košarkarskega »eurocluba«. Ne le zato, ker mostvi skupaj s Panathinaikosom vodita na začasni lestvici A skupine, ampak tudi zato, ker pomeni renomirano špansko mostvo povsod po Evropi veliko atrakcijo. Scavolini se bo na tem srečanju poskusil oddolžiti za gladek poraz (88:77), ki ga je doživel na prvi tekmi v Madridu, kjer se je Realu solidno upiral samo v prvem polcasu. »Kralj« Sabonis, ki je v minulem kolu dosegel proti ljubljanski Smelt Olimpiji trideset točk, bo brzkone tudi tokrat najnevarnejši mož Spancev, čeprav razpolaga Scavolini pod košem z dokaj masivnimi

igralci, začeni s Američanom Garretom. Trener Italijanov Valerio Bianchini veliko pričakuje tudi od mladih igralcev. Za Scavolini bi zmaga proti Realu brzkone že pomenila uvrstitev v četrtfinalno fazo tega pokala.

Košarkarji Smelta Olimpije bodo drevi ob 20. uri v Hali Tivoli igrali proti portugalskemu prvaku Benfici iz Lizbone.

Današnja tekme sta trenutno zadnji ekipi v polfinalni skupini A, Ljubljančani imajo 4 točke, Portugalci pa dve manj. Smelt Olimpija je Benfico premagala v Lizboni (84:81). Benfica, se lani eno od največjih presenečenj v Evropski ligi, se je prav po porazu doma z Ljubljančani »tiho« udala v usodo, zadnje mesto v skupini, prav to pa bo danes največja nevarnost za igralce iz Tivolija.

Gostje znajo in zmorejo igrati zelo »umazano« košarko in zadevajo predvsem z zunanjih položajev. Smelt Olimpija je letos »teoretično« seveda boljše ekipa od Benfice, kar bi morala danes tudi potrditi. Trener Sergej Ravnikar se zaveda, da bo njegova »promocija« v Tivoliju vse prej kot lahka, saj občutljivi ljubljanski gledalci vedno zahtevajo vrhunsko igranje, borbenost, in končno - zmago.

Bolonjski Buckler bo igral jutri. V tekmi B skupine se bo doma pomeril s francoskim prvakom Limogesom, s katerim deli prvo mesto na lestvici. Bolonjčani so jutri favoriti.

SPORED TEKEM
PARI 9. KOLA

Skupina A (danes): Smelt Olimpija - Benfica (ob 20. uri v dvorani Tivoli), Scavolini - Real Madrid (20.30), CSKA - PAOK (19); jutri: Maccabbi - Panathinaikos (20.45).

Vrstni red: Scavolini, Real Madrid in Panathinaikos 12, CSKA in Maccabbi 8, Paok 6, Smelt Olimpija 4, Benfica 2.

Skupina B (vse tekme jutri): Cibona - Olympiakos (20.15), Buckler - Limoges (20.30), Efes Pilsen - 7 UP Joventut (17.30), Barcelona - TSV Bayer 04 (20.30).

Vrstni red: Olympiakos, Buckler, Limoges, Barcelona in Efes Pilsen 10, Bayer 8, Cibona 6, Joventut 0.

Danes v Trstu Italija-Srbija (ženske) v priredbi Sgt

Društvo Società Ginnastica Triestina bo v svojem športnem centru v Ul. Ginnastica organiziralo zanimivi ženski košarkarski tekmi. Ob 16.30 se bo peterka gostitelja Crtrieste, ki nastopa v italijanski A2 ligi, pomerila z mladinsko reprezentanco Srbije. Ob 18. uri pa bo na vrsti srečanje med članski in vrstama Italije in Srbije, ki že nekaj dni skupaj trenirata v Trstu.

NOVICE

Orioli obtožuje Peterhansla

RIM - Furlanski motociklist, ki je na dirki od Grenade do Dakarja zasedel končno 3. mesto, se pritožuje, da so organizatorji pomagali zmagovalcu, Francozu Stephaneu Peterhanslu. V nekem sinočnjem televizijskem intervjuju je dejal, da se je Peterhansel krat trikrat zatekel k nedovoljeni pomoči organizatorja: pri zamenjavi karterja motorja v Maroku in popravilu gume, o nekem tretjem posegu pa naj bi obstajali tudi TV posnetki. Orioli se tudi zavzema za prepoved uporabe satelitskega kompasa. »S tem priopomočkom se dirka dejansko spremeni v hitrostno preizkušnjo«, pravi Orioli.

Baggio ne gre v Barcelono

TURIN - Roberto Baggio je zanikal možnost, da bi se po končani sezoni preselil v Spanijo k Barceloni. »Nihče me ni kontaktiral. Zelo bi bil počaščen, če bi se Barcelona res zanimala zame, toda moji načrti so zaenkrat drugačni«, je vest, ki jo je objavil dnevnik Corriere dello sport komentiral Baggio. Znanemu italijanskemu asu pogodba z Juventusom zapade ob koncu letošnje sezone, doslej pa se klub in nogometaš sploh še nista začela pogovarjati o novi pogodbi. Juventus namerava precej zmanjšati stroške. Kaze, da bi zelel Baggia obdržati najmanj se za eno leto, a le pod pogojem, da sprejme manj ugodno pogodbo.

Pri Pami »proslavljali« dva milijona gledalcev

PARMA - Odkar nastopa v nogometni A ligi, to je od sezone 1990/1991, si je Parmine tekme ogledalo že dva milijona gledalcev. V to število so vsete vse prvenstvene in pokalne tekme ter seveda imetniki abonmajskih izkaznic. Skupno je Parma s prodajo vstopnic in izkaznic v tem času zaslužila okrog 85 milijard lir. To res ni malo, če vemo, da premore stadion Tardini v Parmi le 28 tisoč gledalcev.

Monzona so po smrti okradli

BUENOS AIRES - Iz razbitin avtomobila, ki je 8. januarja letos zahteval življenje nekdanjega svetovnega boksarskega prvaka v srednji kategoriji Carlosa Monzona, je nekdo, takoj po nesreči, izmaknil Monzonovo uro, zlato verigo in krizec. Po pisanju argentinskega dnevnika El litoral je odvetnik Fernandez Varela, zastopnik Alicie Fessie, ki je bila v prometni nesreči ranjena, že prijavil krajo. Monzonu je bila se posebej pri srcu ura, ki mu jo je daroval Jean Claude Bouttier, francoski boksar, ki je Argentincu dvakrat zamen poskusil odvzeti naslov svetovnega prvaka.

Crippe ni nihče ovadil

Vodstvo protimafijskega policijskega oddelka v Neaplju je demantiralo vest, da je neki skesanec obtožil Massima Crippa preprodaje mamil v času, ko je igral za Napoli. Preiskovalci imajo vsekakor na muhi več takratnih Napolijevih igralcev, posebej pa se Diego Armando Maradono in njegovega menažerja Guillerma Coppola. Argentinske oblasti so že sporočile, da ni zadržkov za to, da bi Coppola kot priča nastopil pred italijanskimi sodniki. Coppola je izjavil, da se za obtožbami zoper Maradono skriva poskus Fife, da bi moralno diskvalificirala igralca, ki namerava ustanoviti mednarodni sindikat nogometašev.

Sisley proti Dancem

Ta teden se bodo končale tekme osmine finala v evropskih odbojgarskih pokalih. Daytona iz Modene si je uvrstitev v nadaljnjo fazo zagotovila že prejšnji teden. Prvak Sisley bo drevi v Trevisu igral proti danskemu prvaku Holte If. Edilcuoghi se bo v Ravenni pomeril z beloruskim Sputnikom Vitebsk. V zveznem pokalu bo Cariparma danes igrala v Franciji proti Tourcoingu, milanski Tally pa se bo v Bergamu pomeril s španskim Vigom.

Zmaga Salzgeberja

AOSTA - V drugem smuku za moški evropski pokal v alpskem smučanju v kraju La Thuile so se najbolje odrezali Avstrijci. Zmagal je Rainer Salzgeber (1:50, 75) pred rojakom Andreasom Schifferjem (+0, 23), tretji pa je bil Italijan Maurizio Felner (+0:45).

Obvestila

SK BRDINA
organizira tečaj za baby ski team, ki bo ob nedeljah. Informacije na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah vsak ponedeljek od 19. do 21. ure. tel. 212859.

SK DEVIN
prireja telovadbo v telovadnici sole Marchesetti v Sestlanu vsak torek od 18.30 do 19.30 in petek od 17.00 do 18.30. Prevoz s klubskim kombijem. Informacije po telefonu 220423 (Stojan)

SK BRDINA
organizira v nedeljo, 29. t. m. avtobusni izlet v Sappado ob priliki trofeje dežel. Vpisovanje in informacije na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah vsak ponedeljek od 19. do 21. ure.

NOGOMET / GLEDE TEKME JUVENTUS - ROMA

Evropska zveza si umiva roke

»Stvar italijanske zveze« - Predsednik Rome Sensi miri navijače

ŽENEVA - Po mnenju evropske nogometne zveze (UEFA) ima Roma malo možnosti, da bi dosegla ponovitev tekme z Juventusom zaradi tehnične napake stranskega sodnika. »Uefa se v podobnih primerih ni nikoli odločila za ponovitev srečanja,« je povedal tajnik disciplinskega oddelka Uefe Savic, ki je se dodal, da je to, kar se je pripetilo Aldairju pri izvajanju outa, izključno stvar italijanske nogometne zveze, saj se zaradi tekme italijanskega prvenstva klub nikakor ne more pritožiti na Uefo. »Pri nas sicer dopuščamo možnost, da se na tekmah, ki jih mi organiziramo, klubi v primeru tehnične napake lahko pritožijo. Toda zelo težko pritožbi ugodimo. Tako je letos Hibernians zahteval ponovitev srečanja z Dinamom iz Minska zaradi tehničnih nepravilnosti (dimenzije gola niso ustrezale predpisom),

vendar smo zahtevo zavrnili,« je se povedal Savic.

Glede konkretnega primera pa se po njegovem Roma nima kaj pritoževati, če stranski sodnik ne prizna svoje napake. Gol, ki ga je dosegel Ravanelli, pa je po njegovem povsem regularen, saj je bil dosežen potem, ko je po prekinitvi, med katero je bil morda Aldair tudi oviran, zoga pršla spet v igro.

V zvezi s to tekmo pa je potrebno za beležiti se izjavo predsednika Rome Franca Sensija, ki je od navijačev zahteval, da javno ne manifestirajo proti nogometni zvezi in izjavil, da povsem zaupa v pravično odločitev pristojnih organov.

Sensi je to izjavil potem, ko so nekatere privatne radijske postaje v Rimu pozvale navijače, naj uprizorijo »sit in« pred sedežem FIGC.

NAMIZNI TENIS / PROMOCIJSKE LIGE

Krasova dekleta končala z rednim delom Še boj za napredovanje

Krasovi fantje imajo pred seboj še dve koli

V deželnem promocijskem prvenstvu se je v nedeljo zaključila kenska liga. Kras je v njej nastopal s tremi ekipami. Klubske derbi med ekipo Kras C in Kras B pa je odločal o porazdelitvi prvih dveh mest na prvenstveni lestvici v skupini A. Do tedaj sta obe ekipi imeli po štiri zmage. S prepričljivim 5:0 je prvo mesto zasedel Kras B v sestavi Jasmin Kralj, Martina Milic in Sardo Sara, zmaga pa je bila zgolj formalnega značaja, ker se bosta obe Krasovi ekipi potegovali za napredovanje v tretjo državno ligo. V razigravanju mest s prvo in drugouvrščeno ekipo iz skupine B bosta napredovali po dve ekipi.

Kras B - Kras C 5:0

Martina Milic - Stubelj 2:1 (21:16, 14:21, 21:17), Kralj - Santini 2:0 (21:15, 21:14), Milic/Kralj - Stubelj/Santini 21:19, 21:17, Martina Milic - Santini 2:0 (21:19, 21:16), Kralj - Stubelj 2:1 (15:21, 21:15, 21:17).

Postava Krasa A se je v teku prvenstva večkrat spreminjala (Irena Rustja, Monica Mosetti), največkrat in zadnje prvenstveno tekmo proti Chiadinu pa je igral v sestavi Natasa Doglia (najmlajše) in Starc Sara (deklice). Tržačanke so mlado ekipo Krasa premagale s 5:0. Chiadino si je z drugo zmago zagotovil tretje mesto, Kras A pa četrto.

Kras A - Chiadino 0:5

Starc - Anastasi 0:2 (4:21, 5:21), Doglia - Hrovatin 1:2 (21:16, 10:21, 10:21), dvojice Starc, Doglia - Anastasi, Hrovatin 0:2 (14:21, 10:21), Doglia - Anastasi 0:2 (12:21, 16:21), Starc - Hrovatin 0:2 (5:21, 14:21).

Krasovki Martina Milic (levo) in Jasmin Kralj (Foto Kroma)

Moska promocijska liga

Fante locita se dva kroga do konca prvenstva v D1 ligi. V nedeljo je Krasova ekipa imela smolo. Dvoboj s Fincantierjem, ki so ga v prvem delu dobili s 5:2, so v povratnem delu izgubili s 3:5. V zelo izenačeni borbi je kar pet tekem terjalo dodatni tretji set in le v enem je imel srečnejšo roko Gorazd Milic. Pet setov pa se je končalo na minimalni razliki. Ostali dve točki je za Kras osvojil Radini. Ob nesrečnem spodrsanju pa ne gre izgubljati glave. Zato si bodo krasovci v prihodnji tekmi s Chiadinom prizadevali obdržati drugo mesto na lestvici in vsekakor ne bodo opustili misli na napredovanje.

Kras - Fincantieri 3:5

Santini - Norrito 0:2 (19:21, 19:21), Milic - Fafac 2:1 (10:21, 21:15, 21:18), Radini - Casson 2:0 (21:17, 21:17), Santini - Fafac 1:2 (14:21, 21:15, 9:21), Radini - Norrito 1:2 (22:24, 21:13, 19:21), Milic - Casson 1:2 (16:21, 21:19, 12:21), Radini - Fafac 2:0 (21:11, 21:16), Radini - Casson 1:2 (11:21, 21:19, 18:21). (J.J.)

ODBOJKA

Naš prapor ugnal Toriano Danes spet

Naš prapor - Torriana 3:1 (15:13, 13:15, 15:6, 15:9)

Odbojkarji Nasega prapora so v tekmi 1. moske divizije brez večjih težav premagali Toriano. Izjema je bil le drugi niz, v katerem so si Goricanci po nepotrebnem napravili visoko vodstvo z 12:4. Trener Legiša je po prvi naredil se celo vrsto menjav, vendar je na igrišču zavladala nesložnost in gostje so nadoknadili ves zaostanek ter zmagali, toda v nadaljevanju niso bili več kos Našemu praporu. Posebno pohvalo za odlično igranje v napadu zaslužita Gvido Kovin in Valentin Juretic.

Ze drevi (ob 20.15) bo Naš prapor v Poljanu odigral tekmo 7. kola proti Corridoniju.

HOKEJ NA KOTALKAH

Visok poraz poletovcev

Za Breganze nastopali tudi prvoligaši - Zdaj z Bologno

Polet - Breganze 2:12 (1:8)

POLET: Stigli, Marinuzzi, Samo, Mojmir in Mitja Kokorovec, De Angelini, Rados, trener Fonda.

V 2. kolu prvenstva C lige so Poletovi hokejisti utrpeli visok poraz proti moštvu Breganze, ki pa nastopa v tem prvenstvu izven konkurence, saj igra s hokejisti, ki nastopajo tudi v A ligi. Ze sam izid zgovorno kaže, kolikšna je bila razlika med ekipama in ze pravi podvig je, da je poletovcem uspelo doseči dva zadetka. Resnici na ljubo bi naše moštvo lahko izgubilo z manjšo razliko, v golih, če bi bolj pazljivo igralo v obrambi.

Poletovci bodo imeli v 3. kolu priložnost, da se

oddolžijo za dosedanja dva poraza, saj bodo v soboto spet nastopili doma proti Bologni, ki je doslej zbrala eno točko.

Vrstni red po 2. kolu: Breganze, Ferrara in Sandrigo 4, Thiene 3, Bologna 1, Polet in Suzzara 0, Goriziana -1.

KOŠARKA / MLADINSKO PRVENSTVO

Z zmago nad Scoglietto je Cicibona končno zapustila zadnje mesto

Jadranovi mladinci tokrat zmagali brez boja

Cicibona Mingot - Scoglietto 86:77 (38:33)

CICIBONA: Giacomini 29 (7:8), Messini 30 (4:5), Verri 11 (3:4), Sartori, Kovač 13 (3:3), Lipovec 2, Korosic 1 (1:2); trener Jogan.

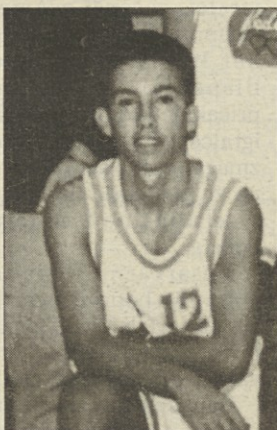
PM: 18/22. SON: 16. 3T: Messini 2, Giacomini 1.

SCOLIETTO: L.Valentini 2, Vever 4, Verdecchia (0:2), Crisma (0:2), F.Valentini 13 (3:3), Bassanese 16 (4:8), Calcina 18, Degressi 2, Fonda 22 (5:6), Santin; trener Forza.

PM: 12/21. SON: 21. 3T: Calcina 2.

Sodnika: Kirchmayer in De Lucia (oba Ts)

V tekmi »obupanih« so mladinci Cicibone povsem zasluženje premagali postavbo Scoglietta, ki jih je v prvem delu prvenstva premagala in s katero si je naša ekipa tudi delila zadnje mesto na lestvici. Belozeleni, ki so nastopili v okrnjeni postavi (brez poškodovane Gregorica in brez Colje ter Bude), so že v začetku povedli z 18:9, Calcina in Fonda pa sta poskrbela za delni izid 12:2 in Scoglietto je

v 12. minuti prvič povedel z 21:20. Giacomini in Messini (vsak po 18 točk v prvem polčasu) pa sta spet zaigrala, kot znata in s trojko ob zvoku sirene je Cicibona zaključila polčas s 5 točkami prednosti. V drugem delu sta si bili moštvima enakovredni vse do 30. minute (53:48), tedaj pa se je našim odprlo, razigrala pa sta se Marko Verri (11 točk v drugem polčasu) in zlasti mali Samo Kovač (na sliki), ki je odigral svojo življenjsko tekmo. S strnjeno in učinkovito obrambo so cicibonasi povedli kar s 70:59 v 35. minuti, dve minuti pred koncem pa je prednost znašala že 16 točk. Gošče so z agresivno obrambo znižali zaostanek na 5 točk (82:77), Kovač pa je svojo super predstavbo kronal z dvema prostima metoma in belozeleni so se lahko v letšnjem prvenstvu še drugič veselili. (VJ)

Jadran Tkb - Cervignanese 2:0 (bb)

Jadranovci, sodniki in zapisničarji so zaman čakali na prihod nasprotnikov, ki bodo, ob porazu in globi (60.000 lir) tudi kaznovani z odvzemom točke na lestvici.

KOŠARKA / PROMOCIJSKA LIGA

Polet Metra kljub dobri igri na koncu tesno izgubil proti Momo Giò

Za zmago bi potrebovali več prisebnosti in športne sreče

Momo Giò - Polet Metra 67:65 (37:35)

POLET METRA: Berdon 12 (6:6, -, 0:1), Bogatec 15 (5:7, 0:2, 5:6), Briscik 2 (1:3, -, -), Vremec 18 (6:10, 2:4, -), Pertot 14 (4:6, 2:8, -), Bajc (0:3, -, -), Lessizza 1 (0:2, 0:4, 1:2), Klanjscek 3 (1:3, -, 1:2), Dolhar, Doles; trener Vremec

SON: 22; 50N: nihče; 3T: Vremec in Pertot po 2.

Košarkarji Poleta Metre so v ponedeljek napravili veliko priložnost, da bi z zmago nad solidnim nasprotnikom izboljšali upe za obstanek v promocijski ligi. Toda kljub dobri igri so morali na koncu priznati premoč ekipi Momo Giò, ki si je minimalno zmago zagotovila z dvema »breakoma« s po 10:0. Do prvega je prišlo takoj na začetku tekme, do drugega pa v sredini drugega polčasa. Poletovci so sicer z veliko prizadevnostjo zaostanek precej znižali, toda na koncu so bili za dve točki prekratki.

Vsekakor pa so tokrat pokazali precej dobro igro, nasprotniku so bili velik del srečanja povsem enakovredni, za zmago pa jim je manjkalo nekoliko več prisebnosti v odločilnih trenutkih in pa nekaj več sportne sreče (Gorazd Bajc)

PLAVANJE / 3. IZLOČILNA TEKMA ZA ZAČETNIKE

Kalc tokrat pred Ferugliom

Na 100 m prsno oba v istem času - 3. mesto Biserke Cesar

Devet mladih plavalcev PK Bor je v nedeljo tekmovalo na 3. kvalifikacijski preizkušnji za začetnike A in B kategorije, zadnji na pokrajinski ravni. V osemnajstih nastopih so plavi šestnajstkrat izboljšali osebne rekorde in dosegli vrsto visokih uvrstitev.

Na 100 m prsno za A-kategornike sta Milos Kalc in Matteo Feruglio plavala v istem času 1:21, 3. Tokrat je zmaga vsekakor pripadla Kalcu, ki je svojo znamko popravil za 2, 1 sekunde, Feruglio pa se je izboljšal kar za 3, 4 sekunde. Svoj doslej največji uspeh je na enaki razdalji v B kategoriji dosegel Danjel Pettiroso (neuradno 3. mesto), ki je svoj rekord s časom 1:36, 7 izboljšal za celih sedem sekund.

Med deklicami A kategorije velja

omeniti zelo dobro tretje mesto Biserke Cesar na 100 m hrbtno. Dokazala je, da je povsem enakovredna najboljšim plavalkam v tej starostni kategoriji. Alejandra Glavina se je na enaki razdalji v B kategoriji popravila za celih deset sekund (1:31, 5), lep napredek pa je na 100 m kravl (1:17, 7) pokazal tudi Walter Bullo. Na 100 m prosto je Matteo Feruglio zasedel 3. mesto v času drugouvrščenega 1:09, 4. Svoje prejšnje znamke so izboljšali tudi Luka Peric, Oskar Peroša in Marko Zupan.

Se pred nekaj leti bi lahko govorili o prodornem uspehu Borovih plavalcev, danes pa pomenijo takšni rezultati zanje že skoraj čisto navadno rutino, kar spet potrjuje, da Borova plavalna sola kakovostno stalno rase.

ALPSKO SMUČANJE / KONČNO ZAČETEK TEKMOVALNE SEZONE

Konkurenca bo letos dosti bolj ostra

Tudi med pionirji združili tekmovalce različnih okrajev - Konec tedna res pester spored

Zelo dober prvi spust Erika Piccinija (SK Brdina)

Po odložitvi prvih tekem se je konec prejšnjega tedna s slalomom za pionirje na Piancavallu končno začela smučarska tekmovalna sezona pri nas. Velika letošnja novost (negativna za naše smučarje) je ta, da so tudi pri pionirjih kot pri mladincih združili okraje, tako da so vse tekme postale deželne značaja. To pomeni, da je konkurenca dosti večja. Hribovci in večina smučarjev tržaskih klubov imajo za sabo čez 50 dni treningov in povrh se možnost treningov med tednom. V teh kategorijah so tudi smučarji, ki se udeležujejo tekem na državnem nivoju. Glede torej na različne pogoje vadbe so na

teh tekmah nasi smučarji lahko le v defenzivi.

Nedeljski slalom na Piancavallu se je odvijal v dveh spustih. Na progi Sauc, kjer se že odvija FIS tekma za ženske, z višinsko razliko 130 m, je bilo postavljenih 41 vratc. Sneg je bil umeten in zato precej trd in leden, tako da so imeli neizkušeni smučarji precej težav. Tudi temperatura, -11, ni bila idealna za mlade smučarje. Na startu je bilo 12 naših smučarjev, polovica teh je dokončala tekmo. V kategoriji deckov (25 smučarjev) je zmagal član Sci Cai Ts Andrea Caproni s skupnim časom 73.12, Erik Piccini (SK Brdina) je s časom 93.47 pri-

stal na 14. mestu. Kaže, da Erik letos tudi na tekmah pokaza, kar na treningih že zmore delati. Njegov prvi spust je bil prav dober. Član Devina sel. ZSSDI Patrick Kocjancić pa je nasprotno slabo smučal v prvi vožnji, v drugi pa je dosegel sploh najboljši čas med našimi smučarji in s časom 90.56 obital na 18. mestu.

Med deklicami je bilo na startu 24 smučark. Zmagala je s časom 76.53 članica SC 70 Ts Lorenza Romanese. Ingrid Bianchi (SK Brdina) se je uvrstila na 14. mesto (96.91), mora pa biti bolj napadalna. 17. (100.32) je bila Nika Furlani (Devina sel. ZSSDI). Če pomislimo, da je bil to njen prvi nastop v tej kategoriji, moramo biti z njenim nastopom zadovoljni. Med narasčajnicami (22 tekmovalk) je kot ponavadi zmagala Irina Germani (SC 70 Ts) s časom 72.92. Barve SK Brdina sta v tej kategoriji branili sestri Mezgec. Fjona se je s časom 88.10 uvrstila na 13. mesto, Karin (88, 93) pa je bila takoj za njo. Kljub temu, da Mezgečevi nista imeli za sabo niti enega treninga med kolicki, sta vseeno izvedli precej dobra spusta.

Ne smemo pozabiti tudi na tri naše tekmovalce, ki bi lahko dosegli dobro uvrstitev, ko ne bi izpustili vratca med vožnjo. To so Boruta Bogatec (Mladina sel. ZSSDI), Matej Krizmancić (Devina sel. ZSSDI) ter Giorgio Pittaco (Brdina). Manj sreče so imeli tudi Tomaz Sirca, Stefano Maizen (oba Devina) in Peter Ferluga (Brdina).

Konec tedna čaka naše smučarje pester program tekem. V soboto bodo baby in cicibani tekmovali v veleslalomu na Piancavallu. Naslednji dan bodo tam tekmovali tudi mladinci. Na Zoncolanu bi morali imeti pionirji superveleslalom, en odpadli veleslalom pa naj bi nadoknadili v soboto v Sappadi. Vse tekme bodo do petka pod vprašajem, z izjemo tekem na Piancavallu. (E.M.)

NOGOMET / OBRAČUN V AMATERSKIH PRVENSTVIH

Z izjemo dolinskih enajsteric ostale naše ekipe uspešne

Sovodnje imajo pred drugouvrščenim že 3 točke prednosti

Glavna značilnost nedeljskega kola v amaterskih prvenstvih je bil močan veter, ki je na tekmah v tržaski pokrajini zelo oviral igranje. Na Padricah je bil celo sodnik po 45 minutah mnenja, da je nemogoče nadaljevati srečanje Gaja - Fogliano in poslal vse predčasno domov. Do takrat so vodili domačini 2:1. Skupni nedeljski obračun slovenskih ekip je dober. Slabo sta igrali le obe ekipi iz dolinske občine. V promocijski ligi so **Standrezci (ocena 8)** dosegli četrto zmago v gosteh. Strelca Frant in Mazzili pa sta bila šestici oziroma petici uspešna. Neustavljivi **Sovodnjci (8, NA SLIKI)** so brez težav odpravili Portuale in imajo sedaj tri točke prednosti pred drugouvrščenimi Zaulami, ki so v nedeljo proti Pallazzolu igrale neodločeno. Kot zanimivost naj dodamo, da se je tekma Villanova Futura, ekipi igrala v isti skupini kot Sovodnje, zaključila z rekordno zmago gostov z 9:1. V Skupini C prve amaterske lige so **Bazovci (7)** dosegli še deveto prvenstveno zmago in zaostajajo za vodilno Colugno se

vedno eno točko. Naj dodamo, da so Zarjani nepremagani že 11 kol, to je od 3. oktobra lani. **Vesna (8)** je na domačih tleh gladko premagala zadnjeuvrščeni Donatello in se trenutno nahaja na 6. mestu. Pocasi se iz nevarnih vod oddaljujejo **Prosečani (6-7)**, ki so dosegli 9. neodločeni izid, četrta v gosteh. V drugi amaterski ligi so **Krasovci (6)** pred domačim občinstvom igrali samo neodločeno. Vendar s tem izidom nadaljujejo pozitivno serijo, saj so že 6 kol nepremagani. Izredno važno točko so dosegli **Trebenci (6-7)** pri katerih je Appuzzo dosegel drugi zaporedni zadetek v

dveh srečanjih. Kot smo že povedali, je bilo srečanje **Gaja - Fogliano** prekinjeno. V 3. amaterski ligi sta oba dolinska predstavnika v tržaski skupini že tretjic v letošnjem prvenstvu ostala praznih rok. Za **Brezane (4)** pomeni nedeljski poraz oddaljeitev od vrha in po vsej verjetnosti opustitev misli na napredovanje. **Dolina (5)** pa je doživela peti zaporedni poraz. Goriska skupina tretje amaterske lige, kjer igra Mladost, je tokrat v celoti počivala.

Statistični podatki: odigrana srečanja 9, osvojene točke 11 (4 zmage, 3 remiji, 2 poraza); doseženi zadetki 16, prejeti zadetki 7, izključena 2, 11-metrovke v korist 3.

V prihodnjem kolu bo osrednje srečanje derbi med Primorcem in Gajo, vendar bi morala biti zanimiva tudi srečanja Primorje - Bear-

zi, Rivignano - Vesna, San Lorenzo - Kras in Campanelle - Dolina.

Ta teden smo se pogovorili s Sašom Cossutto, letnik 1973, ki je kot mladinec igral pri Primorju in Vesni. Ze tri leta pa igra v kriski članski ekipi.

Vas nedeljski nasprotnik vam ni povzročil velikih težav...

Res je, nasprotnik je zadnji na lestvici, vendar je bil skozi vse srečanje zelo borbena. Večjih težav pa nismo imeli, saj smo imeli stanjo pobudo v naših rokah.

Kako bi ocenil dosedanje potek vašega prvenstva?

Na začetku smo imeli nekaj težav, nato pa sta prišla dva nova igralca, Beorchia in Venturini, ki je sicer pred leti že igral pri Vesni, in njun doprinos je bil zelo

dober, predvsem na sredi terena, kjer so po njunem prihodu zaigrali bolj urejeno.

Kaj pa meniš o Primorju in Zarji?

Od Primorja sem pričakoval kaj več, saj so lani izpadli iz promocijske lige. Mladi igralci, kateri so nosilci ekipe, bi lahko pokazali več. Zarja pa se je že lani borila za napredovanje in sodi letos ponovno med favorite za končni uspeh.

Letos ste se po petih letih končno ponovno vrnili v Kriz. Kaj je to pomeni za vas igralce?

Seveda smo vsi zelo zadovoljni. Končno igramo tudi na travnatem terenu. Vascani so nam tako bolj blizu, ker je za nas igralce dodatna spodbuda. E.B.

Več igralcev naših ekip v pokrajinski reprezentanci

Trener pokrajinske amaterske reprezentance Luciano Heller je za trening, ki bo 19. t. m., ob 19.30 na nogometnem terenu pri Sv. Ivanu poleg drugih poklical tudi nekaj igralcev, ki igrajo v slovenskih ekipah. Na Hellerjevem seznamu so Sabadin iz Primorja, Magania, Bolcato in Melli iz Doline ter Svab in Laurica iz Brega.

POZOR!

Primorski obdaruje naročnike!

*Vsem naročnikom
Primorskega dnevnika
za leto 1995 nudimo
vrsto ugodnosti in
prijetnih presenečenj:*

GRAFICENTER

- Vsako jutro vas pred vrati čakajo sveže novice iz sveta in bližnje okolice...
- ...in bistra razmišljanja, komentarji, reportaže in razvedrilo
- Brezplačno vam bomo objavljali male oglase in čestitke
- Za novoporočence v letu 1995 bo naročnina brezplačna
- Ob novem letu vam bomo podarili stenski koledar za leto 1995, tiskan na originalnih strojih v partizanski tiskarni "Slovenija"
- Ob petdeseti obletnici Primorskega dnevnika vam bomo maja meseca podarili lepo in dragoceno knjigo
- Do 31. januarja 1995 ostane prednaročnina nespremenjena (300.000 lir)

KAKO PLAČATE:

- ▶ prednaročnino lahko plačate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
- ▶ pri vseh slovenskih bančnih zavodih v FJK
- ▶ pri vseh raznašalcih Primorskega dnevnika na Tržaškem in Goriškem

Moj dnevnik.

Horoskop

zapisal

B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nekdo vas bo skušal prepricati, da cilji, ki ste si jih postavili, v kratkem življenju niso dosegljivi. V zepu mu boste podžali figo in nadaljevali s povečanim tempom.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Zacetili boste vzgib po pomoči, vendar ne boste znali jasno izraziti svojih potreb. Razjasniti vam jih bo pomagal nekdo, ki potrebuje vašo pomoč bolj, kot vi njegovo.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Po dolgem času boste srečali starega znanca. Čeprav se vam bo zelo mudilo, mu boste vendarle posvetili dragoceno minuto, ki se bo zavlekla v še dragocenejšo uro.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Spoznali boste osebo, ki se vam bo že na prvi pogled zdela pomembna. Ko bo spregovorila o svojih silnih uspehih, si boste zazeleli, da bi bili gluhi in slepi.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ko boste z razumljivimi besedami predstavili svojo zapleteno idejo, vas bodo obkrožili številni priskledniki. Sprejmite lačne, pogoltne odbijte, site hranite za rezervo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Imeli boste občutek, da vas obkrožajo sami vampirji. Ze res, da so pohlepni, vendar nihče noče vaše krvi, vsaj dokler je začinjena s cinizmom. Ampak sol je vendarle boljša.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Materialni cilji se vam bodo v vzdušju poglobljenih medčloveških odnosov zdeli preveč banalni, da bi jim se posvečali svojo pozornost. Ohranite tak pristop.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Nadrejeni vas bo opozoril na površno opravljeno delo, čeprav ste dali vse od sebe. Mar ne veste, da se v vas skrivajo rezerve, s katerimi lahko prehitite samega sebe?

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Partner vas zaradi prezaposlenosti s svojimi problemi ne bo pripravljen niti poslušati, kaj sele pomagati. Pomagajte mu torej, pa vam bo ponudil več, kot potrebujete.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Nevihta v vaši notranjosti se bliža koncu. Pripravite se na tople sončne zanke, vendar kljub temu se ne zapirajte dežnika. Pljusk zarkov vas namreč lahko oslepi.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Se zmeraj se vam zdi, da vas pesimizem nima notranjega razloga. Pa se kako je notranji, le da je vam še zmeraj lažje, če sredi pekla vzdržujete pozo svetnika.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vase ideje bodo dobivale vse bolj jasne obrise, vaša želja po spremembi pa bo vse močnejša. Ze res, da se letni časi ponavljajo, ampak čas gre kljub temu samo naprej.

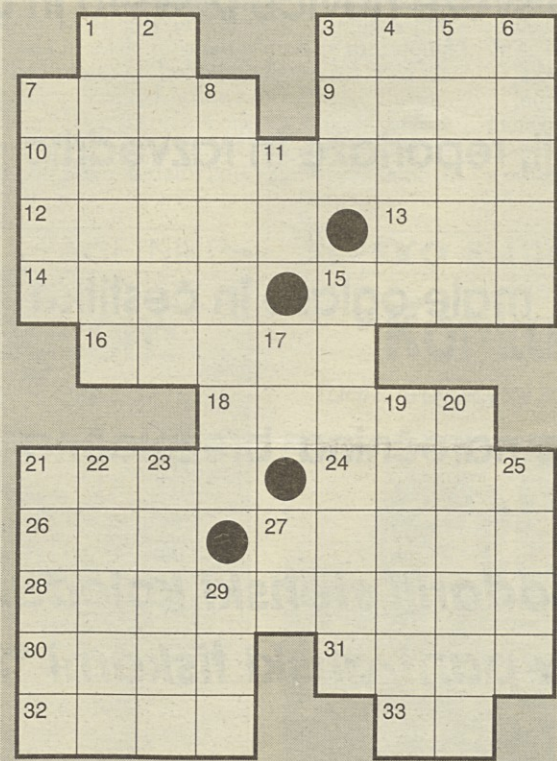
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. kemijski znak za samarij, 3. državni bog starih Egipčanov, 7. egipčanska boginja neba, tudi Hator, 9. konec dirke, 10. elitni turski vojaški oddelki, rekrutirani iz otrok podjarmljenih krščanskih narodov, 12. zapor, jeca, 13. bivališče umrlih pri starih Slovanih, 14. ime slovenske prevajalke Oblak, 15. pritok jezera Van v Turčiji, 16. ime angleške jazz glasbenice Dulfer, 18. začetek dneva, 21. crn prah v dimniku, 24. ime češke teniske igralka Novotne, 26. grška boginja nesreče, 27. umrli slovenski gledaliski igralec (Stane), 28. kdor kaj nadzoruje, inspektor, 30. ime novozelandske operne pevke Te Kanawa, 31. Verdijeva opera, 32. nekdanji slovenski politik (Tomaž), 33. avtomobilska oznaka Karlovca.

Navpično:

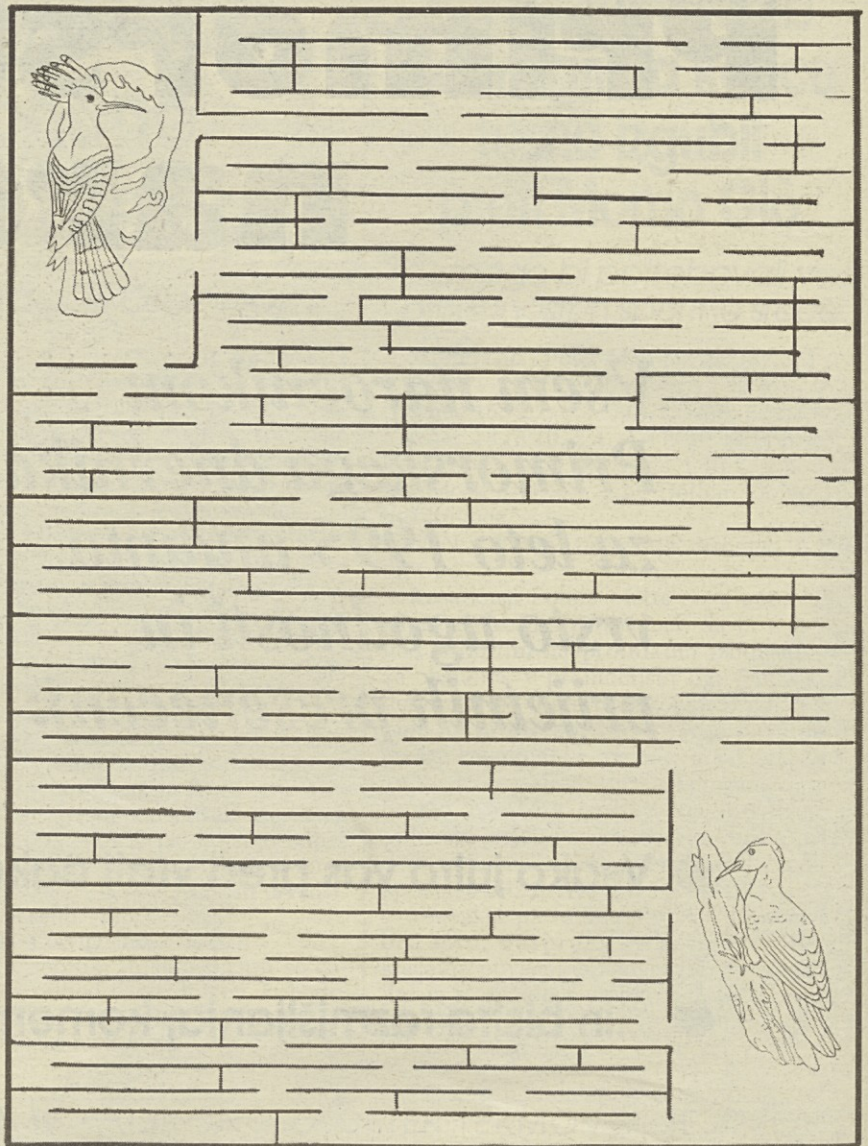
1. clovek v jeseni življenja, 2. vzdevek starorimske boginje Junone, v katere svetišču na Kapitolu so kovali denar, 3. srbsko moško ime, 4. reka na Dolenjskem, desni pritok Save, 5. delavec v oljarni, 6. obdelan kos zemlje, 7. grski mitološki poveljnik pred Trojo, 8. izdelovanje risb, 11. zacetnici priimka in imena slovenskega pisatelja Cufarja, 15. hribovt grski otok južno od Peloponeza, 17. avtomobilska oznaka Dubrovnika, 19. ekvator, polutnik, 20. severnoameriško indijansko pleme, 21. zimsko prevozno sredstvo, 22. zvezda prve velikosti v ozvezdju Orla, 23. redko žensko ime, Jera, 25. Noetova barka, 27. različni crki, 29. znamka ruskih luksuznih avtomobilov.

Vodoravno: Sm, Ammon, Afor, cilj, jantcarji, arest, nav. Se-
ta, Kara, Candy, jutro, saje, Hana, Ale, Sever, nadzornik,
Kim, Aida, Ertl, KA.

RESITEV

Katera pot je prava?

ŠAH

Tolus - Bannik / SZ 1958

Kar tri bele figure pripravljajo napad na črnega kralja, ki ga poleg kmetov, na sedmi vrsti varuje še črna trdnjava. Na potezi je beli, ki je pravilno ocenil slabe točke v črni obrambi in v napadu zmagal. Ze s prvo potezo je beli nakazal zmagoviti razplet in zlom črne pozicije!

Resitev naloge

Da bi odprl delovanje bele trdnjave po g liniji, beli najprej žrtvuje skakača s potezo 1.Sh6!: po izsiljenem 1...gh6 sledi še druga žrtev 2.Te6!: De6:. Tudi po 2...Te6: 3.Dg6+ z matom. Po igrani potezi črnega pa sledi : 3.Tg6 z neubranljivim matom. Dve odlični potezi belega sta botrovali hitremu porazu črnega!

Silvo Kovac

MALEZIJA / KUALA LUMPUR

Kitajska četrt je videti kot velika trgovina

Staro četrt ogroža potreba po novih poslovnih stavbah

Kitajska četrt, ki zavzema osrednji del glavnega mesta Malezije Kuala Lumpurja, je videti kot ena sama velika trgovina, v kateri lahko kupite vse od nenavadnih zdravilnih zelišč, ponarejenih izdelkov visoke mode, kac strupenjac, mungov in ptic pevk. Ponoci so v tem trgovskem središču odprte številne restavracije na prostem in ljudje, ki se odlotijo, da se okrepčajo v njih, se upravičeno sprašujejo, kaksne jedi so se znasle na njihovi mizi in ce ni med njimi tudi mung iz sosednje prodajalne.

Zacetki Kuala Lumpurja segajo v prejsnje stotletje, vendar je bilo mesto, ki je na seznamu vsakega turista, ki se ustavi v Maleziji, pred dobrimi sto

leti le rudarsko sredisce. Pred dvanajstimi leti so se državne oblasti odlotile, da podrejo del mesta in ga posodobijo.

»Razvoj se ne ozira na preteklost,« je izjavil Chen Voon, ustanovitelj Narodne zakladnice, pri- vatnega zdruzenja, ki se zavzema za ohranitev malezijske kulturne zapuscine, ki je bila nekaj casa pod britanskim pro- tektoratom, pred tem pa so vladali sultani.

»Stare zgradbe pricajo o krizanju razlicnih kul- tur, zgodovine in geogra- fskih vplivih. Bilo bi na- pacno, ce bi bil ta del zgodovine izbrisan, ker bi mesto izgubilo del svoje identitete,« meni Chen. 48-letni arhitekt, ki najra- je sedi v starinskem gu- galniku, pravi, da je ohr-

nitev Kitajske cetrti do- slej največji uspeh Naro- dne zakladnice.

Leta 1982 je namrec mestni sklad za razvoj ka- kih osemsto lastnikov prodajaln prosil, naj izprazni to del mesta, da ga bodo lahko porusi- li, ker naj bi bilo bivanje v starih poslopih ži- vljenjsko nevarno. Za ohranitev tega starega mestnega jedra ima veli- ko zaslu go prav Narodna zakladnica, nekaj pa tudi tedanje pesanja gospodar- stva. »Zavzemali smo se za obnovitev starega dela mesta, ne za njegovo ru- senje. Zato stara poslopja stojijo se danes, ceprav se je spremenila njihova na- membnost.«

Kuala Lumpur se ra- zvija na racun osemod- stotne gospodarske rasti,

ki jo Malezija belezi za- dnjih sedem let. Velik del obdelovalne zemlje so zavzele moderne poslo- vne in trgovinske zgra- dbe, tako naj bi leta 1998 zrasli dve kar 88-nadstro- pni poslovni zgradbi, ki bosta med najvisjimi na svetu. Usluzbenec mini- strstva za turizem, ki je odgovoren za obnovo kulturnih znamenitosti, meni, da vlada spodbuja ohranitev zgodovinskih objektov. »Ceprav ljudje raje zivijo v modernih po- slopih, se vlada zaveda, da je potrebno ohraniti poslopja, ki so pomem- bna po zgodovinski in ar- hitektonski plati. Prav za- to ljudi prepričujemo, naj ohranijo svoje trgovine taksne, kot so od nekda j bile,« je poudaril.

Vlada je za obnovo sto-

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izre- zite in nalepite na dopisnico ter posljite na naslov RGL, Kopita- rjeva 6, Ljubljana. Ce boste iz- zrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nezni gla- sek bo rekel: »Halo, tukaj Labi- rint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in tezka vprasanja, ki jih zastavljata Alenka Sivka in Tomaz Sršen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupcek denarja...

letne mestne skupscine in visjega sodisca do zdaj namenila ze sedem mili- jonov dolarjev. Kriket Se- langor club in osrednja železniska postaja v blizi- ni pricata o bogati male- zijski kolonialni zgodovi- ni - zgrajeni sta v koloni- alnem stilu. Chen je zara- di kulturne zapuscine za- skrbljen, saj je zemljiska zakonodaja prevec ohla- pna in ne more preprečiti prodaje zemljisca in sta- rih poslopih bogatim po- djetnikom.

Pristojno malezijsko ministrstvo se trudi za ra-

zvoj nekaterih delov dr- zave, ki bi lahko ziveli na racun kulturne zapuscine. Po zakonu o kulturni dediscini ne sme brez po- sebnega dovoljenja nihce spreminjati poslopja, starejssega od sto let. Te- zava pa je v tem, da na ministrstvu ne vedo, ka- ko naj ohranijo kulturne spomenike.

»Vcasih nekateri las- tniki pod pretvezo obno- ve povsem spremenijo njihovo podobo. Morali bi dobiti pomoc kaksne mednarodne organizacije, kot je na primer Unesco.«

Tezko je tudi imeti nad- zor nad vsemi zgradba- mi, ki jih je po zakonu o zgodovinski zapuscini v Kuala Lumpurju ze zdaj vec kot dvesto.

Chen ima vcasih obcu- tek, da bojuje izgubljeno bitko: »Položaj na tem področju je ze tako kriti- cen, da je verjetno ze pre- poznno za resitev resnicno pomembne zgodovinske zapuscine. Veliko ljudi nas podpira, a kaj, ko ge- za vprasanje velikih fi- nancnih sredstev,« je po udaril.

Amy Haight, Reuter

LHASA

Mesto sončne svetlobe, polno legend in mitov (9)

Misijonarje je v Tibet gnala legenda o izgubljenih kristjanih

Tibetanski nomadi so povsem odvisni od svojih cred, se posebno od jakov, močnih tibetanskih goved. Te »ladje visoke planote« jim poleg konj, govedi in drobnice služijo za transport, hrano in obleko. Mleko jakov je v vseh svojih oblikah, kot so mleko, jogurt, maslo ali sir v kombinaciji s čajem in posebno moko iz praznega jemenca, njihova glavna hrana. Prav tako pa so te živali in njihovi produkti odlično menjalno blago za tiste redke dobrine, ki jih nomadi kupujejo v vaških trgovinah in na priloznostnih sejmi. Skromen sotor je tem utrjenim ljudem edino bivališče tako poleti kot pozimi, ko temperature padejo globoko pod ničlo in ko po planoti divjajo orkanski vetrovi. Veran, pošten, resničoluben - je dober opis Tibetanca.

Dnevi najinega bivanja v mestu Sončne svetlobe so se iztekali. Spomnil sem se na redke Evropejce, ki jim je v prejšnjih stoletjih uspelo priti v to odmaknjeno deželo. Prvi so nam deželo odkrili jezuiti v 17. stoletju. V Tibet jih je gnala predvsem misel, da se za strašnimi neprehodnimi gorami nahaja kraljestvo izgubljenih kristjanov, o katerih se je širila legenda po

srednjeveški Evropi.

Prihodi misijonarjev v Tibet so bili redki, komaj nekajkrat na stoletje, se redkeje jim je uspelo priti v glavno mesto Lhaso. Gnala jih je goreča želja po spreobračanju poganov, včasih pa tudi nuja povezati osamljene misijone

Skromen šotor tibetanskega nomada (Foto: J. J.)

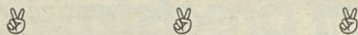
na Daljnem vzhodu z Rimom po novi, varnejši poti. Ko pomislimo na visoke prelaze, redek zrak, sneg in mraz, takratno opremo, neznano deželo, se nam zdijo herojska dejanja popotnih misijonarjev, ki so največkrat potovali pod krinko hindujskih romarjev, neverjetna in nemogoča. »Včasih je bilo snega toliko, da smo morali leci na trebuh in se po njem premikati s plavalnimi gibi,« pravi poročilo jezuitskega patra Andrade iz 17. stoletja, ki je bil prvi Evropejec, ki je uspelo priti v Tibet.

Vsi misijonski poizkusi pa so se v deželi, prežeti z Budizmom, končali klavarno. V 18. stoletju so se za Tibet začeli zanimati Britanci in sicer iz trgovskih nagibov, v 19. stoletju pa so se njihovi interesi srečali z ruskimi. To so bili za Tibet težki časi. Leta 1904 so Britanci s pomočjo orožja vkorakali v Lhaso, vendar so kmalu ugotovili, da je Tibet za njih, zaradi nemogočih pordnebnih razmer, prevelik zalogaj. Zato je dežela v začetku 20. stoletja s tihim dogovorom med ruskim medvedom in britanskim levom pršla pod kitajski vpliv.

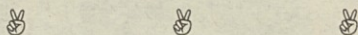
Janez Jaklic
(Se nadaljuje)

MEH ZA SMEH Judovske šale

»Moische, kaj počne crka P v imenu Haman?«
»V imenu Haman ni nobene crke P!«
»Kako, da je ni!«
»Le kaj naj počne crka P v imenu Haman?«
»Saj prav to te vprašujem.«

Iz pisma, ki ga je mož napisal ženi:
»Najdražja Riwke, bodi dobra in mi posliji moje copate. Seveda mislim s tem moje in ne tvoje copate. Kajpak, ko boš prebrala 'moje copate', bi lahko pomislila, da hočem tvoje copate. Če pa napisem, da hočem tvoje copate, potem boš tudi prebrala 'tvoje copate' in boš pravilno razumela, da imam v mislih moje copate in mi boš tudi poslala moje copate. Posliji mi torej tvoje copate.«

»Ali si že razmišljal o tem, od česa je čaj sladek: od sladkorja ali od mesanja?«
»Seveda od sladkorja.«
»Tako? Ali si že pil čaj, ne da bi ga premesal? Menda ja ni bil sladek? Tako je to!«
»Prav, ampak zakaj potem sploh sladkor, če postane čaj sladek od mesanja?«
»Zato, da vemo, koliko časa ga je treba mešati.«

GENIJI V ŠOLSKIH KLOPEH Justus von Liebig (1803-1873)

Medtem ko je Buschova posebna nadarjenost pršla na dan sele sorazmerno pozno, pa je slovitiki kemik Justus von Liebig svoje darove razkril že v rani mladosti. Von Liebig, ki se je rodil 12. maja 1803 v Darmstadtu v družini drogerista, se je že v rani mladosti najraje ukvarjal s poskusi. Oče ga je sicer vpisal na mestno latinsko solo, vendar pa je postal mladi Justus tam prava mora za učitelje - ti pa so mu to pripovedovali ob sleherni priloznosti posebej - in s tem sramota za starše. Prav nič ni kazalo, da bo fant solo sploh končal in na vprašanje enega od profesorjev, čes, fant, le kaj bo iz tebe, je Justus von Liebig odgovoril: »Kemik, gospod profesor!« Zadeva terja pojasnilo: v tistih casih kemija se ni veljala za predmet, ki bi ga bilo treba jemati resno, in za znanost, ki naj bi bila modremu človeku življenski cilj. Resda so jo poučevali na več univerzah in prvega profesorja za kemijo so zaposlili na marburški univerzi že leta 1609. Vendar pa je v srednjih solah se niso poučevali. Na vsjih solah, ki so bile predvsem humanistično usmerjene, se je pouk kemije uveljavil sele v dvajsetem stoletju.

Justus Liebig (v plemiški stan so ga povzdignili sele leta 1845) pa prav za humanistične predmete ni kazal nikakršnega zanimanja. Tako grški kot rimski pisci so ga puscali hladnega in ker je bil takšen, je bil za tedanje višjo solo neuporaben material. Zato je oče končno pokazal nekaj usmiljenja in ga je resil latinske gramatike: vzel ga je iz šole in ga poslal v uk nekemu lekarnarju.

Se nadaljuje

Anton in Borut Rutar

Poskus atentata na Mussolinija v Kobaridu 18. septembra 1938 (4)

Priprave na atentat na Mussolinija so v vodstvu organizacije T.I.G.R. potekale kar eno leto pred njegovim prihodom v Kobarid.

Prvoten načrt atentata je bil spocetka drugačen od kasnejšega poskusa. Po prvem načrtu naj bi Danilo Zelen, Just Godnič in Tone Cernac v razmakih po več 100 metrov zasedli položaje v gozdu hriba, po katerem vnozju je bila speljana cesta med Volčami in Kobaridom. Duceja v odprtem avtomobilu naj bi v koloni spremljajočih vozil ubili z ostrostrelnimi puškami. Če bi prvemu strelcu spodletelo, bi bil na vrsti drugi in potem celo tretji.

Ferdo Kravanja, član celice T.I.G.R. v Cezsoci, je ilegalno večkrat prestopil jugoslovansko-italijansko mejo in napoti po gornji soški dolini, med Volčami in Kobaridom, iskal primerno mesto za izvedbo atentata. Doma je načrt zaupal svojima sodelavcema, Ivanu Ivančiču in Francu Kavsu ter z njima iskal različne možne variante izvedbe atentata. Podvomili so v uspešnost uboja z ostrostrelnimi puškami na premikajoči se cilji. Franc Kavs se je iz malodusja nad družinskimi in družbenimi razmerami prostovoljno javil, da s samomorilsko akcijo izvede atentat.

Z njegovim prostovoljnim pristankom, da izvede atentat sam, z eksplozivom, pripasanim okrog pasu in skritim pod srajco, je bil spremenjen prvoten načrt atentata.

Vodstvo v Ljubljani je začelo pripravljati vse potrebno za njegovo izvedbo. Izdelavo pasu-bombe je prevzela trojka Danilo Zelen, Just Godnič in Ferdo Kravanja. Dve kovinski, ploscati, pravokotni posodi z dvojnimi stenami za eksploziv je izdelal neki klepar v Mostah v Ljubljani. Izgovorili so se, da gre za medicinski aparat. Izdelali so ga v dveh inačicah, s tem, da so eno uporabili za preiskavo na Smarni gori, ko so bombo privezali okrog debele bukve. Eksplozija je drevo naravnost odsekala.

Platnene nosilne naramnice in pas so dali sivati krojaču v Siski. Polnitev kovinskih kalupov z eksplozivom in medsebojno zicno povezavo s sprožilcem na baterijo so namestili sami. Pas-bomba je skupno tehtala 7 kilogramov, aktivirala bi se s stiskom sprožilca v zapestju. Uporabnost in moč samega eksploziva in sprožilcev so večkrat preiskusili tudi na planini Po-

lje, ob jugoslovansko-italijanski meji, na drugi strani gore Rodica, kjer so se emigranti sestajali s člani celice T.I.G.R. iz Ruta; Simonom Kosom in Francem Bizajlem. Pas-bombo sta mu izročila Danilo Zelen in Ferdo Kravanja na enem od ilegalnih prehodov meje prek sedla Jalovca, dva tedna pred 18. septembrom.

Zakaj Franc Kavs ni izvedel pripravljenega atentata, oz. zakaj se je sploh odločil, da s samomorom konca fasističnega diktatorja? Zakaj je bil zaradi tega obsojen na dosmrtno jeco?

Izhajal je iz gmotno dobro situirane družine, oče je vodil poslovodstvo svoje trgovine in gostilne. Svetobolje in Francova občutljivost sta izvirali iz družinskih razmer. Mati mu je umrla kmalu po porodu, oče se je kasneje znova poročil. Maceha je bila Francu - maceha, v tistem slabem pomenu besede. Kot student se je v Trstu vpisal na Ciril-Methodovo solo in maturiral na italijanskem zavodu Leonardo da Vinci, kjer se je izučil v trgovskih poslih. V Trstu je prijateljeval z vrstniki, slovenskimi narodnjaki v organizaciji Borba.

Zanimala sta ga zgodovina, filozofija in umetnost. Eden od vodilnih članov T.I.G.R., Dorče Sardoc, je Franca Kavsa spoznal med prestajanjem dosmrtno ječe na osamljenem otoku San Stefano. Oznacil ga je za velikega idealista.

Nameravanega atentata na Mussolinija italijanska policija ni odkrila eno leto in pol, vse do mrčnih aretacij članov T.I.G.R. leta 1940. V naslednjih mesecih je s kravimi zaslisevalskimi metodami razkrila celotno delujočo mrežo organizacije. Člani celice T.I.G.R. v Cezsoci pri Bovcu so bili aretirani koncem oktobra in v začetku novembra leta 1940. Franca Kavsa so karabinjerji prijeli na mostu cez Sočo 27. oktobra 1940.

Iz policijskih zapisnikov zaslisanj, ki sta jih s Kavsom opravila castnika fasistične tajne policije (-OVRA), general dr. Gennaro Perla in Fortunato Lo Castro, so razvidni glavni razlogi, ki so privedli do odločitve, da s svojo smrtjo ubije diktatorja in njegov premislek. Kavsov zagovor oz. izgovor v policijskih zapisnikih pred zaslisevalci je obtežen s čustvenimi izjavami, kar je razumljivo, saj mu je na nitki visela smrtna obsodba.

Se nadaljuje

M O J S T R I D E T E K T I V I

Maurice
Leblanc

Arsène Lupin (15)

»Ce bi vas na policiji naučili jiu-jitsu, je pojasnil Lupin, bi vedel, da se ta udarec po japonsko imenuje udi-shi-ghi.«

In hladno je dodal:

»Se sekundo dlje, pa bi ti bil roko zlomil, in ti bi dobil, kar si zaluzis. Zakaj zlorabljas moje zaupanje ti, moj stari prijatelj, ki te ceninim in sem se ti prostovoljno odkril? To je grdo. No, kaj? Kaj pravis?«

Ganimard je molcal. Ta pobeg, za katerega se je cutil odgovoren - mar ni sodišca zapeljala njegova senzacionalna izjava? - ta pobeg je bil zanj sramoten madez v karieri. V sive brke se je potocila solza.

»Mojbog, Ganimard, ne delaj si sivih las! Da nisi ti spregovoril, bi bil jaz uredil tako, da bi to rekel kdo drug. Poglej, saj nisem mogel

dovoliti, da bi obsodili Désiréja Baudruja.«

»Torej, « je zamrmral Ganimard, »si bil tam ti in tudi tukaj si ti.«

»Jaz, povsod, jaz, samo jaz.«

»Je to mogoče?«

»Oh, za to ni treba, da bi bil clovek carovnik. Zadosca, da se, kot je rekel dobri gospod predsednik, deset let pripravljaj, pa si nared za vse primere.«

»Ampak tvoj obraz, tvoje oci?«

»Lahko si mislis, da nisem iz same ljubezni do stroke osemnajst mesecev delal z doktorjem Altierom. Menil sem, da tisti, ki bo nekega dne imel cast imenovati se Arsène Lupin, ne sme biti podrejen obicajnim zakonitostim zunanjega izgleda. Zdaj ga lahko spremenim po zelji. Injekcija parafina v kožo povzroci zabuhlost doloce-

nega mesta. Pirogalolova kislina te spremeni v Mehicana. Sok krvavega mlecnika povzroci najlepse lisa-je in oteklina. Eno kemično sredstvo vpliva na rast brkov in las, drugo na zven glasu. Dodaj se dva meseca diete v celici stevilka 24 in tisočkrat ponovljene vaje, da ustom vtisnem porogljiv rezaj, da upognem glavo in se krivo držim. Nazadnje pet kapljic atropina v oci, da se zazdijo zmedene in preplasene - pa je igra dobljena.«

»Ne razumem, da paznika ...«

»Spreminjal sem se postopoma. Vsakodnevne razvoja nista mogla opaziti.«

»Kaj pa Désiré Baudru?«

»Baudru obstaja. Revez ni nic kriv. Lani sem ga srečal, in res mi je po potezah nekoliko podoben. Ker je bilo mogoče, da me kdaj pri-

mete, sem ga spravil na varno in si ves čas prizadeval prepoznati tocke, v katerih si nisva podobna, da bi jih lahko pri sebi omilil, kolikor se pac da. Tisto noč so ga moji prijatelji spravili na policijo, tako da je policijsko postajo zapustil isto uro kot jaz, kar se je moralo dati zlahka ugotoviti. Kajti, ce pomisliš, brezpogojno so morali najti sled njegove prisotnosti, sicer bi se sodišce spraševalo, kdo sploh sem. Ko pa sem jim ponudil tega odličnega Baudruja, je bilo neizogibno, razumes, neizogibno, da so nasledili in kljub velikanskim tezavam raje verjeli, da gre za zamenjavo, kot da bi priznali svojo nevednost.«

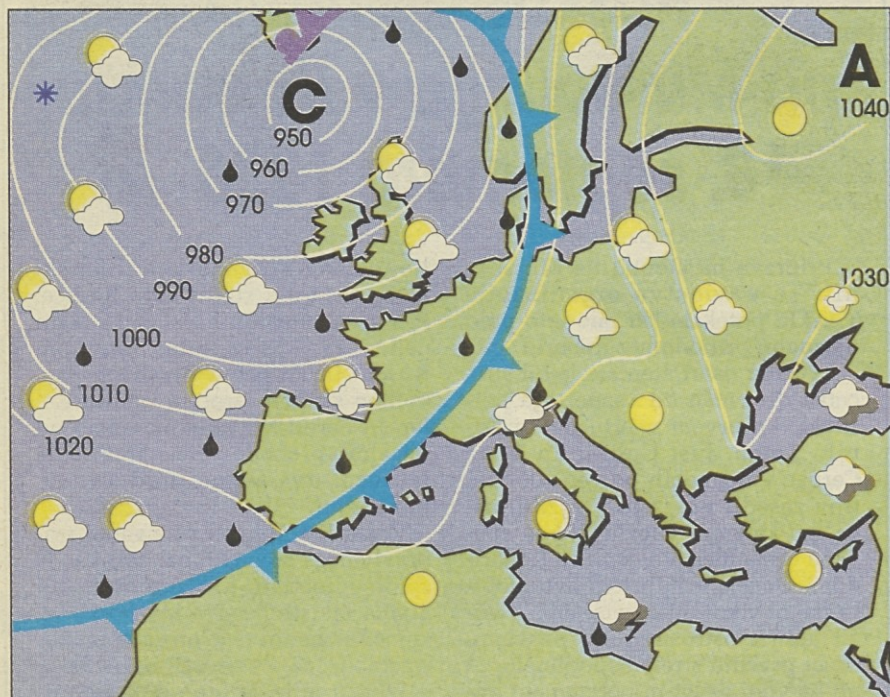
»Da, da, prav res, « je zagodrnjal Ganimard.

»Poleg tega pa, « je vzkliknil Arsène Lupin, »sem imel v roki ne-

verjeten adut, karto, ki sem si jo ze spocetka pripravil. Vsi so pričakovali, da bom usel. In to je tista velika zmota, kateri ste nasedli ti in vsi drugi v tej napeti igri, v katero sva se spustila sodisce in jaz in v kateri je slo za mojo prostost. Sprejeli ste domnevo, da se spet baham, da so me kot kakega zelenca opili moji uspehi. Jaz, Arsène Lupin, pa takšna slabost! In enako kot v zadevi Cahorn si niste rekli: 'Ce Arsène Lupin s streh trobi, da bo usel, pocne to zato, ker ima za tako vpitje nujen vzrok.' Tak za vraga, razumite ze končno, da je bilo za moj pobeg, ne da bi v resnici pobegnil, nujno, da so v pobeg ze vnaprej verjeli vsi, da so bili vanj popolnoma prepričani, da je bilo to vsem jasno!

Se nadaljuje

EVROPA / FRONTA NAD ZAHODNO EVROPO

Vremenska slika:

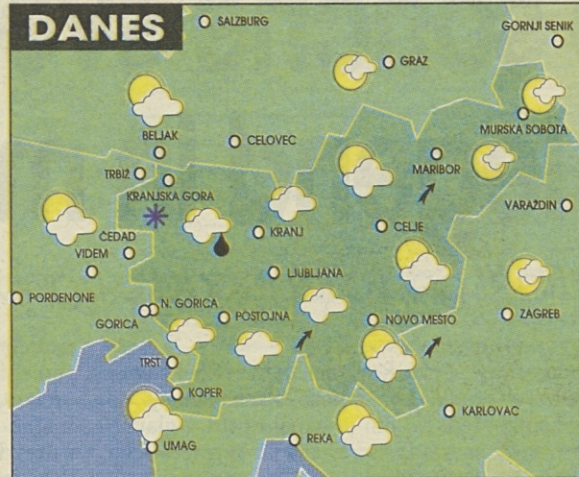
Območje visokega zračnega pritiska nad nasimi kraji slabi pod vplivom frontalnega vala, ki je dosegel zahodne Alpe. Pred njim priteka k nam z jugozahodnimi vetrovi topel in sprva še suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod

ALPE-JADRAN / OD ZAHODA POOBLAČITVE

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	MEGLA

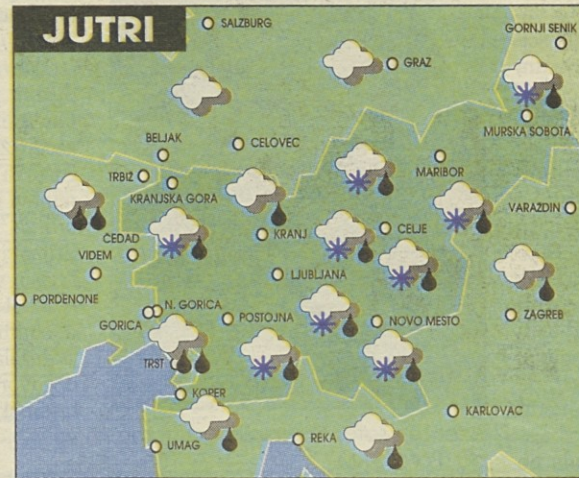

Slovenija:

Pretežno jasno bo s pooblačitvami na zahodu. Zjutraj ponekod po nizinah megla. Začet bo pihati jugozahodnik. Najvišje dnevne temperature od 4 do 10°C.

Sosednje pokrajine:

Jasno bo, le v krajih zahodno od nas se bo postopno pooblačilo. V severni Italiji bo proti večeru že deževalo.

V Sloveniji: V četrtek bo oblačno z občasnimi padavinami in malo hladneje. Meja sneženja bo večinoma na približno 800 metrih nadmorske višine.

Obleti: V petek bo suho vreme.

TEMPERATURE ALPE-JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	-7/-3
TRST.....	3/6
CELOVEC.....	-14/-6
BRNIK.....	-10/-3
MARIBOR.....	-6/-5
CELJE.....	-10/1
NOVO MESTO.....	-10/0
NOVA GORICA.....	-6/9
MUR. SOBOTA.....	-9/-2
PORTOROŽ.....	-3/8
POSTOJNA.....	-4/1
ILIRSKA BISTRICA.....	-9/4
KOČEVJE.....	-11/-
CRNOMELJ.....	-10/-1
SLOV. GRADEC.....	-14/-2
BOVEC.....	-/-
RATECE.....	-12/-1
VOGEL.....	-9/-3
KREDARICA.....	-0/2
VIDEM.....	0/9
GRADEC.....	-11/-4
MONOSTER.....	-6/1
ZAGREB.....	-2
REKA.....	0/9

TEMPERATURE PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI.....	1/2
STOCKHOLM.....	3/4
MOSKVA.....	-11/-8
BERLIN.....	0/7
VARSAVA.....	-7/2
LONDON.....	8/9
AMSTERDAM.....	2/7
BRUSELJ.....	3/6
PARIZ.....	2/7
DUNAJ.....	-4/2
ZÜRICH.....	-6/-2
JENEVA.....	-7/3
RIM.....	-2/11
MILAN.....	-6/8
BEOGRAD.....	-7/-1
BARCELONA.....	9/11
ISTAMBUL.....	0/2
MADRID.....	-6/12
LIZBONA.....	14/15
ATENE.....	3/7
BUCAREST.....	-14/-5
MALTA.....	10/14
PRAGA.....	-7/4

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Usmrtili umsko omejenega

HUNTSVILLE (TEKSAS) - Z injekcijo strupa so včeraj v teksaskem Huntsvillu usmrtili nelega umsko omejenega, ker je leta 1984 posilil in ubil svojo 14-letno nečakinjo in baje tudi svojo bivšo zeno Rachel Gutierrez. Kot so ugotovili izvedenci, so bile umske sposobnosti 36-letnega Maria Marqueza na ravni 5-letnega otroka.

Skrbijo za zdravje britanskih najstnic

LONDON - »Zavidljiva postava«, »Telo kot manekenka« so reklamna gesla, ki so jih prepovedali na vseh revijah in časopisih za najstnice. »Te obljube omamijo vse več deklet, ki si pokvarijo zdravje s pitjem raznih čajev in hranilnih napitkov,« je povedal direktor britanske ustanove za nadzorstvo nad reklamo Matti Alderson. Po 1. februarju bo torej v Veliki Britaniji prepovedana tovrstna reklama, ki tako pogojuje najstnice. »Stevilne imajo zavidljivo postavo, a kljub temu ne jejo in segajo po vpraskljivih proizvodih v upanju, da bodo nekoč imele podoben uspeh kot Naomi Campbell,« je še povedal Alderson. V revni londonski četrti rojena Campbelllova, ki se bohoti na prvih straneh strevilnih revij, je namreč idol britanskih deklet. Poskrbeli pa ne bodo samo za najstnice, tudi reklama za polnoletne odslej ne bo smela vsebovati sporočil, iz katerih bi izhajalo, da sta vitka postava in lepota pogoj za uspešnost.

Pravnikinji tožita pradedo spolnih zlorab

NEVERS (FRANCIJA) - V Neversu v osrednji Franciji so aretirali in nato izpustili nekega 80-letnika, ki je pred leti spolno zlorabljal svoji mladoletni pravnikinji. Dekleti, ki imata sedaj 16 in 18 let, sta pradedo prijavili, ko sta ugotovili, da sta bili obe žrtvi enakega nasilja.

Poper namesto tobaka

LONDON - Kot piše angleški tisk je za strastne kadilce najboljši tobacni nadomestek poper. Poskusno so takim kadilcem dali najrazličnejše nadomestke od slame, mete, rozmarina in drugih eteričnih rastlin, a najbolj zadovoljni so bili s poprom.

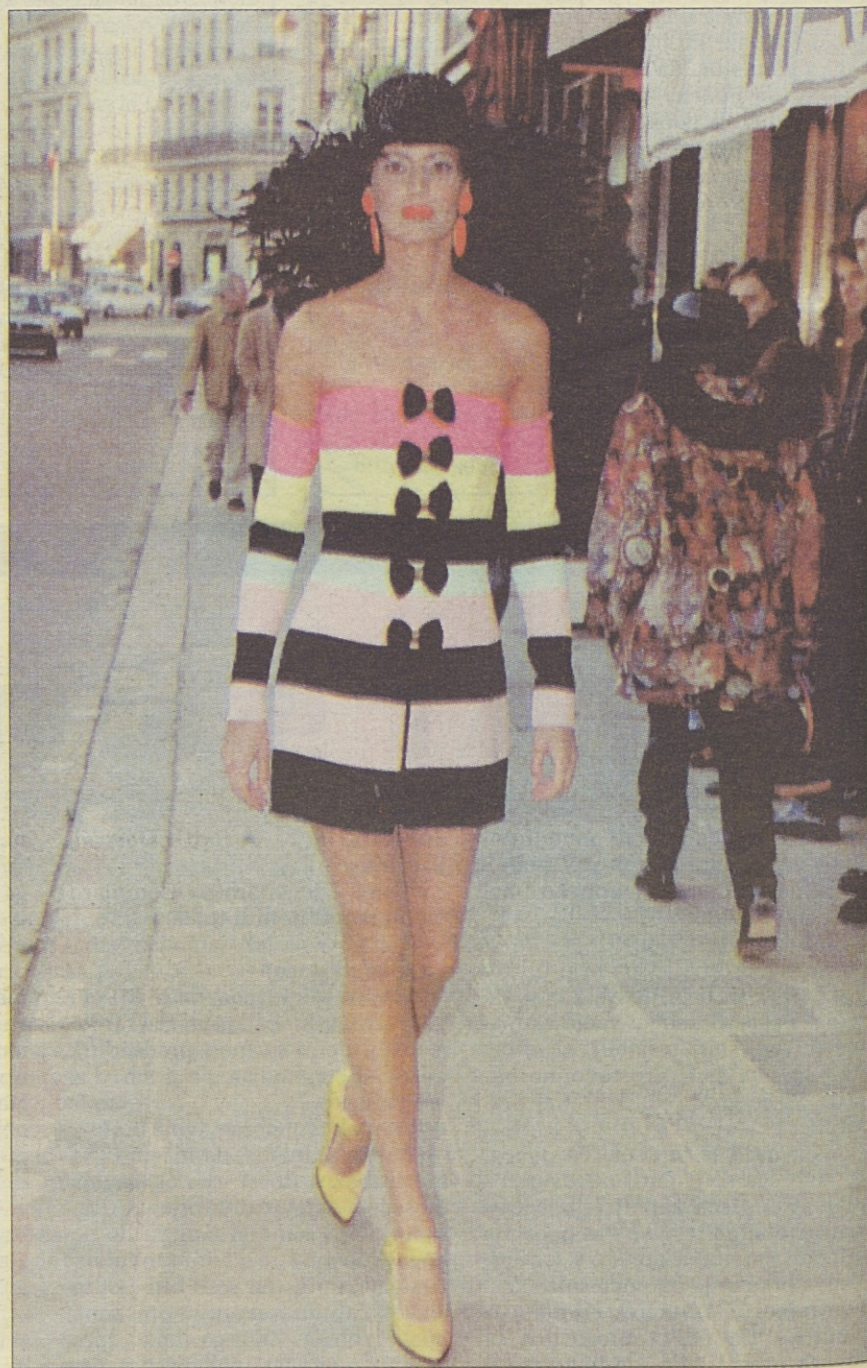
Slabi časi za parkirne prekrške

BONN - Svobodno hanzatsko mesto Bremen je napovedalo vojno vsem, ki svoja vozila parkirajo na nedovoljenih mestih. Policistom, ki bodo dnevno izstavili več kot 80 glob za parkirne prekrške, bodo dali dodatni dan dopusta, za 90 glob pa kar dva dni.

Vlak povozil pogrebni sprevod

WASHINGTON - Po pogrebu nekega 15-letnega dijaka se je žalni avtomobilski sprevod vračal s pokopališča v floridskem Riviera Bichu, ko je na nekem železniškem prehodu vlak trčil v avtomobil in ubil štiri pogrebce.

Pariški kreatorji predstavljajo visoko modo za poletje 1995

Tako si pariški kreator Louis Ferraud zamišlja visoko modo za letočnje poletne (AP)

Normalizacija si počasi utira pot tudi v Butmiru

Tudi čreda ovac na ulici v Butmiru lahko predstavlja znak normalizacije (Telefoto AP)